Luis Sepulveda

Nume de toreador

Prima parte

Mai devreme sau mai târziu, viața îmi va ieşi în cale
şi voi porni vijelios la drum. Asemenea unui leu.
Haroldo Conti, scriitor argentinian
dispărut la Buenos Aires pe 4 mai 1976

Țara de Foc: ulii pe cer

Şoferului maşinii *Luceafărul Pampei* îi străluciră ochii când zări silueta călărețului la marginea drumului. De cinci ore stătea cu privirea ațintită pe şoseaua dreaptă, fără să fi avut parte de altă distracție decât perechea de struți pe care-i speriase, claxonându-i strident, în față avea drumul, în stânga, ciulinii şi tufişurile pampei. În dreapta, marea, care trecea cu nesfârşitul ei murmur de ură prin Strâmtoarea Magellan. Nimic altceva.

Călărețul se afla la vreo două sute de metri, pe o mârțoagă păroasă, care-şi omora vremea păscând. Călărețul se-nfăşurase într-un poncho negru, ce acoperea şi spinarea animalului, purta o pălărie de crescător de vite cu boruri mici, pe care şi-o trăsese pe ochi, şi nu i se clintea nici un muşchi. Şoferul opri autobuzul şi îi dădu un ghiont ajutorului său.

— Scoală, Pacheco.

— Ce-i, ce s-a-ntâmplat? Nu dormeam, şefule.

— Nu? Din pricina sforăiturilor tale nici motorul nu se auzea. Şi mai spui că eşti o companie plăcută.

— Drumul e de vină. Întotdeauna se întâmplă aşa. Iertați-mă. Vreți un mate[1]?

— Ia uită-te acolo. Moțăie sau a adormit bătrânul ăla nătâng?

— Nu putem afla decât într-un singur fel, şefule.

În autobuz călătoreau câțiva pasageri cărora li se puseseră cârcei după atâtea ceasuri petrecute pe drum. Unii dintre ei dormitau cu capul în piept, iar cei treji discutau fără chef despre matrapazlâcurile din fotbal sau despre cât de mult scăzuse prețul lânii. Şoferul se întoarse spre ei şi, după ce le arătă figura liniştită a omului călare, le făcu semn să tacă.

Luceafărul Pompei înainta încet, în virtutea inerției, până în fața călărețului adormit, unde se opri. Calul continuă să pască netulburat micile smocuri de iarbă. Calul şi stăpânul său se aflau lângă o ciudată construcție de lemn, vopsită în roşu şi galben. Era un fel de coteț pentru porumbei, ridicat pe

[11]Ceai preparat din frunzele unui arbust (numit tot mate) originar din America de Sud).

nişte stâlpi la un metru şi jumătate deasupra pământului. Dimensiunea construcției i-ar fi îngăduit unui om să doarmă nestingherit înăuntru.

Sunetul răguşit al claxonului sperie calul, care îşi ridică grumazul, îşi scutură capul, îşi roti ochii mari şi temători şi, încercând să se întoarcă, fu cât pe-aci să-l trântească pe călăreț.

— Stai liniştit! Stai liniştit, bălosule! — strigă surprins.

— Scoală-te, bătrân nătâng! Puțin mai lipsea şi te făceam una cu pământul! — îl salută şoferul printre hohotele de râs ale ajutorului şi ale pasagerilor.

— Nemernicule. Ticălosule. Stârpitură! — răspunse călărețul bătând uşor calul pe grumaz pentru a-l linişti.

— Nu te enerva, că poți să faci un atac. Şi dă-te la o parte, că trebuie să punem scrisorile în cutie.

— Ai adus ceva pentru mine, pungaşule?

— Cine ştie? Legea spune că trebuie să cauți în cutie.

Ajutorul de şofer coborî. Se apropie de construcția aceea ciudată, deschise uşa pe care scria

OFICIUL POŞTAL NUMĂRUL CINCI. ȚARA DE FOC

Scoase dinăuntru câteva cutii legate cu nişte cureluşe de piele şi o geantă cu însemnele Poştei chiliene. Urcă în maşină cu ele şi după câteva minute coborî din nou, încărcat cu pachete sigilate cu ceară roşie şi o altă geantă a Poştei. După ce băgă toate coletele în cutie, închise uşa cu gesturi studiate.

— Să vedem dacă şi-a adus cineva aminte de tine.

Călărețul aşteptă ca *Luceafărul Pampei* să plece, îl văzu micşorându-se pe măsură ce se îndepărta, până când din el nu mai rămase decât o umbră tremurătoare în priveliştea uniformă a câmpiei. Atunci dădu pinteni calului şi se apropie de căsuța poştală.

Scrisoarea spunea: „Îmi pare rău, Hans. Cei dintotdeauna vin după tine. Ne vedem în iad. Prietenul tău, Ulrich".

— Bine. Trebuia să se-ntâmple şi asta odată şi-odată. Aştept de mai bine de patruzeci de ani clipa asta. N-au decât să vină când poftesc — şopti el, recitind scrisoarea pe care vântul i-o scutura în mână.

Pintenii de argint atinseră uşor burta calului, îndemnându-l să pornească la trap şi să iasă alături de drum, pe ierburile înalte şi grase care străluceau în soarele amiezii. Deodată trase hățurile pentru a-şi struni calul şi se opri, ridicându-se în pinteni, pentru a arunca o privire spre cer. Deasupra capului său, la mare înălțime, planau doi ulii dintre aceia care se rotesc mereu în văzduh în căutare de hoituri.

— Oare de ce păsările astea sunt întotdeauna primele care adulmecă veştile proaste? — se întrebă el cu voce tare şi imediat după aceea înfipse pintenii în burta calului, pentru a-l îndemna să pornească la galop.

Berlin: Aufwiedersehen (Rămâi cu bine, pampă)

„Ştiu că această scrisoare e inegală, însă trebuie să înțelegeți că memoria îți joacă feste uneori şi că nici o mărturisire nu e curată dacă e însoțită de umbra trădării.

Am trădat un om, l-am trădat pe omul care mi-a fost cel mai bun prieten, dar nu cred că sentimentalismele ar avea ce să caute în povestea asta blestemată, prin urmare mă voi mărgini la a expune faptele.

În 1941, Hans Hillermann şi cu mine lucram pentru poliția celui de-al Treilea Reich. Nu eram nazişti. Nu am luat niciodată parte la persecuția evreilor şi nici la reprimarea opozanților. Misiunea noastră la Berlin era să păzim poarta principală a lagărului Spandau.

Iernile la Berlin erau şi continuă să fie aspre. Pe vremea aceea, autoritățile lagărului hotărâ-seră să încălzească o cămăruță în pivnița clădirii, unde paznicii intrau ca să-şi mai dezmorțească oasele şi să bea, din când în când, o ceaşcă de cafea. De Hans mă lega o veche prietenie, cimentată prin interminabile partide de şah şi prin dorința secretă de a emigra într-o bună zi, de a ne refugia pentru totdeauna într-un loc pe care-l socoteam ultimul cotlon promițător de pe planetă: Țara de Foc. Strângeam informații despre acest colț îndepărtat, decupam fragmente din cronicile de călătorie, din cărțile de geografie, care ne hrăneau imaginația şi dorința de a pleca din Germania. Eu m-am născut în Saxonia. Hans, la Hamburg. El cunoştea mediile marinăreşti din oraşul natal şi nu prididea să-mi repete că era destul de uşor să ne îmbarcăm pe un vas. Aveam chiar şi un plan de evadare, însă ne lipseau banii. Şi astfel ne petreceam nopțile lungi în pivnița încălzită, mutând piesele pe tabla de joc şi deplângând sărăcia care ne condamna să purtăm acele uniforme.

Odată, nu-mi mai amintesc exact când, eram singuri în acea încăpere şi ne-am încumetat să forțăm uşa care dădea spre un fel de cramă. Ştiam că acea încăpere era folosită de ofițerii SS, care intrau şi ieşeau de-acolo cărând colete bine împachetate. Am forțat încuietoarea nădăjduind să găsim nişte vin bun sau o sticlă de coniac care să ne mai înveselească orele de strajă, dar n-am dat decât peste nişte colete uşoare şi subțiri. Cu mare grijă am desfăcut unul dintre ele şi ne-am trezit în fața unui tablou. Nici eu, nici Hans nu aveam cunoştințe despre artă, dar ne-am dat seama că, de vreme ce naziştii păstrau acele tablouri, trebuiau să fie valoroase, îmi amintesc că Hans a spus: «Ulrich dragă, se pare că ne apropiem de călătoria noastră».

De multe ori am deschis uşa cramei pentru a contempla acele opere de artă. Şi tot de multe ori am fost ispitiți să luăm un tablou şi să evadăm, dar ne-a împiedicat certitudinea amară că habar nu aveam ce să facem cu o asemenea operă. Cum să-i stabilim valoarea? Cui să i-o vindem? Mai mult, ştiam că în clipa în care naziştii i-ar fi descoperit lipsa, nu le-ar fi fost deloc greu să pună mâna pe hoți. Bănuiam că aveam la îndemână o bogăție fabuloasă, şi ignoranța noastră în materie de artă ne făcea să ne perpelim. Aşa au trecut câteva luni, până când într-o noapte în care stăteam de pază am mai forțat o dată încuietoarea. De data asta am descoperit o cutie mare de lemn,

împachetată meticulos. Am deschis-o cu grijă, ca să nu îndoim vreun cui şi să nu lăsăm urme pe scândurile din care era făcută, înăuntru se afla, învelită în câlţi de cânepă, o cutie mai mică, închisă cu un lacăt solid de bronz. Pe lacăt scria: «Lloyd Hanseatice, Hamburg».

La vederea lacătului, ne-am simţit ispitiţi să deschidem cutia, şi asta am şi făcut, cu toate că ştiam că în felul ăsta făceam cel mai primejdios pas din viaţa noastră. Ceea ce am găsit înăuntru ne-a luat piuitul: şaizeci şi trei de monede de aur.

Ne-am îmbrăţişat, nebuni de fericire, în sfârşit ne apropiam de împlinirea acelui vis pe care-l împărtăşeam amândoi. Hans a fost primul care şi-a revenit din euforie. A lăsat monedele în cutie şi mi-a spus: «Ulrich, trebuie să plecăm chiar în clipa asta. Monedele astea valorează mai mult decât ne putem noi închipui. Ne luăm picioarele la spinare şi-o să vedem ce facem cu ele după aceea. O să ne caute şi-n gaură de şarpe, aşa că trebuie să fugim cât mai departe».

Am ajuns la Hamburg în noiembrie 1941. Hans avea într-adevăr legături cu muncitorii din port. În timp ce aşteptam vaporul care trebuia să ne scoată de-acolo, am aflat de la el multe lucruri pe care nu mi le destăinuise niciodată înainte, de pildă faptul că militase în gruparea Spartacus şi că avusese un frate care murise în Spania ca partizan al internaţionaliştilor din brigada Thalmann.

Adepţii grupării Spartacus din port ne-au ascuns într-o casă din Altona.

Am petrecut acolo trei săptămâni, aşteptând vaporul pe care ne sfătuiseră să-l luăm. Urma să călătorim în cala unui vas chilian, *Lebu,* care de două ori pe an ancora în Hamburg încărcat cu lemne, în timp ce aşteptam vaporul, îmi amintesc că l-am întrebat dacă se gândise cum aveam să vindem monedele. Răspunsul lui n-a fost prea liniştitor: «Uită de ele, Ulrich. N-o să le vindem niciodată. Trebuie să aşteptăm să se termine războiul ca să ne ocupăm de ele. Atunci vom vedea dacă stăpânii lor vor să le recupereze sau dacă o să trebuiască să le topim. Mi-e teamă că o să treacă multă vreme până când o să ne procopsim de pe urma lor».

Într-o noapte, caracatiţa şi-a întins tentaculele până la noi.

Habar n-am dacă am fost vânduţi sau dacă nu cumva casa în care fuseserăm găzduiţi nu era un obiectiv dinainte pregătit de Gestapo, în orice caz, Hans a reuşit să fugă, luând şi monedele. Presupun că nu mai e nevoie să descriu amănunţit torturile la care am fost supus de către Gestapo. Când am pierdut şirul săptămânilor, sau poate chiar al lunilor care se scurseseră de când căzusem în ghearele lor, am fost convins că Hans se afla în siguranţă, iar în mărturisirile pe care mi le-au smuls n-am recunoscut nici o clipă altceva decât că fusesem complice la furt. Scurta mea experienţă de poliţist mă încredinţase că oamenii aceia nu aveau să mă omoare înainte de a obţine informaţia care le lipsea: ascunzătoarea prietenului meu.

Ştiau să-şi facă bine treaba. Bătăile, torturile se ţineau lanţ, însă fără a-mi pune în pericol viaţa sau sănătatea mintală. Ştiau prea bine că un nebun le-ar fi alunecat printre degete. Am îndurat aceste chinuri vreme de aproape patru ani, agăţându-mă de cele trei cuvinte care nu mi-au ieşit niciodată pe gură şi

pe care mi le-am întipărit în minte ca pe un tatuaj: Țara de Foc. În iunie 1945, nişte soldați ruşi m-au găsit în beciul cartierului general al Gestapoului. Nu mai puteam să merg. O lovitură în coloana vertebrală îmi paralizase pentru totdeauna picioarele. M-au scos de-acolo. Am văzut lumina zilei. Am văzut Berlinul în ruine. Am aflat că Germania capitulase, că Al Treilea Reich nu mai exista, că se terminase coşmarul.

Am inventat o poveste pe care le-am spus-o ofițerilor de la serviciile secrete ruseşti. Le-am spus că fusesem polițist şi că Gestapoul pusese mâna pe mine pentru că militasem împotriva fasciştilor. Ca să fac credibilă toată povestea, le-am dat numele membrilor organizației Spartacus care ne ajutaseră la Hamburg. Ruşii au făcut cercetări. Am avut noroc, pentru că toți acei oameni muriseră în timpul războiului şi, cum nu aveau martori care să contrazică versiunea mea, au acceptat-o.

La începutul anului 1946, ruşii m-au transportat la Moscova pentru îngrijiri medicale. Cu picioarele mele nu mai era nimic de făcut, drept pentru care, după ce mi-am petrecut alți cinci ani într-un scaun cu rotile, încercând să-i identific pe nazişti dintre miile de soldați germani care căzuseră prizonieri la ruşi, mi-au dat voie să mă întorc la Berlin. Planul meu era să plec din Germania şi să ajung cumva în Țara de Foc. Eram pe deplin încredințat că Hans reuşise să ajungă acolo şi că mă aştepta să-mi dea partea mea din comoară, însă un invalid nu se poate mişca cu repeziciunea cu care şi-ar dori, şi astfel m-am trezit transformat în cetățean al Republicii Democrate Germane, prizonier într-o închisoare deschisă care se jura pe toți sfinții că e paradisul socialist.

În 1955 am primit prima veste de la Hans. Nu ştiu prin ce mijloace a reuşit să-mi trimită o scrisoare de la Sidney, dar bănuiesc că un turist o luase cu sine în acea călătorie. Mesajul era foarte laconic, dar spunea totul printre rânduri: «Am aflat că ai probleme cu sănătatea. Eu sunt acolo unde ştii. E un loc nemaipomenit pentru cei care vor să se tămăduiască dacă au probleme cu oasele». Laconismul scrisorii i-a nemulțumit în primul rând pe cei de la Stasi. Coşmarul a reînceput. Şi mai multe amenințări. Şi mai multe lovituri. Ştiau pe dinafară povestea monedelor şi voiau să ştie în ce oraş din Australia locuia Hans. De sute de ori m-au aşezat în fața unei hărți a Australiei. De sute de ori am născocit tot felul de poveşti. Din fericire, Australia e un continent. Pe scurt, toată perioada în care a existat RDG-ul am trăit sub interdicția de a părăsi Berlinul. Fiecare scrisoare pe care o primeam era mai întâi citită şi analizată de cei de la Stasi, iar numele meu apărea pe un dosar care număra peste o mie de pagini.

Cincizeci de ani am păstrat secretul cu privire la ascunzătoarea lui Hans şi a monedelor. Cincizeci de ani am visat că aveam să-l reîntâlnesc şi să mă bucur de prada aceea de război. Când RDG-ul s-a destrămat ca un castel din cărți de joc, m-am gândit că în sfârşit sosise clipa atât de mult aşteptată. Aveam câteva economii, suficiente pentru un bilet de avion către America de Sud, aveam un paşaport în bună regulă, şi nimeni şi nimic nu mă împiedica să călătoresc. Asta am crezut până acum câteva zile, când am căzut pentru ultima

oară în mâinile forțelor armate, care mai întâi fuseseră naziste, pe urmă comuniste şi dracu' ştie ce-or mai fi acum.

Am fost acostat în centrul Berlinului de către doi indivizi pe care îi cunoşteam de-acum. Foşti agenți de la Stasi. «Hai să mergem. Trebuie să vorbim despre Hans Hillermann», mi-au spus, înainte de a mă înşfăca din scaunul cu rotile, pentru a mă băga într-o maşină. Au acționat cu mare repeziciune şi nu mi-au lăsat timp să strig după ajutor. N-am putut să strig nici când m-am dat jos din maşină, pentru că m-au scos de-acolo în garajul subteran al unei clădiri şi m-au dus repede într-un birou pe a cărui uşă se lăfăia o plăcuță cu denumirea unei agenții imobiliare. De la fereastră însă am văzut că mă aflam în Kurfurstendamm.

Pentru prima oară am fost interogat de un individ căruia toți îi spuneau «Maiorul». Mi-a arătat dosarul voluminos pe care era trecut numele meu şi, făcându-şi vânt cu el, mi-a dat de înțeles că înainte nu fuseseră mai drastici cu mine pentru că aşteptaseră, răbdători, să fac marea greşeală.

Iar greşeala nu o făcusem eu. Bărbatul căruia i se spunea Maiorul a scos din sertar o a doua scrisoare de la Hans, la fel de scurtă ca precedenta: «Acum nimic nu te mai poate împiedica să vii aici. Anunță-ți sosirea la locul ştiut. Oficiul poştal numărul cinci». Scrisoarea venea din Santiago de Chile.

Un om poate îndura multă durere, înspăimântătorul mecanism al creierului are cotloane nebănuite, zone absolut pustii, în care e posibil să te ascunzi, şi mai poți să alegi întotdeauna, dacă nu ai încotro, să te laşi cuprins de nebunie. Pentru atingerea acestor două obiective trebuie să crezi în «ceva» şi să vezi, să simți că liniştea pe care ai păstrat-o face ca acest «ceva» să devină cu neputință de atins de către cei ce te torturează.

Văzând că scrisoarea venea din Chile, mi-am dat seama că nu mai aveam în ce să cred, şi întotdeauna m-am considerat un neamț atipic, pentru că am ştiut să pierd.

Pe Maior şi pe oamenii lui nu-i mai puteam minți că Hans nu s-ar fi aflat în Chile şi, dacă le-aş fi pomenit orice zonă din această țară ca ascunzătoare a prietenului meu, s-ar fi documentat cu privire la toate oficiile poştale numărul cinci şi ar fi izbutit în cele din urmă să-l găsească, luând-o prin excludere.

Şi astfel mi-am trădat prietenul. L-am trădat, dar la insistențele Maiorului de a afla numele celui care ne dăduse dispoziții să furăm, am înțeles că încă mai puteam trage de timp, compli-cându-i victoria. Presupunea că cineva ne ordonase să furăm monedele şi îi era teamă că persoana cu pricina avea să ajungă înaintea lui să le recupereze, iar amintirea cuvintelor «Lloyd Hanseatice» scrise pe lacăt mi-a invadat memoria ca o scrisoare care anunță izbânda.

Ca să mai trag de timp, i-am cântat în strună, făcându-i jocul, şi am pomenit numele şefului poliției berlineze din 1941. Atunci Maiorul a deschis calculatorul şi pe ecran au apărut nişte informații după toate aparențele interesante, pentru că, citindu-le, a devenit euforic.

Habar n-am în ce afaceri se băgase fostul meu şef şi puțin îmi păsa de asta, ce contează e că m-a ajutat să ies de-acolo. Era evident că nu mă gândeam să fug, cum să fug într-un scaun cu rotile? Voiam să ies de-acolo

înainte ca Maiorul să descopere că uitase să mă întrebe ceva foarte important, şi anume care era identitatea actuală a prietenului meu.

M-au dus din nou în garajul subteran, am urcat în maşină, de data asta Maiorul s-a alăturat grupului şi am ieşit pe străzile Berlinului. «O să-l identifici pe fostul tău şef. Atâta tot. Ne spui cine e şi s-a terminat cu amestecul tău în povestea asta», a spus Maiorul.

Eu nici măcar nu-mi mai aduceam aminte cum arăta omul acela, pe care îl văzusem numai de câteva ori în timpul războiului, dar am încuviințat. Maşina s-a oprit foarte aproape de Grădina Zoologică, unul dintre foştii agenți Stasi a început să împingă scaunul cu rotile şi, când m-am văzut înconjurat de zeci de trecători, m-am aruncat pe jos, prefăcându-mă că strig de durere.

Imediat s-au strâns în jurul meu mai mulți curioşi şi oameni care voiau să mă ajute. «E inima. Am mai avut un infarct», am spus eu, şi nici Maiorul, nici oamenii lui nu s-au putut opune ca o ambulanță să mă ia de-acolo.

Unui om de şaptezeci şi doi de ani i se pot întâmpla oricând asemenea accidente, mai ales dacă e invalid.

Vă scriu din spitalul din Charlottenburg. O să-l găsiți pe Hans Hillermann şi monedele alea blestemate de aur în Țara de Foc. Singura adresă pe care o am este cea pomenită mai devreme: oficiul poştal numărul cinci. Să dea Dumnezeu ca scrisoarea asta să ajungă la dumneavoastră şi să-l găsiți pe Hans înaintea celor pe care i-a trimis Maiorul. Prietenul meu se numeşte acum Franz Stahl.

De-aici nu voi mai ieşi viu. Aş fi putut să mă duc şi să spun povestea asta la Poliție, cerându-le să mă protejeze, dar jocul a durat prea mult şi ar fi de-a dreptul scabros dacă l-aş încheia într-o manieră atât de stupidă. Şi sunt convins că lui Hans îi va face plăcere să-l joace până la ultimele consecințe. Lui nu i-am scris decât atât: «Îmi pare rău, Hans. Cei dintotdeauna vin după tine. Ne vedem în iad».

Când veți citi aceste cuvinte, eu voi fi mort. Am pierdut, întotdeauna am pierdut. Nu mă enervează asta şi nici nu mă preocupă. Să pierzi e o chestiune de metodă.

Ulrich Helm." Berlin, februarie 1991

Hamburg: „La mulți ani!"

În acea după-amiază de februarie m-am trezit din pricina frigului. Am sărit din pat scoțând aburi pe gură şi primul lucru pe care l-am făcut a fost să verific dacă ferestrele erau închise. Erau. M-am uitat imediat la termostatul caloriferului pus pe treapta a cincea, cea mai înaltă, dar radiatorul era rece ca gheața. Tocmai voiam să sun la portar când am auzit soneria de la intrare.

Am deschis. Un grăsun cu o cipilică albastră trasă până-n dreptul sprâncenelor şi care se străduia să se exprime într-un amestec de germană, engleză şi limba surdomuților mi-a arătat o trusă de scule.

— Îmi pare rău. Nu cumpăr nimic — i-am spus.

— Nu! încălzirea, înțelegeți?

L-am poftit să intre. S-a dus la radiator, s-a opintit, i-a scos un şurub şi din gaura cu pricina au început să se prelingă picături de apă uleioasă, a pus şurubul la loc, a întors caloriferul pe toate părțile, a dat din cap, a dus mâna la *walkie-talkie* şi a-nceput să vorbească într-o chiliană neaoşă:

— Am căcat steagul, măi mucea. Ți-am spus, *over.* Cum? Adică eu trebuie să merg pe la toate apartamentele dând explicații. Pe mine nu mă înțelege nimeni, măi mucea, *over.*

Grăsunul a rămas câteva secunde cu aparatul lipit de ureche, dar se pare că bunul lui coleg se hotărâse să întrerupă convorbirea.

— Eşti din Chile? — l-am întrebat.

Grăsunul a dat din cap în semn că da. Tot mai aştepta să audă glasul colegului său.

— Şi ce-o să se-ntâmple cu încălzirea? Suntem în plină iarnă.

— Se pare că am înfundat conducta centrală. Problema e să vedem unde anume s-a înfundat. Va trebui să demontăm radiatoarele de la toate apartamentele. Rahat cu perje, şefule.

— Atunci n-ai decât să-ncepi cu radiatorul meu, fiindcă eu trebuie să plec în scurt timp.

— Nu e chiar aşa uşor. Trebuie să-l aştept pe inginer. Asta o să dureze.

— Şi ce facem? Nu mă puteți lăsa fără încălzire.

— Nu vă faceți griji. Dumneavoastră ne lăsați cheia, dar înainte de asta trebuie să ne semnați o autorizație ca să putem intra în apartament. Am aici un formular.

Grăsunul mi-a dat o hârtie pe care am completat-o, respectând astfel obsesia nemțească pentru biografii, am semnat şi i-am dat-o înapoi împreună cu o cheie de la apartament.

— Bine, acum mă duc să-i anunț pe ceilalți chiriaşi. Şi nu vă faceți griji, pentru că la întoarcere veți găsi caloriferul funcționând — mi-a spus înainte de a pleca.

— Asta şi vreau. N-am vocație de pinguin.

La baie am descoperit că nu era nici apă caldă, şi când tocmai mă resemnasem să mă bărbieresc fără apă am auzit din nou soneria de la intrare.

Am deschis; în prag se afla tot grăsunul, de astă dată cu hârtia pe care i-o semnasem într-o mână şi cu fața luminată de un zâmbet larg.

— La mulți ani!

— Cum? Nu înțeleg.

— E ziua dumneavoastră de naştere. Uitați, aici ați notat data naşterii. Vă dați seama? La mulți ani!

Patruzeci şi patru. Grăsun nenorocit. Iată un număr care se poate citi la fel de la dreapta la stânga şi de la stânga la dreapta. Aşezat pe closet, am hotărât că nu merita să mă gândesc prea mult la asta. Patruzeci şi patru. Pentru un individ ca mine, singurul merit de a fi ajuns la o asemenea vârstă era chiar ăsta: faptul că ajunsesem la această vârstă. La mulți ani! Am aprins prima țigară pe ziua respectivă şi am văzut cărțile îngrămădite pe pervazul

ferestrei. Erau acolo poveştile lui Paco Taibo, Jurgen Aberts şi Daniel Chavarria, pe care le citeam când stăteam pe closet, cu plăcerea de necontestat pe care ți-o oferă răzbunările mărunte, pentru că în paginile lor indivizii pe care-i simțeam de aceeaşi parte a baricadei cu mine pierdeau fără excepție, dar ştiau foarte bine de ce pierd, ca şi cum s-ar fi încăpățânat să formuleze estetica celei mai actuale arte: aceea de a şti să pierzi.

Frigul m-a scos afară din casă. Când am închis uşa cu încuietoare dublă am simțit un junghi în rinichi şi m-am întrebat dacă nu cumva era certitudinea subită că împlinisem patruzeci şi patru de ani. Am coborât scările. Ajungând pe palierul de la etajul doi, am dat nas în nas cu doi vecini, soț şi soție, care urcau treptele încărcați cu sacoşe, venind de la cumpărături. Erau nişte vecini destul de speciali, care practicau sportul de a-i socoti turci pe toți cei care le ieşeau în cale.

Soțul cucoanei întreținea o vastă corespondență cu portarul, şi în scrisorile cu pricina denunța orice activitate de-a mea ca fiind un supărător obicei turcesc. Dacă ascultam tangouri în surdină, îi scria văitându-se că s-a săturat de liturghiile mele musulmane, iar dacă puneam vreun disc de muzică salsa, reclamațiile lui scoteau în evidență moralitatea îndoielnică a turcului, pe a cărui soție nu o cunoştea nimeni. Le-am dat bună ziua fără nici cea mai mică dorință ca urarea mea să se-mplinească. Tipul a răspuns printr-un mârâit, ceea ce mi-a demonstrat o dată în plus că nu era surd, dar de la soția lui n-am primit nici un răspuns, pentru că tocmai îşi spărgea bojocii strigând la copii să urce dracului odată în casă. Am continuat să cobor şi m-am trezit privit cu neîncredere de cei doi copii.

— Ce mai faceți, picilor?

— Nu suntem pici, iar tu eşti un nene foarte puturos — a zis unul.

— De unde ştiți voi asta?

— Ştim, pentru că părinții ne spun mereu că trebuie să învățăm carte, ca să nu ajungem ca tine, un turc puturos care se trezeşte la cinci după-amiaza — a răspuns celălalt.

— Cântați-mi ceva. Astăzi e ziua mea.

— Străinii n-au zile de naştere — a spus primul dintre ei, dar n-a mai reuşit să adauge nimic, pentru că vocea duioasă a maică-şi s-a auzit din nou, de data asta amenințându-i cu bătaia.

Era noapte. Pe stradă, frigul de februarie încovoia spinările trecătorilor, obligându-i să caute ceva inexistent pe jos. Mi-am ridicat gulerul paltonului şi am pornit la drum cu mâinile în buzunare. Era noapte. Până la sfârşitul lui martie aveam să trăiesc fără să văd lumina zilei, dar ăsta nu era un motiv suficient de puternic ca să mă plâng.

Când aveau să vină zilele interminabile de vară, ştiam că o să-mi doresc cu ardoare întunericul nopții, care-i înfrățeşte pe toți motanii.

Ca în fiecare seară, un râu respectabil de urină se scurgea pe treptele de la metrou. Ocolind izvoarele, m-am apropiat de automatul de bilete. Ca de obicei, nu funcționa decât unul singur din cinci şi tot ca de obicei, lângă automatele cu pricina se aflau câțiva bețivi, care încercau să deschidă nişte

cutii de bere cât mai repede cu putință. Am băgat în aparat monedele pentru bilet.

— Hei! Ia te uită! De când au voie porcii să intre la metrou? — a bolborosit unul dintre ei printre dinți.

— Cară-te în Anatolia, Mustafa! — a mârâit altul.

Cu toate că era abia şase seara, mi s-a părut că ziua începuse destul de promițător. Fără încălzire, insultat de doi țânci şi imediat după aceea băiețandrii ăştia, care duhneau de la o poştă a pipi. Unul dintre avantajele de a trăi în Hamburg constă în faptul că poți găsi foarte des posibilitatea de a te mişca. Un nazist era ceva ce semăna cu un *putchingball* vorbitor, care cerşeşte un pumn în gură, cu toate că mulți intelectuali în mod evident laşi, dar deghizați în pacifişti, încercau să mă convingă că în această bandă de bețivi nu trebuia să identific nici un nazist, ci numai nişte oameni dezamăgiți de sistem, victime ale societății de consum, ca şi cum nazismul n-ar fi fost chintesența rahatului.

— Te cari sau nu, porcule *Kanaka?* — m-a întrebat altul.

Da. Chiar dacă era abia şase seara, ziua mea începea bine. „La mulți ani!", mi-am spus, trăgând un şut cu piciorul stâng în cutiile de bere.

Băieții s-au dat înapoi, păstrând o distanță prudentă față de mine, insultându-mă în continuare, în timp ce eu striveam cutiile de bere cu talpa. „La mulți ani!", mi-am spus încă o dată, făcând ultimele țopăituri din acel dans demolator, şi imediat după aceea m-am îndepărtat spre peron, cu pantofii plini de spumă.

Vagonul era înțesat de indivizi tăcuți. Unii dintre ei m-au cercetat cu evidenta dezaprobare de fiecare zi, apoi s-au întors la cursul de alfabetizare oferit de *Bild.* Tovarăşi de călătorie pentru numai cinci stații. Poate că de fapt nu mă întâlnisem niciodată cu aceiaşi oameni, însă îi vedeam mereu la fel. Obosiți după cele opt ore de muncă petrecute în fabrică sau prin birouri, fără energia sau dorința de a intra într-o cafenea încălzită şi de a se aşeza, hotărându-se cum să-şi petreacă frumoasele ore de răgaz câştigat cu trudă. Total opaci, sorbind din nelipsita cutie de bere călduță, se îndreptau către o casă tăcută, către o pâine tăcută, către nişte castraveciori tăcuți, către nişte felii de cârnat îngrozitor de triste, către nişte papuci incomozi, dar care nu strică mocheta, către o bere şi mai apoi către alta, şi alta, în fața televizorului dat la minimum pentru a verifica dacă vecinul de deasupra respectă legile tăcerii. Unul dintre călători s-a apropiat de un afiş de la Biroul Forțelor de Muncă. L-a citit, a scos un creion din buzunar şi şi-a notat ceva pe marginea ziarului. M-am apropiat şi eu de afiş. Oferea informații despre cât de bine e să ai o calificare pentru muncă. „Niciodată nu e prea târziu să înveți."

Şi ce mai putea să învețe un individ ca mine la patruzeci şi patru de ani?

Aveam un loc de muncă şi trebuia să-l păstrez, pentru că şansele de a găsi altul, dacă nu voiam să încarc banane congelate în port, nu erau dintre cele care au darul să te facă să sari în sus de bucurie. La ce naiba mai e bun unul ca mine? La ce naiba mai poate fi bun un fost luptător de gherilă ajuns la patruzeci şi patru de ani? Cei de la Biroul Forțelor de Muncă din Hamburg n-ar

fi văzut cu ochi buni cererea mea de angajare, dacă la rubrica „Ce ştiţi să faceţi?" aş fi scris: expert în tehnicile de verificare şi contra-verificare, sabotaj şi altele asemenea, falsificare de documente, producţie artizanală de explozibil, cu doctoratul obţinut în înfrângeri.

Locul meu de muncă îmi permitea să dorm dimineaţa, iar când mă trezeam, îmi puteam petrece câteva ceasuri citind poveşti cu crime, aşezat pe closet sau în cadă. Serile îmi exercitam meseria de bodyguard, fiind însărcinat cu păstrarea ordinii la Regina, unul dintre ultimele cabarete de pe Grosse Freiheit. Strada Marii Libertăţi.

Munca mea nu era în nici un caz epuizantă şi nici nu-mi impunea complicaţii analitice. Trebuia să-i aduc la ordine şi cumpătare pe bătrâneii care, însufleţiţi la vederea unor sâni, încercau să urce pe scenă ca să verifice dacă minunile respective erau simple trucuri din silicon sau carne adevărată de femeie. De asemenea, trebuia să le explic celor care vociferau prin separeurile rezervate că fetele cu gâtlejul adânc nu făceau reduceri în perioada respectivă, şi din când în când îmi revenea sarcina de a le trage un dos de palmă peste faţă zgârciţilor care încercau să ia chiloţii stripteuzelor fără să plătească. Nu era prea rău să fii mardeiaş de bordel, aşa încât am preferat să fac abstracţie de sugestiile Biroului Forţelor de Muncă.

Când am ieşit din staţia de metrou, frigul te pătrundea până la oase, şi primele târfe îmbrăcate în astronaut au început să apară, pentru a ocupa metrii care le reveneau din trotuar, chiar în faţa postului de poliţie de pe Davidstrasse. Suflându-mi în pumni, mi-am continuat drumul până la localul *Imbiss* ţinut de Zelma. De cum am deschis uşa magherniţei, căldura ce domnea înăuntru şi mirosul de kebab care se pătrundea la foc, vertical şi zemos, mi-au făcut poftă să-mi sărbătoresc ziua de naştere. Zelma, grasă ca un butoi, îi împacheta unei fete două porţii de ardei umpluţi.

— Ce mai faci, compatrioate? — m-a salutat ea.

— Mi-e foame, compatrioato. Mi-e foarte foame.

— Şi ţi-e şi frig, compatrioate. Dârdâi. Haide, stai să bei o ceaşcă de ceai.

Fata şi-a primit pachetul, în timp ce plătea, a întrebat:

— De ce vorbiţi în nemţeşte între dumneavoastră? Nu sunteţi din aceeaşi ţară?

— Nu, el e turc prin forţa împrejurărilor — a spus Zelma.

— Nu. Prin osmoză — am lămurit-o eu.

— Nu înţeleg — a răspuns fata.

— Ştii ce este aceea osmoză? Este trecerea, impusă sau voluntară, a două lichide cu densităţi diferite prin acelaşi tub. Pe turci îi obligă să treacă prin tubul urii prin intermediul înjurăturilor. Eu nu sunt turc, prin urmare s-ar fi cuvenit să trec prin alt tub, însă mă bagă în acelaşi.

— Foarte bine ai pus punctul pe i, compatrioate. Tu ar trebui să intri în învăţământ — a fost de părere Zelma.

— E prea complicat pentru o studentă. Însă ai înfăţişare de turc — a adăugat fata, îndepărtându-se cu ardeii ei umpluţi.

Ceaiul cald, dulce şi parfumat m-a făcut să uit de frigul de-afară. Au intrat

doi tineri şi au cerut Donner Kebab. Cu ceaşca de ceai în mână, m-am uitat la Zelma, care se apucase să taie bucăţele din carnea aurie de miel şi le înfăşură în lipii subţiri, turceşti. Era ea grasă ca un butoi, dar ştia să se mişte cu graţia unei balerine. Poate că dansase cândva din buric, electrizând tot felul de indivizi mustăcioşi. Pe cap avea un batic alb, iar strălucirea copilăroasă a ochilor ei lăsa să se-nţeleagă că lua toată acea activitate comercială drept un joc. Generaţii întregi de târfe mâncaseră în localul *Imbiss* ţinut de Zelma, le dădea de mâncare pe datorie, iar mai târziu unele dintre ele plăteau cu bani, altele cu insulte, însă Zelma nu-şi pierdea niciodată nici umorul, nici strălucirea din privire.

— Ia spune acum, compatrioate. Ce-ai de gând să mănânci?

— Ceva foarte gustos. E ziua mea.

— Ali! — a strigat Zelma, iar din spatele maghernitei a apărut Ali, soţul ei, cu ochii roşii din pricina cepei pe care-o tocase.

Câteva minute mai târziu mă aflam în faţa unei tăvi cu vinete prăjite, ardei umpluţi, brânză de capră, ardei iute, miel la cuptor şi prăjituri din foietaj uns cu miere.

— Nu ştiu cum o să reuşesc să mănânc toate astea — am îngăimat eu.

— Cu vin — mi-a răspuns Zelma. Ali, ce mai aştepţi?

A scos dopul unei sticle de vin portughez şi m-a întrebat câţi ani împlineam. I-am răspuns în timp ce înfulecam cât şapte.

— Patruzeci şi patru — a repetat el, socotind — patruzeci şi patru. Când am împlinit vârsta ta, mi-am zis că venise vremea să mă gândesc la întoarcerea în patrie. Cu economiile noastre am fi putut să deschidem un restaurant în Turcia, dar Zelma, pe care o cunoşti de-acum, a refuzat să plece din cartierul ăsta. Tu ar trebui să te gândeşti la întoarcere, băiete, pentru că timpul trece foarte repede şi altfel încremeneşti aici.

— La naiba, Ali. Până şi tu ai ajuns să mă dai afară din Germania?

Râsul Zelmei a umplut localul, şi nu s-a mai oprit până nu mi-au cântat amândoi *Happy birthday to you.*

Când am ieşit în stradă începuse să plouă. Reclamele de la *sex shops* se reflectau pe asfalt şi peştii treceau în Mercedesurile lor sport controlând carnea expusă pe trotuar şi adăpostită de umbrele. Tocmai îmi sărbătorisem ziua de naştere şi eram în formă, sau cel puţin asta îmi spunea gustul mirodeniilor care-mi rămăsese întipărit în cerul gurii, însă duceam cu mine şi cuvintele lui Ali, care-mi răsunau în urechi.

Să mă întorc. Să merg din nou acasă. Să mă-ntorc cu fruntea plină de riduri, cu zăpada pe care-o lasă în păr trecerea timpului etc. Să mă întorc? Unde? Singurul lucru care mă aştepta în Chile era convingerea unei răzbunări imposibile. Nu. Nu era singurul lucru. Mai era cineva, o persoană, o femeie, care poate mă aştepta sau care poate nici nu-mi observase absenţa, pentru că totul în ea era absenţă şi depărtare. De multe ori mi-am tras palme peste faţă ca să mă trezesc la realitate. „Haide, mi-am spus, eşti în Europa, în Occident, în Germania, în Hamburg, cutare latitudine", dar tot de fiecare dată m-am simţit ca şi cum aş fi pălmuit imaginea lipsită de apărare pe care-o reflectă

oglinda, pentru că neuronii mei rebeli şi-au asumat sarcina de a-mi aduce aminte că trăiam în țara nimănui, pe care unii o numesc, eufemistic, exil.

Se exilează cel care nu cunoaşte reversul medaliei şi care-şi hrăneşte greşelile dincolo de lumea în care a învățat să le facă, însă cel care a străbătut întregul tunel, descoperind că extremele sunt la fel de întunecoase, rămâne prizonier, asemenea unei muşte lipite de o fâşie de hârtie unsă cu miere. Lumina nu exista. Nu era decât o invenție înfierbântată, iar claritatea ortopedică a locului unde se-ntâmplă să stai îți spune că te afli pe un teritoriu fără ieşire care, pe măsură ce trec anii, în loc să-ți dea seninătate, înțelepciune, şiretenie pentru a te ajuta să fugi, se transformă într-o nouă verigă ce te leagă. Şi poți să te mişti, sau să crezi c-o faci, să te duci în ce direcție îți trăsneşte prin minte, însă granițele se vor îndepărta la rândul lor, în progresie geometrică față de distanța pe care-ai străbătut-o cu piciorul. Nu, Ali. De-aici nu plec decât dacă se-ntâmplă o minune, iar noi, bătrânii luptători de gherilă, nu avem nici timpul, nici însuflețirea necesare pentru a ne agăța de noi mituri. E şi-aşa destul de greu să ne-ngrijim de mormintele celor pe care i-am pierdut. În fond, Ali, nu mi-e teamă decât că s-ar putea să mor în fundul gol. Atâta amar de ani am căutat pe coclauri, ca atâția alții, glonțul care-mi purta numele. Ar fi fost cheia unei morți demne, îmbrăcată în costumul elementar de a mai crede în ceva. Însă totul s-a sfârşit, s-a dus pe pustii şi credința, dogma n-a mai fost altceva decât o anecdotă puerilă şi am rămas în pielea goală, despuiat de cea mai mare perspectivă care i-a marcat vreodată pe indivizii de teapa mea: să mori pentru ceva numit revoluție şi care semăna cu paradisul făgăduit *pashdaranilor* islamici, dar pe acorduri de salsa.

Am intrat în Regina când spectacolul începuse. Pe scenă, o fată se prefăcea că se masturbează cu un boa din pene. Mi-am ocupat locul la tejghea, în timp ce lângă mine Big Jim îşi amesteca băutura obişnuită, obținută din jumătate de litru de lapte, şase ouă, un pumn de piper şi un pahar cu rom. A dat-o de duşcă fără să respire şi imediat după asta a rostit printre dinți acelaşi cuvânt dintotdeauna: „Rahat!", însoțindu-l de un gest de scârbă. Înainte de a urca pe scenă, m-a bătut cu palma pe umăr.

— E arhiplin. Am numărat patru pezevenghi.

— Urâtă noapte, tuciuriule. Să sperăm că se-mbunătățeste situația până în runda a doua.

Big Jim era un pachet de muşchi acoperit de o piele neagră, bine întinsă, înfăşurat în mantia de poliester care imita blana de leopard, a aşteptat într-un colț al scenei să fie prezentat de către *showman.*

— Respectabil public al cabaretului Regina..., mă rog, e un fel de-a spune, nimeni nu trebuie să se simtă jignit. Nu chiar atât de respectabil public al cabaretului Regina. Aşa e mai bine? Venit direct din New Orleans, colosul binecunoscutului *peep show* american. Big Jim Splash, regulatorul telepatic!

Cei patru pezevenghi din sală l-au huiduit pe Big Jim în timp ce acesta înainta spre centrul scenei târând după el un taburet. Ajungând acolo, a aşteptat ca tonomatul să atace primul acord din *Also sprach Zarathustra* pentru a-şi da jos mantia, rămânând gol puşcă.

Cei patru pezevenghi din sală puteau fi identificaţi, din punct de vedere fonetic, ca bavarezi. Cu siguranţă nu înţeleseseră ce însemna regulator telepatic şi, prin zgomote spasmodice şi guturale, voiau să dea de înţeles că veniseră să vadă femei goale puşcă, nicidecum bărbaţi, şi cu atât mai puţin negri, dar când Big Jim s-a aşezat pe taburet şi, mişcându-şi şoldurile, a făcut să oscileze ca un pendul halca straşnică şi netedă a bărbăţiei lui, s-a făcut linişte, acea linişte plină de respect de care toţi artiştii au parte.

— O noapte de tot rahatul. Şi trebuie să scot bani ca să-mi plătesc chiria — a spus Tatiana, poloneza.

— Frigul inhibă. Sunt patru muşterii cu lovele în sală — i-am răspuns.

— Ba cinci, într-un separeu e un tip într-un scaun cu rotile. Am vrut să-i ţin companie, dar are un câine scârbos care nu m-a lăsat să m-apropii.

Am aruncat o privire spre separeuri. L-am zărit pe omul din scaunul cu rotile. Pe masa lui se afla o frapieră pentru şampanie. Câinele se afla probabil sub masă.

Pe scenă, Big Jim îşi strângea, cu pleoapele închise, pumnii şi fesele. Penisul câştigase teren, îndreptându-şi spre public ochiul întunecat. Big Jim a început să scrâşnească din dinţi în timp ce şoldurile lui se agitau într-o mişcare ondulatorie.

— Îmi iei un rachiu? N-am nici un sfanţ — s-a plâns Tatiana.

— Unul singur. Trebuie să-ţi faci numărul. Uite. Negroteiul nostru e gata să-şi dea drumul.

— Negru nenorocit. Nu ştiu cum naiba reuşeşte. L-am primit de trei ori în patul meu şi n-a mers. Ai văzut ce fericit e când vede în sală femei care se bat să-i pipăie penisul?

— Pe mine nu m-ai invitat niciodată în patul tău.

— Aşa e. Poate pentru că mi-eşti ca un frate şi fraţii nu se regulează între ei. Ştii că ai ceva de călugăr în tine? Nu te supăra. Mersi pentru rachiu.

Mişcările ondulatorii ale lui Big Jim s-au transformat într-un dans frenetic. Pe faţa regulatorului telepatic curgea transpiraţia. Dintr-o dată s-a ridicat, şi-a înălţat mâinile, şi le-a dus la ceafă, s-a opintit ca penisul lui să dobândească lungimea maximă şi atunci, în timp ce scotea un geamăt din rărunchi, deschizătura glandei s-a dilatat, împrăştiind şuvoaie de spermă care au stropit mesele goale din primul rând.

Cei patru pezevenghi au întârziat cu aplauzele. Unul dintre ei a îndrăznit să întrerupă catolica stupefacţie bavareză cerând un bis, însă Big Jim tocmai ieşea din scenă, târând după el blana sintetică de leopard. Venise rândul Tatianei, poloneza.

„Iar acum, direct de la Varşovia, Tatiana, bijuteria poloneză a *striptease*-ului. Persoanele cu probleme cardiace sunt rugate să părăsească sala înainte ca ea să-şi scoată sutienul", ar fi trebuit să anunţe *showman*-ul, dar n-a mai scos nici o vorbă. Era livid şi se uita spre uşa de la intrare. Nici pe mine nu m-a prea umplut de fericire ceea ce am văzut.

Cinci bebeluşi monstruoşi. Cu capetele rase chilug. Cu cămăşi pe care era trecută emblema: „Sunt mândru că sunt neamţ". Vestoane de artilerist

yancheu. Bocanci de paraşutist. Au intrat lătrând *Deutschland, Deutschland über alles* şi râgâind după pofta inimii. Veneau cu bojocii şi dragostea de ţară doldora de bere. Când au terminat de lătrat imnul patriei, unul dintre ei s-a cocoţat pe masă.

— *Heil Hitler!* Din acest moment, în local se respectă regulile moralei germane. Regula numărul unu: e interzis ca filipinezele, polonezele şi negrii degeneraţi să se prezinte în public, pentru că lezează demnitatea germană. Doi: e interzis ca târfele să se reguleze cu porci străini. Trei: tot personalul artistic şi de serviciu şi sugătoarele de penis de prin separeuri trebuie să cotizeze cu cincizeci la sută din încasări la Uniunea Poporului German, ai cărei reprezentanţi plini de abnegaţie se află dinaintea dumneavoastră pentru strângerea donaţiilor. *Heil Hitler!*

O dată încheiat discursul patriotic, au cerut un rând de bere, avertizându-ne că, în cazul în care dorinţa nu le era satisfăcută, urmau să facă o mică demonstraţie de forţă şi, pentru a-şi întări spusele, i-au tras barmanului două palme zdravene. Acum era rândul meu să stau de vorbă cu bebeluşii. Ce dracu', doar pentru asta mă plăteau.

În timp ce mă-ndreptam spre bebeluşii din „Al Patrulea Reich" cu cel mai frumos gest conciliant de care eram în stare, nu ştiu cum se face că m-am împiedicat de o treaptă invizibilă, am venit în faţă şi fruntea mi s-a proptit în râtul nazistului care tocmai îşi încheiase discursul. Adevărul e că niciodată nu m-am priceput la pediatrie, dar ştiam că pe bebeluşi trebuie să-i iei repede, aşa că, în timp ce-l consolam pentru dinţii împrăştiaţi pe jos printr-o nouă lovitură, de data asta drept în boaşe, m-am alăturat corului de noctambuli din Hamburg care strigau după poliţie.

Şi poliţiştii au venit. Precedaţi de urletul sirenelor şi cu pistoalele Walter de nouă milimetri, pline de candoare, în mână. Mai întâi l-au văzut pe bebeluşul întins la podea. Chelul tocmai descoperea deliciile aerului care pătrundea încet în plămâni şi, chircit în formă de echer, răspundea cu lovituri la orice încercare de a-l ridica de-acolo.

— Cine l-a agresat pe omul ăsta? — a întrebat unul dintre poliţişti.

— Nimeni. Ei au venit şi ne-au provocat. Uitaţi-vă ce mi-au făcut la faţă — a spus barmanul.

— Minte. Am intrat să bem o bere şi turcul ăsta s-a repezit asupra noastră — a şuierat unul dintre bebeluşi.

— Hei, turcule! Scoate actele, mi-a ordonat cel care păstorea turma.

— De ce?

— Pentru că ţi-o cer eu, la naiba. Nu ţi se pare un motiv suficient de bun?

Cu sticleţii nu trebuie să te cerţi, mai ales dacă vin în echipă şi cu pistoalele îndreptate spre tine. Cu mişcări lente am băgat mâna în buzunarul interior al canadienei şi am scos paşaportul cu două degete. Poliţistul s-a uitat cu atenţie la coperta albastră a documentului. Poate că lipsa de cunoştinţe în domeniul zoologiei nu-i îngăduia să-şi dea seama că pasărea de pe stema chiliană nu e o găină, ci un condor, şi că dihania ridicată pe două picioare nu e un ogar, ci un cerb.

— De ce ai paşaport chilian?
— Nimeni nu alege locul în care se naşte.
— Eu sunt neamț şi porcii ăştia m-au pocnit. Sau poate trebuie să le mulțumesc pentru palmele pe care mi le-au tras? — a insistat barmanul.
— Sunt martor. L-au pocnit din senin — a intervenit Tatiana.
— Numele — a spus polițistul.
— Tatiana Janowsky. Cetățean polonez.
— Şi nu vă e teamă că ați putea răci? — a întrebat-o polițistul arătând spre chiloții aproape inexistenți ai Tatianei.
— Tocmai voiam să-mi prezint numărul de culturism când banda asta de porci a dat buzna peste noi — i-a explicat Tatiana.
— Ne-a insultat, sunteți martori. Nici nu intraserăm bine în local când *Kanaka* s-a năpustit asupra noastră — a şuierat alt bebeluş.
Polițistul cu glas de stentor a făcut un gest prin care ne îndemna pe toți la calm şi i-a pasat paşaportul meu altuia, inferior în rang.
— Vezi dacă tipul e curat şi cere o ambulanță pentru celălalt — a ordonat el, arătând spre bebeluşul care se văicărea pe jos.
— Ia spune, care e versiunea ta asupra faptelor? — m-a întrebat el.
— Ei au venit insultând localul, l-au pocnit pe barman şi, când m-am dus să le cer să părăsească stabilimentul, m-am împiedicat şi am căzut peste domnul, îmi pare rău. A fost o pură întâmplare.
— Bineînțeles. Şi are boaşele în dreptul gulerului pentru că suferă de sughiț cronic. Mi-e teamă că va trebui să vii cu noi. Chestie de rutină.
— De ce? El n-a făcut altceva decât să apere prestigiul localului — a spus Big Jim.
— Cine-i ăsta? — a întrebat polițistul.
— Big Jim Splash. Regulatorul telepatic. American — l-a informat barmanul.
— Îmbracă-te sau te arestez pentru imoralitate. Iar chilianul vine cu noi la sediu — a declarat emfatic polițistul.
Povestea lua o turnură destul de neplăcută. Poliția germană e deosebit de sensibilă când i se dau peste cap schemele. Acolo tocmai li se prezentase un caz, limpede ca lumina zilei, de tulburare a ordinii, iar capul răutăților fusese un turc, care era vinovat şi servit pe tavă, dar când colo, turcul nu era turc şi mai avea şi un martor german de partea lui. Urâtă treabă, părea să gândească polițistul, şi nu trebuia să fii foarte perspicace ca să-i ghiceşti intențiile: voia să mă vadă pentru câteva ore într-o celulă, împreună cu cei patru bebeluşi care stăteau cu toții în patru labe, ca nişte tovarăşi uniți de o soartă vitregă.
— Dă-mi mânuțele — mi-a spus polițistul arătându-mi cătuşele.
Trebuie să ştii să pierzi. I-am ascultat ordinul, şi chiar în clipa aceea s-a auzit glasul bărbatului din scaunul cu rotile. A vorbit rar, cu accent elvețian şi fără să se clintească din separeul lui.
— Ofițer! Apropie-te, vă rog. Cred că putem colabora pentru depăşirea acestei neînțelegeri.
În timp ce polițistul se apropia de invalid, au apărut brancardierii. L-au

examinat pe bebeluş, evitând loviturile acestuia.

— Câțiva dinți pierduți şi posibilă fractură a septului nazal. Restul o să aflăm la radiografie —a şoptit unul dintre ei şi l-au scos pe targa, chircit ca vai de el.

Polițistul de serviciu s-a întors din separeu. I-am întins mâinile ca să-mi pună cătuşele, dar s-a făcut că nu mă vede.

— Paşaportul — i-a spus el polițistului care se interesase de biografia mea.

— E curat — l-a informat celălalt.

— Să mergem. Iar voi, băieți, de-acum încolo vă duceți să vă distrați în altă parte — i-a povățuit el pe bebeluşi.

— Şi eu? Şi plângerea mea? Ăştia m-au pocnit — a insistat din nou barmanul.

— Dacă vreți să depuneți plângere, treceți pe la circa noastră. Noapte bună!

Au plecat. Abia atunci patronul Reginei s-a încumetat să iasă din biroul lui. Tipul era un adevărat monument de curaj.

— Ai depăşit măsura. O lovitură mai treacă-meargă, dar de data asta ai mers prea departe. Scandalurile astea compromit localul şi-i pun pe fugă pe clienți.

— Intervenția dumneavoastră a picat la tanc. Mulțumesc.

— Şi ce-ai fi vrut să fac? Nu-mi plac încurcăturile cu poliția.

— Mulțumesc oricum.

Barmanul îşi mângâia fața cu un cub de gheață. Când patronul s-a întors în atmosfera liniştită a biroului său, a făcut în urma lui un gest disprețuitor.

— Vrei să bei ceva?

— Un Jack Daniel's cu gheață, dar nu cu asta pe care ți-ai lăsat balele. Te mai doare?

— Puțin. Ai făcut ce trebuia. L-ai osândit pe nenorocitul ăla să mănânce terci şi să se-ngri-jească de spinarea lui. Păcat că nu i-ai făcut boaşele omletă. Nu l-am văzut murdar de sânge între picioare.

— Nimeni nu e perfect.

— Tipul din separeu îți face semn să te duci la el.

M-am dus într-acolo. Bavarezii plecaseră imediat după incident, aşa încât el rămăsese singurul muşteriu, îi dădeam vreo şaizeci de ani. Abia dacă se atinsese de şampanie şi fuma un trabuc gros. Când m-am apropiat de el, câinele a ieşit de sub masă arătându-şi colții.

— Stai liniştit, Canalie. Vreți un pahar?

— Nu ştiu ce i-ați spus polițistului, dar bănuiesc că ar trebui să vă mulțumesc.

— Lasă asta. Îmi permiți să te tutuiesc?

— Clientul nostru, stăpânul nostru.

— N-a fost rea demonstrația.

— Uneori ai noroc, alteori nu.

— Juan Belmonte. Ştii că ai nume de toreador?

— Văd că-mi ştiți numele.

— Ştiu multe despre tine. Multe.

Ce caută un invalid ca tine într-un asemenea loc? Întrebarea îi venea ca turnată bătrânului. Stătea într-un scaun cu rotile, dotat cu numeroase butoane de comandă, iar partea superioară a costumului său era de cea mai bună calitate.

Bătrânul nu se îmbrăca de la soldurile C & A. Scotea la iveală nişte mâini mici, foarte îngrijite. Poate că la operă n-ar fi atras atenţia, dar într-un cabaret atât de rău famat ca Regina se potrivea ca nuca-n perete. L-am văzut cum mă scruta fără să renunţe la zâmbetul lui cinic. Câinele mă observa şi el cu atenţie.

— Dumneavoastră m-aţi chemat. Ce doriţi de la mine?

— Să vorbim pe larg. Între patru ochi, se-nţelege.

— Zece metri mai încolo o să găsiţi un club de homosexuali, îmi pare rău, dar ăsta nu e punctul meu forte.

— Poponar, eu? Dumnezeule! Într-un scaun cu rotile şi dorindu-mi să mă reguleze unul în fund. Aş fi ca un excavator cu cupă. Şi cu penisul în erecţie aş semăna cu un tanc. Dumnezeule!

A izbucnit într-un hohot de râs, înăbuşit de o puternică tuse tabagică. Câinele, alarmat, a mârâit ameninţător.

— Stai liniştit, Canalie. Nu se-ntâmplă nimic. Trebuie să stăm de vorbă, Belmonte.

— Depinde despre ce.

— Despre trecutul tău, de pildă. Nu mă dezamăgi. Ştiu că eşti chilian şi chilienii sunt mari povestitori. Cred că li se trage de la indieni. Araucanii îşi alegeau căpeteniile dintre câştigătorii concursurilor de oratorie.

— Şi elveţienii sunt mari povestitori. Dar nu mă interesează să vorbim despre trecutul meu sau al dumneavoastră.

— E chiar atât de puternic accentul meu? În fine. O să vorbim despre un loc de muncă.

Un loc de muncă. Nu era prima oară când cineva venea la mine propunându-mi un: „Loc de muncă simplu, fără complicaţii, trebuie numai să duci nişte pachete la Berlin, înţelegi? Un prăfuleţ alb, un detergent foarte fin".

— Am un loc de muncă şi-mi place ce fac. Să ne oprim aici. Noapte bună!

— Aşteaptă. Dacă mai faci un singur pas, Canalie îţi smulge boaşele de la locul lor. O să lucrezi pentru mine, Belmonte. Ştiu tot ce se poate şti despre tine. Totul. Nu mă crezi? O să-ţi dau un exemplu: acum două săptămâni ai trimis cinci sute de mărci pentru Veronica.

Degetele, întreaga mână parcă îmi luase foc.Mi-am întins braţele cu intenţia de a-l lua pe sus cu tot cu scaun, dar câinele a intervenit, gata să-mi sară la beregată.

— Cine naiba eşti, jigodie împuţită?

— Vezi că putem sta de vorbă? Stai liniştit, Canalie. O să lucrezi pentru mine şi te asigur că n-o să-ţi pară rău. Uite aici cartea mea de vizită. Ne vedem mâine dimineaţă la ora zece. Hai să mergem, Canalie.

L-am văzut dând la o parte masa şi înaintând în scaunul cu rotile până la

ieşire. Câinele, cu spinarea arcuită şi fără să înceteze o clipă să-şi arate colţii, i-a acoperit retragerea. M-am uitat la cartea de vizită. Pe ea era desenat un velier şi erau trecute trei rânduri de text:

Oskar Kramer
Lloyd Hanseatice
Investigaţii transmarine

— Belmonte, m-a strigat invalidul din dreptul uşii, era să uit! La mulţi ani!

Localul rămăsese pustiu. M-am întors la tejghea simţind cum mi se scurge sudoarea pe şira spinării. Invalidul îmi ştia punctul cel mai vulnerabil. Trebuia să mă gândesc la ce aveam de făcut, şi încă repede. Dacă mă oprise ceva până atunci, era certitudinea că Veronica se afla în siguranţă, la adăpost de primejdii, în ţara ei construită din uitare şi tăcere. Invalidul aflase de existenţa ei pentru că numele meu, datele mele, acţiunile şi obiceiurile mele nu fuseseră uitate de maşina de înghiţit oameni. Cineva citea scrisorile pe care mi le trimiteau de la Santiago, ştia în ce stare se afla Veronica, poate chiar făcea comentarii cu colegii în camera lor secretă. Acest cineva citea şi scrisorile mele, propoziţiile, cuvintele de dragoste pe care le trimiteam lună de lună pentru a-i fi aşezate în poală, cu speranţa că până la urmă avea să întrebe de mine, iar viaţa avea să capete din nou un sens. Iar în acea încăpere secretă, angajaţii maşinii de înghiţit oameni râdeau de cuvintele mele, făceau comentarii obscene în timp ce beau bere şi îngroşau teancul de hârtii care-mi descriau fiecare mişcare.

— Te cheamă şeful — mi-a spus barmanul.

Individul stătea într-un scaun rotativ, la birou. Pe peretele din spatele lui atârnau zeci de fotografii cu artistele de la cabaret. A vorbit pe şleau:

— Nu mi-a plăcut ce-ai făcut.

— Mi-aţi mai spus.

— Nu mă refer la *Skids.* Mă refer la invalid. Am văzut toată scena.

— E o problemă personală.

— Mă doare-n cot de problemele tale personale. Invalidul a rezolvat încurcătura cu poliţia. Iar tu ai încercat să-l loveşti. Nu mai am nevoie de serviciile tale. Nu poţi să ameninţi sau să loveşti pe cineva care e în relaţii bune cu poliţia.

— Mă concediaţi?

— Să treci mâine pe-aici să-ţi iei banii care ţi se cuvin.

Halal zi. Mă prăbuşisem cu totul. Când m-am întors la tejghea, localul era animat de o duzină de turişti japonezi. M-am uitat la ceas. Era aproape miezul nopţii. Bine măcar că se termina blestemata mea zi de naştere.

— Dă-mi ultimul Jack Daniel's — i-am cerut barmanului.

— Am auzit totul. La naiba cu nemernicul ăsta. Dacă aflu ceva, te anunţ.

— Noroc, turcule — mi-a şoptit Big Jim.

— Mulţumesc, băieţi.

Afară ploua cu găleata. Mi-am ridicat gulerul paltonului şi am pornit spre

port. Trebuia să acționez, să trec la atac, să anticipez faptele, însă nu ştiam nici cum, nici de unde să încep. Deodată, în timp ce mergeam pe lângă pereţii caselor, am simţit greutatea monedelor în buzunar. Binecuvântat fie obiceiul de a avea mereu monede la mine. Binecuvântată fie obişnuinţa de a păstra mereu deschise posibilităţile de comunicare. M-am închis în prima cabină telefonică.

Două zerouri şi dorinţele tale sunt lansate în spaţiu, acolo sunt depozitate de un satelit, dovada de netăgăduit a viitorului ştiinţific al omenirii. Alte două numere îţi catapultează dorinţele spre coasta sudică a Pacificului, un singur număr le trimite în oraşul Santiago, iar următoarele cinci le fac să zboare în sufrageria unei case.

— Alo? Doamna Ana?... Da. Eu sunt. Sunt bine, foarte bine. Şi Veronica?... E la fel. Da. E tot aşa... Da, vă rog. Vedeţi dacă e trează.

Se aud paşi. Scârţâitul unei uşi ţi se întipăreşte în memorie. Ar trebui să ungă balamalele. Să fixeze ţâţânii.

— E trează? Vă rog, daţi-i receptorul. Veronica? I-am auzit răsuflarea sacadată şi nu i-am spus nimic. Ce i-aş fi putut spune? Sunt eu, dragostea mea, Juan, şi îţi vorbesc chiar dacă ştiu că vocea mea nu ajunge până la tine, după cum nici un glas nu va ajunge la tine câtă vreme vei fi prizonieră în labirintul ororii. De ce nu ieşi din el, Veronica? De ce nu urmezi exemplul trupului tău încăpăţânat, care a ţâşnit din marea dispariţiilor după doi ani în care maşina de înghiţit oameni a încercat să-l distrugă? Trupul tău gol într-o groapă de gunoi din Santiago. Veronica, dragostea mea.

— Domnule Juan, vorbiţi degeaba, n-are rost. Nu vă aude.

— Bine, doamna Ana. Nu voiam decât să ştiu ce mai face.

— Ca de obicei. Nu vorbeşte. Nu conteneşte să privească ceva ce numai ea poate să vadă. Domnule Juan... Se întâmplă ceva?

— De ce întrebaţi asta?

— Pentru că acum câteva ore a sunat un prieten de-al dumneavoastră, care a întrebat cum se mai simte Veronica. A spus că şi dumneavoastră o să sunaţi şi să vă amintesc de întâlnirea de mâine. Era un prieten de-al dumneavoastră, domnule Juan?

— Da. Un bun prieten. Un prieten de nădejde.

Să acţionez. Să trec la atac. Ce voia invalidul? Disperat, am început să caut numărul lui în cartea de telefoane. Nu l-am găsit. Şi tocmai când mă pregăteam să sun la serviciul de informaţii, o crampă mi-a dat de ştire că pântecul meu se întărise.

Mi-e teamă. Asta-i bine. Teama te face să te gândeşti la ce ai de făcut, încă mai funcţionezi, Juan Belmonte. Încă mai funcţionezi, mi-am repetat în timp ce mă plimbam pe alei pustii.

Din stradă am văzut că în apartamentul meu era lumina aprinsă. Nu putea să fie invalidul acolo, aşteptându-mă. Clădirea nu avea lift. Am urcat scările în vârful picioarelor, iar când am ajuns în faţa uşii mi-am scos cureaua. Am deschis şi, ţinând cureaua cu amândouă mâinile, am înaintat spre sufragerie. Acolo dormea, răscrăcărat, grăsunul cu cipilica albastră.

— Te simţi în largul tău? — l-am salutat. Grăsunul a sărit brusc în picioare.

— La naiba. Am adormit. Iertaţi-mă, şefu'.

— De când eşti aici?

— De la opt. N-am reuşit să reparăm încălzirea şi v-am adus un calorifer electric. M-am aşezat puţin să vă aştept şi am adormit. Iertaţi-mă.

S-a oprit, şi-a luat cutia de scule şi a-nceput să-şi târască picioarele spre uşă. Pe lângă că era gras, mai era şi îndesat şi avea gâtul mai scurt decât o midie.

— Nu vreau să vă deranjez, dar...

— Dar trebuie să iei cu tine şi caloriferul electric. Ia-l, nu mai sta pe gânduri.

— Nu. N-am să vă las fără căldură. Am pierdut ultimul metrou şi locuiesc departe, foarte departe.

— Asta e. Rămâi aici. O să-ţi dau o pătură.

— V-aţi sărbătorit ziua de naştere?

— Aşa şi-aşa.

Atunci grăsunul a deschis cutia de scule şi a scos o sticlă de vin. Mi-a arătat-o fericit, ca pe un adevărat trofeu.

— Îi dăm cep? — mi-a sugerat el.

— Vezi că sunt pahare la bucătărie — i-am răspuns, amintindu-mi proverbul care spune că singurătatea e cel mai prost sfetnic.

Berlin: ce face un războinic în zori

Frank Galinsky deschise uşa apartamentului şi se trezi faţă-n faţă cu singurătatea. Aprinzând lumina din sufragerie, dreptunghiurile goale rămase în locul tablourilor i s-au părut nepotrivite şi obscene. Fără mobilă, încăperea părea enormă. Aprinse toate luminile şi străbătu întreaga locuinţă, în camera lui Jan nu mai rămăseseră decât câteva afişe cu rockeri care-i aminteau că până-n urmă cu câteva zile ăsta fusese dormitorul fiului său. Închise uşa şi descoperi un os de cauciuc. Cum avea să se descurce Blitz, câinele ciobănesc, fără jucăria lui? Helga luase cu ea totul, mobilele, pe Jan, luase până şi câinele. Trase un şut osului şi se duse în bucătărie. Acolo se afla mobilierul sărăcăcios pe care i-l lăsase Helga; un pat pliant, o masă şi un scaun. Trist patrimoniu, mai ales dacă e aşezat în bucătărie, unde dormea ca să facă economie la căldură.

Îşi puse scaunul în faţa ferestrei, dintr-o pungă de plastic scoase o cutie de bere şi, cu picioarele aşezate pe calorifer, se uită în stradă, în curând avea să se oprească în staţia încă pustie primul tramvai, în curând avea să răsară soarele, în curând avea să treacă iarna, în curând avea să sosească incomparabila primăvară berlineză. În curând...

Adevărul e că toate se întâmplau prea repede în viaţa lui Frank Galinsky.

Devenise peste noapte cetăţean al Republicii Federale Germane, fără să fie

nevoie să dezerteze ca să treacă de partea duşmanilor, pentru că tot peste noapte dispăruse şi Republica Democrată Germană. Se evaporase, se făcuse nevăzută, se dezumflase fără să lase urme, într-o acțiune complet lipsită de dramatismul înspăimântător şi megaloman care-i caracterizase existența ca națiune. Nemții din est, după ce le trecuse subit euforia de a se ghiftui cu banane, învățau să se pună la punct cu viața fericită pe care-o auziseră propovăduită vreme de patruzeci de ani, pe care-o intuiseră, o mirosiseră de partea cealaltă a zidului blestemat. Acum trebuiau să pretindă, să ceară şi să aibă totul. Până şi gusturile le erau călăuzite de nerăbdarea de a-şi satisface curiozitatea interzisă până atunci. Acum nu se mai mulțumeau cu o simplă îngheţată de ciocolată sau de vanilie. Nu. Acum pretindeau aromele bine împachetate în ambalajul exotismului: ananas, mango, papaya, maracuja. Până şi fiul lui îl lăsase cu gura căscată într-o zi, când îl întrebase dacă nu se făcea înghețată de aguacate[2]. Da. Totul se schimbase brusc şi nu înceta să se schimbe.

Frank Galinsky îşi aprinse o țigară cu tutun galben, americană, din acelea care puteau fi cumpărate acum de la orice chioşc. Americană. Nu porcăria pe care-o fumase vreme de patru decenii, făcută probabil din paie.

Ce noroc că îl căutase Maiorul, pentru că atunci când lucrurile se schimbă într-un ritm aşa de rapid, e bine să fii de partea celor care hotărăsc direcția schimbării.

Când se prăbuşise zidul Berlinului, primul capitol din tăcuta extincție a statului proletar, Galinsky avusese mai întâi o strângere de inimă pe care-o recunoscuse imediat ca fiind teamă, dar o teamă diferită de cea trăită în timpul „misiunilor internaționaliste" din Angola, Cuba, Mozambic sau Nicaragua. Ca ofițer al Armatei Populare Germane, dar mai ales ca ofițer al serviciilor secrete, făcuse parte din elita care se bucurase de multe înlesniri din partea statului, şi nu există teamă mai cumplită decât aceea care vine când nu ştii cum şi când ți se va cere să plăteşti pentru avantajele pe care le-ai avut.

Tot peste noapte au dispărut şi vechile instituții. Armata RDG-ului s-a dizolvat, uniformele şi medaliile au fost schimbate pe solide mărci federale în piețele de mărunțişuri, iar militarii au fost disponibilizați, pentru a se cerceta participarea lor în serviciile fostului regim comunist.

A fi disponibilizat era totuna cu a fi suspectat, a fi bolnav de o boală contagioasă, cu carantină obligatorie, al cărei prim simptom fusese refuzul de a răspunde la salut din partea foştilor prieteni, colegi, ticăloşi care odinioară stăteau la coadă ca să comande diferite lucruri de fiecare dată când el pleca peste hotare.

Boala aceea pusese stăpânire şi pe Helga, care îşi pierduse postul de profesoară de arte plastice, deoarece: „După cum bine ştiți, Frau Galinsky, activitățile soțului dumneavoastră se află sub cercetare. Sigur că, în cazul în care dumneavoastră vă hotărâți să cooperați cu autoritățile de ocupație, pardon, de reunificare, şi ne informați cu privire la diverse chestiuni pe care probabil soțul dumneavoastră le-a uitat...".

[2]Avocado

La puțin timp după asta, boala a cuprins întregul apartament, o dată cu apariția unui individ care picase acolo înconjurat de avocăței şi polițişti.

— Cum care proprietar? Apartamentul e al meu. Am documente care dovedesc asta. Mi l-a vândut statul.

— Ce spuneți dumneavoastră nu face doi bani, Herr Galinsky. Clădirea a fost construită ilegal, pentru că terenul pe care s-a înălțat îi aparține clientului nostru. Vă putem arăta copiile certificatelor care acreditează acest fapt. Şi care datează de pe vremea Republicii de la Weimar. *Time is gold,* Herr Galinsky: ori semnați un contract de închiriere, ori inițiem procedura legală pentru a vă scoate în stradă.

Banii obținuți ca ajutor de şomaj abia îi ajungeau, aşa încât Helga s-a văzut nevoită să se angajeze ca vânzătoare la un mic magazin de îmbrăcăminte, în timp ce Galinsky strângea pumnii de fiecare dată când trecea prin fata Biroului Forțelor de Muncă.

„Numele: Frank Galinsky. Vârsta: patruzeci şi patru. Profesia: militar. Indicați studiile sau specializarea: instructor de submarine şi profesor de arte marțiale. Limbi: spaniolă, portugheză, rusă şi engleză. Interesant. Vai, dar sunteți disponibilizat. O să vă căutăm noi. Când vi se va lămuri situația."

La ce dracu' mai e bun un fost ofițer al serviciilor secrete din RDG la patruzeci şi patru de ani? Galinsky îşi pusese această întrebare timp de o jumătate de an, aşezat în fața aceleiaşi ferestre de la bucătărie, bând aceeaşi marcă de bere, cu privirea pierdută în aceeaşi stație de tramvai pe care chiar în clipa aceea o avea sub ochi.

Şi tot de la acea fereastră văzuse într-o după-amiază un BMW care se oprise în fața porții. Din el coborâse un tip elegant, cu o frizură studiată ce dorea să pară neglijentă, cu păr cărunt, strălucitor. Cu mişcări agile, individul ocolise automobilul pentru a deschide uşa din dreapta şoferului. Şi de acolo coborâse Helga. Surâzătoare, schimbase cu individul respectiv câteva cuvinte pe care Galinsky nu le putea auzi. Bărbatul cu pricina nu încetase nici o clipă să o mângâie pe braț, iar la despărțire îi sărutase mâna.

— Cum se numeşte şoferul tău? Nu ştiam că la magazin ți se oferă şi serviciu de transport —o salutase Galinsky în timp ce Helga îşi dădea jos pelerina.

— E patronul magazinului. Un bărbat foarte politicos.

— Chiar prea politicos, aş spune. Te-a pipăit după pofta inimii.

— Nu fi vulgar.

— Iar tu nu fi curvă. Dreptul primei nopți a dispărut o dată cu feudalismul. Sau poate că ai uitat şi istoria?

Atunci Helga îl privise cu o răceală pe care ochii ei albaştri, larg deschişi, o scoteau şi mai mult în evidență. Femeia pronunțase foarte rar cuvintele, ca şi cum le-ar fi repetat în timpul unor lungi nopți de insomnie.

— Nu. N-am uitat istoria. Mai mult chiar: abia acum am înțeles-o. Iar dacă tu încă nu-ți dai seama, află că vin de la muncă, unde m-am dus ca să câştig bani, pentru a putea plăti, printre altele, chiria apartamentului ăstuia blestemat, în vreme ce tu nu faci decât să bei bere, văitându-te cât e ziua de

lungă. Bărbatul care m-a adus acasă e şeful meu şi are nişte planuri minunate în legătură cu viitorul meu. O să deschidă o sucursală şi mi-a propus să o conduc, înțelegi? E vorba despre viitorul meu, al lui Jan şi cine ştie dacă nu cumva şi al tău.

Mâna deschisă a lui Galinsky o pocnise pe Helga peste față. O văzuse pierzându-şi echilibrul, agăţându-se de spătarul unui scaun şi căzând cu el. Primul lui impuls fusese să o ajute să se ridice, însă Helga îl respinsese printr-un gest.

Se ridicase, îşi aranjase rochia şi se închisese în dormitor.

Galinsky încercase să intre, dar uşa era încuiată cu cheia.

— Helga. Îmi pare rău. N-am vrut să te lovesc. Helga.

Trecuseră câteva minute şi femeia deschisese din nou uşa. În mâna ținea o geantă mică de voiaj.

— Ce-nseamnă asta? Unde pleci?

— Nu te priveşte. Lasă-mă să trec.

— Helga. Mi-am cerut iertare. Nu fi ranchiunoasă.

— Nu sunt, Frank. Îți sunt chiar recunoscătoare. Mi-ai dat impulsul de care aveam nevoie. Te părăsesc şi iau şi copilul cu mine. M-am gândit foarte mult la asta şi dacă n-am făcut-o până acum a fost poate pentru că mai păstram o urmă de fidelitate, solidaritate şi toate celelalte prostii pe care mi le-au băgat în cap. Dar mai ştiu şi că trebuie să reuşesc, fie ce-o fi. În noua Germanie nu e loc pentru cei care dau greş. Ăsta-i adevărul, singurul adevăr.

— Dacă mai faci un singur pas, îți rup oasele.

— Dacă mă atingi cu un singur deget denunț legăturile pe care le-ai avut cu terorismul. Mă crezi tâmpită? Presupui că nu ştiu ce anume vor să afle despre trecutul tău? Ai uitat călătoriile pe care le-ai făcut în Africa şi în America Centrală? Lasă-mă să trec, Frank. E cel mai bine pentru noi.

— Cară-te sau te omor.

Helga se cărase. O săptămână mai târziu se întorsese, însoțită de un avocat, pentru a lua lucrurile ei, ale copilului şi câinele. N-o mai văzuse vreme de cinci luni, până când un judecător îi convocase pentru îndeplinirea formalităților de divorț.

La ce dracu' mai e bun un fost ofițer al serviciilor secrete, care făcuse parte dintr-o armată învinsă fără să fi avut loc o luptă cât de mică? Galinsky nu încetase să-şi pună întrebarea, şi asta făcea în continuare, de două ore, aşezat pe o bancă în fața şcolii unde învăța Jan, când un bărbat se aşeză lângă el.

— De ce ți-ai tras fața asta, Galinsky? Nimeni nu are motive să fie trist în Germania reuni-ficată — îl salută Maiorul.

Galinsky nu intrase niciodată în intimități cu Maiorul, însă îl cunoştea încă de la sfârşitul anilor '70, când ofițerul conducea o academie militară clandestină, unde se predau cursuri de sabotaj, spionaj şi logistică pentru câteva zeci de revoluționari africani şi latino-americani, oameni sortiți să devină ofițerii viitoarelor forțe armate din țările de baştină. El era pe vremea aceea instructorul latino-americanilor.

— Ce surpriză! Ce mai faceţi, domnule Maior?

— Foarte bine. Poţi spune şi tu acelaşi lucru? Galinsky se uită la el cu atenţie. Trebuia să fi avut vreo şaizeci de ani, însă părea mai tânăr fără uniforma cenuşie. Era îmbrăcat într-un costum negru, bine croit, şi avea mănuşi fine de şevro. Prezenţa lui emana parfumul subtil al unui *after shave* de bună calitate şi siguranţa celui care ţine în mână hăţurile.

— Fac rău, domnule Maior. Foarte rău.

— Am auzit eu ceva. Dar voiam să ascult versiunea ta.

„Vulpoi bătrân", se gândi Galinsky. „Nu e nimic întâmplător în faptul că ne-am întâlnit acum, iar el se foloseşte de trucul dintotdeauna: iată legiunea celor mai buni războinici, a celor mai încercaţi, a celor exemplari, a celor capabili să ducă la bun sfârşit orice misiune în linia întâi, dar când soseşte clipa cea mai grea, aceea de a plasa un om în spatele liniilor inamice, eroii nu fac nici cât o ceapă degerată. Atunci se recurge la cel mai neglijent, la cel care nu s-a remarcat în linia întâi, la cel care înţeapă un cal mort pentru a arăta la sfârşitul luptei că şi spada lui e însân-gerată. Povesteşte-mi despre problemele tale, îi spune ofiţerul. Să uităm pentru o clipă care e ordinea rangurilor. Să vorbim ca de la om la om. Iar celălalt îşi dă drumul la limbă, îşi mărturiseşte punctele slabe, iar ofiţerul se preface că-l ascultă în timp ce le enumera pentru sine. E un test de inteligenţă, la care celălalt se supune fără să ştie. În cele din urmă, toate dovezile de sensibilitate transformate în păcate primesc generoasa ofertă de a fi răscumpărate, reabilitate prin penitenţă, mutate în tabăra forţelor inamice. E recomandabil să alegi voluntarii dintre cei mai puţin apţi pentru acţiunile eroice sau dintre cei mai afectaţi de consecinţele războiului în societatea civilă. Mare şmecher ai fost, Von Clausewitz."

— Sunt terminat. Disponibilizat. Fără serviciu. Divorţat. Şi în două săptămâni trebuie să părăsesc apartamentul. *Kaputt,* domnule Maior. *Kaputt.*

— Ştiu. Totuşi, situaţia ta s-ar putea schimba, Frank Galinsky, bătrânul meu tovarăş de la secţia latino-americană. Eşti dispus să-ţi asumi o misiune?

— Oricare, cu condiţia să ies din rahatul în care mă aflu.

— Fără să pui întrebări?

— Un soldat nu trebuie să cunoască decât destinaţia şi obiectivul.

— Situaţia ta a şi început să se schimbe, Galinsky. Mâine ai stabilită o cină de afaceri cu mine. Vin să te iau la ora opt fix din mult iubita noastră Alexander Platz, de lângă ceasul care arată toate orele din lume.

Frank Galinsky îl întâmpină pe fiul său ciufulindu-i părul. Luă ghiozdanul copilului şi-l aruncă pe umăr. Astfel trecură pe lângă cele cinci blocuri care separau şcoala de apartamentul Helgăi. Lăsându-l la poartă, îl îmbrăţişă.

— Jan, îţi aminteşti că ţi-am promis că într-o zi o să mergem în vacanţă în Spania? Vom merge, şi încă foarte curând.

— Adevărat? Sunt tabere de pionieri în Spania? Dar ce facem cu Blitz? Putem să-l luăm şi pe el?

— Sigur că da. Merge şi căţelul cu noi.

După ce-l lăsă pe Jan, îşi începu plimbarea prin oraş. Era euforic, simţea că viaţa începea din nou. Dintr-o dată îşi recunoscu chipul oglindit într-o

vitrină.

— Eşti de-a dreptul greţos, camarade, de-a dreptul greţos. Iar dacă vrei să redevii cel care-ai fost, trebuie să începi din clipa asta — mormăi el şi se îndreptă spre malul lacului Wandsee.

Alergă în jurul lacului până când întunericul se aşternu asupra Berlinului, până când ultima casă de pe mal îşi stinse luminile, până când muşchii îi porunciră să se oprească, până când se simţi în stare să-i domine şi să-şi învingă trupul, până când se uită la ceas şi văzu că era patru dimineaţa.

Când în sfârşit se opri, era leoarcă de sudoare. Scosese afară prin toţi porii ruşinea înfrângerii.

Hamburg: o plimbare pe malul Elbei

M-am trezit din cauza frisoanelor. Căutându-mi piciorul drept, înţepenit de frig, am deschis ochii şi am constatat că eram pe canapea. Foarte aproape, pe măsuţa din mijlocul camerei, se aflau un termos, chifle proaspete şi un borcan cu marmeladă.

— Bună dimineaţa, şefule — m-a salutat grăsunul. Fără cipilică şi cu părul ud părea şi mai bondoc. Se vedea că abia ieşise de la duş.

— Cât e ceasul?

— Şapte şi jumătate, şefule. Se pare că vi s-a urcat la cap vinul de azi-noapte. Dintr-o dată v-a făcut knock-out şi n-am vrut să vă deranjez. Vreţi să vă torn puţină cafea? Avem şi chifle proaspete.

— Unde-ai dormit?

— În patul dumneavoastră, şefule, dar pe cuvertură. Să nu credeţi că v-am murdărit cearşafurile. Nu voiam să vă deranjez. Şi-acuma plec, pentru că trebuie s-apară inginerul. Astăzi chiar că vă reparăm încălzirea. Să trăiţi.

Şi-a pus cipilică albastră, a înşfăcat cutia cu scule şi a pornit spre uşă.

— Stai puţin. Trebuie să ai şi tu un nume, nu?

— Pedro de Valdivia. Mă rog, de fapt mă numesc Pedro Valdivia, doar că mi-am adăugat un „de". Sună mai elegant, nu-i aşa, şefule?

— Foarte. Ia ascultă, Pedro de Valdivia. Vreau să-ţi cer să-mi faci un serviciu.

— Cu cea mai mare plăcere.

— E posibil ca cineva să dea telefon când eşti aici. Dacă întreabă de mine, spune-i că am plecat într-o călătorie ieri şi că nu ştii când mă-ntorc. Acelaşi lucru îl spui şi dacă vine cineva aici să întrebe. Ai înţeles?

— E vreo femeie la mijloc, şefule?

— E mai rău decât atât. Poţi să-mi faci serviciul ăsta?

— „A plecat ieri şi cine ştie când se-ntoarce."

— Exact. Mulţumesc.

Pe când mă aflam sub duş am început mecanic să analizez situaţia: a) invalidul nu era de la poliţie; poliţişti în scaune cu rotile nu vezi decât în filme; b) avea relaţii bune cu poliţia, cu alte cuvinte era cineva „sus pus", oricare ar fi

fost înălțimea la care se mişca; c) în afara relațiilor cu poliția, avea contacte cu serviciul de apărare constituțională, poliția politică din Germania Federală. Numai de la ea ar fi putut să aibă informații despre mine, şi faptul că ştia despre Veronica îmi confirma acest lucru, întotdeauna am fost convins că, fiind un exilat, eram înregistrat în memoria lui Big Brother, dar nu-mi imaginasem că m-ar putea considera atât de important încât să-mi controleze mandatele poştale şi corespondența. Eram ceea ce se numeşte un om transparent; d) invalidul nu făcea parte din poliția politică, pentru că-mi dăduse întâlnire la o agenție de asigurări şi, chiar dacă biroul cu pricina ar fi fost o simplă fațadă a serviciului secret, de ce să fi renunțat la acoperire dezvăluindu-i-o unui tip ca mine? în plus, dacă poliția politică ar fi vrut ceva de la mine, de pildă să devin turnător, nu m-ar fi căutat într-un loc public. Concluzie: nici una. Ce naiba voia de la mine invalidul?

Ieşind pe stradă am descoperit cât timp trecuse de când nu văzusem lumina zilei. Mai erau câteva minute până la nouă. Am scos din buzunar cartea de vizită pe care mi-o lăsase invalidul şi am văzut că nu era trecută nici o adresă. Asta nu mi-a plăcut deloc. Bătrânul aruncase singura momeală pe care aş fi muşcat-o vreodată: Veronica; dar îmi dădea întâlnire într-un loc pe care nu-l stabilise cu precizie. Ce joc mai era şi ăsta? Am căutat într-o carte de telefoane adresa de la Lloyd Hanseatice. Nu era departe, era undeva în port, şi m-am hotărât să merg pe jos până acolo.

Mergând, am început să văd oraşul într-o lumină pe care n-o cunoşteam. Era frig, copacii desfrunziți aveau trunchiurile impregnate de un muşchi verde, aproape strălucitor, un verde intens, şi tot verzi erau acoperişurile de aramă ale caselor tipic hamburgheze. Mi-a plăcut oraşul. Mi-a plăcut aşa cum îți place să te reîntâlneşti cu cineva care te-a ocrotit, te-a adăpostit, uneori cu bucurie, şi m-a durut gândul că poate aveam să fiu nevoit să-mi iau tălpăşița.

Durerea asta nu-mi era necunoscută. Mi-am amintit cât de bine trăisem în Cartagena de Indias după ultima mea înfrângere politică. Făceam corectură la un ziar, ceea ce îmi îngăduia să mă bucur de incomparabilele apusuri din Caraibe, până când într-o după-amiază am fost acostat de doi indivizi care mi-au înfipt în burtă două țevi de puşcă.

Până aici mi-a fost, m-am gândit, crezându-i membri ai vreunui escadron al morții pe care, dintr-un motiv oarecare, îi supărase numele meu.

— Stai liniştit, omule. Nu se-ntâmplă nimic — mi-a spus unul dintre ei.

— „Cineva" te-a invitat să bei un pahar cu el. Şi pentru că tu nu cunoşti drumul o să te însoțim noi. Nu face valuri, băiete — mi-a spus celălalt.

Escorta m-a dus la un restaurant din centrul Cartagenei. Acolo am fost întâmpinat de un bărbat căruia i se spunea „licențiatul". Mi-a oferit un pahar de Chivas, pe care l-am refuzat.

— Nu vă place whisky-ul? — m-a întrebat licențiatul.

— Ba da. Însă nu beau decât Jack Daniel's cu gheață.

Licențiatul a întors capul şi le-a spus celor din escortă:

— Un comandant sandinist care bea whisky străin. Ce ziceți de asta?

— Refuză să bea Chivas pentru că e o băutură pentru bărbați — a spus

unul dintre ei.

— În Columbia toți suntem bărbați, chilianule. În țara ta prăpădită cum e? — a vrut să știe celălalt.

— Acolo suntem jumătate bărbați şi cealaltă jumătate femei. Nu ne plictisim împreună.

Cei din escortă m-au lovit, au mormăit un „du-te-n p... mă-tii", dar licențiatul le-a dat ordin să tacă.

— Aşa-mi plac bărbații, curajoşi, dar haide să scurtăm porcăria asta. Ascultă, Belmonte, Juan Belmonte, ce chestie, te cheamă la fel ca pe toreadorul lui Hemingway, ascultă: „cineva de sus" vrea să lucrezi pentru el. Cunoşti oraşul Medellin? E foarte frumos şi curg pe-acolo râuri de dolari, dar trebuie să facem puțină ordine. „Cineva de sus" se gândeşte că un om cu experiența ta se potriveşte ca o mănuşă. Mă-nțelegi, nu-i aşa?

— Pot să mă gândesc dacă da sau ba?

— „Acolo sus" se spune că deja te-ai gândit.

— Aşa e. Uitasem. Şi pe când plecarea „sus"?

— Mâine. Băieții o să-ți țină companie până atunci. „Acolo sus" nu vor să ne scapi printre degete.

Binecuvântate fie cele cinci porunci ale clandestinității care înlesnesc mişcările fiilor lor preaiubiți, care le îngăduie să cunoască barurile cu ferestre la closet, care îi obligă să aibă căsuțe poştale unde se păstrează documentele şi puținele economii, să aibă întotdeauna la îndemână un bilet pentru linia aeriană națională către oraşul cel mai important, să-şi pronunțe numele rar şi corect, ca să apară bine transcris pe lista de pasageri, şi să aibă drept amantă o târfuliță cu care să fie generoşi fără să ceară nimic ruşinos în schimb.

Nobilă târfuliță. Ea m-a ajutat să părăsesc Cartagena instalat la bordul unui *tramp* care naviga pe apele din Caraibe. Lăsând aşadar în urmă golful Darien, în timp ce oamenii licențiatului mă aşteptau pe aeroportul din Bogota, mi-am luat adio de la Cartagena şi de la visul de a trăi liniştit şi lipsit de griji pe malul mării, ca în versurile lui Gil de Biedma: „ca un nobil ruinat, printre ruinele inteligenței mele".

Şi sigur că m-a durut să plec din Caraibe, dar pe lângă posibilitatea a te vedea transformat în ucigaş plătit de către traficanții de droguri sau în carte câştigătoare a militarilor columbieni care se pozează lângă cadavrul unui extremist străin, viața ne oferă întotdeauna o alternativă: aceea de a spăla putina.

La naiba. Poate că sosise ceasul să plec definitiv din Hamburg. Păstram un bilet de avion cu dată deschisă pentru Costa Rica şi în căsuța poştală aveam două mii de dolari, bani gheață. Puteam să plec oriunde, însă problema era Veronica; ea era singură şi nu se avea nici măcar pe ea însăşi acolo, în Santiago.

„Pornesc, Oskar Kramer. M-ai prins în ghearele tale. Poate că îmi cunoşti viața în cele mai mici amănunte, dar e ceva de care nu ai habar: ştiu să pierd, şi în vremurile noastre asta e o mare calitate", mi-am spus şi m-am îndreptat spre clădirea în care îşi avea sediul firma Lloyd Hanseatice.

„Regula numărul unu înainte de bătălie: luptătorul trebuie să ştie că are de înfruntat un duşman mai bine înzestrat decât el din punct de vedere militar. Trebuie să lovească o singură dată, hotărâtor, definitiv, şi după aceea să se retragă. Trebuie să meargă la luptă liniştit, relaxat, cu siguranța că a analizat corect raportul de forțe. Să se gândească tot timpul că natura ajută la dobândirea seninătății indispensabile războinicului." Comandantul Giap.

Un împuțit şi jumătate, o lepădătură, o hahaleră ordinară. Însă i-am urmat sfatul. Nu făcusem bine câțiva paşi, că s-a pornit o ploaie torențială şi m-am hotărât să mă relaxez grăbind pasul şi gândindu-mă în tot acest timp la o umbrelă. Să-mi cumpăr o umbrelă japoneză, de ultimă generație, înzestrată cu un senzor care, când îşi dă seama că stăpânul ei se îndepărtează la mai mult de un metru de ea, să înceapă să strige: „Nu mă uita!" cu voce de robot. O fi existând asemenea minune? Japonezii sunt bătuți rău de tot în cap dacă nu s-au gândit să inventeze o maşinărie atât de necesară. Umbrela care nu poate fi pierdută. Umbrela cu sistem de alarmă. Umbrela care ar refuza să se deschidă dacă ar pune altcineva mâna pe ea.

Ei, da. Reuşeam să mă gândesc la alte subiecte, dar aerul din Hamburg era, ca de obicei, impregnat de o duhoare pe care o cunoşteam foarte bine: duhoarea respingătoare a fugii.

Recepționerul de la Lloyd Hanseatice, cea mai mare firmă de asigurări maritime, după cum reieşea din placa de bronz de la intrare, m-a privit cu interesul pe care i-l acorzi de obicei unui rahat de pe trotuar.

— Bună ziua. Am o întâlnire cu domnul Oskar Kramer — i-am spus.

— Vorbiți germana?

— Am o întâlnire cu domnul Kramer. La zece.

— V-am întrebat dacă vorbiți germana.

— Nu cred că până acum am vorbit în africană.

— Actele.

I-am dat paşaportul chilian şi s-a uitat la el cu scârbă. Când în sfârşit mi-a înțeles numele, m-a căutat pe listă.

— La zece aveți întâlnire cu domnul Kramer.

— Serios? Ce surpriză plăcută!

— Vă considerați amuzant? — mi-a trântit el, străpungându-mă cu privirea.

Am primit provocarea şi am început să mă uit la luminile străzii reflectate în ochii lui. Aşadar, Kramer se afla într-un birou din clădirea aceea, îmi lăsase cartea de vizită fără să-mi indice adresa exactă, fiind convins că aveam să-l caut. Individul şi-a coborât privirea, prefăcându-se că se uită la ceva de pe birou. Mi-a provocat milă. Un mitocan frustrat, nefericit în modesta lui uniformă albastră, pe care o poartă de obicei funcționarii mărunți. Ceea ce îşi dorea acest individ era o uniformă extradotală, care să-i pună în evidență puterea de a hotărî cine are voie să intre în clădirea firmei Lloyd şi cine nu. A început să-şi noteze datele mele, răsfoind paşaportul cu un gest care trecea de la scârbă la stupefacție.

Îi dădusem peste cap toate schemele. Cum se putea numi paşaport acel

caiețel cu nişte însemne de neînțeles, împodobit cu două dihănii care ar fi putut la fel de bine să fie un pui de găină sau un şobolan ridicat pe labele din spate, în locul vulturului puternic, cu aripile deschise? Da, îi dădusem peste cap toate schemele. Poate se întreba cum era cu putință ca un individ după toate aparențele străin să călătorească prin lume fără să aibă paşaport turcesc.

— Aşteptați aici. La zece fără cinci am să vă chem şi am să vă dau un permis de vizitator — a lătrat el arătându-mi un colț de vestibul.

M-am instalat într-un fotoliu de piele şi mi-am aprins o țigară. După ce am aruncat o privire către masă şi către ghiveciul cu nelipsitele flori artificiale, m-am întors la biroul recepționerului.

— V-am ordonat să aşteptați acolo.

— Calm, Fritz. Aveți o scrumieră?

— Fumatul e interzis şi nu mă cheamă Fritz.

— Atunci avem trei probleme: unu, dumneavoastră nu vă numiți Fritz, care e un nume adorabil; doi, va trebui să fumez afară, şi trei, va trebui să ieşiți şi să mă chemați la zece fără cinci.

Fumând la intrarea în clădire, am descoperit că eram surprinzător de liniştit. Kramer, oricine ar fi fost şi orice-ar fi făcut, era fără îndoială un tip puternic şi cu toate astea nu-mi era teamă de el. Odată şi-odată trebuie să facem față situațiilor fără ieşire. Kramer ştia de Veronica. Ştiința înseamnă putere, a spus Mac Luhan, şi dacă la asta se adaugă dorința de a face rău, rezultatul combinației e înspăimântător. Mă temeam pentru ea, dar eu eram la fel de liniştit ca o fotografie. Deodată m-am simțit ca personajul din *Campionul* lui Ring Lardner, un boxer pus în situația de a câştiga un meci, însă nu pentru el, ci pentru nişte oameni lipsiți de apărare, a căror soartă depinde de pumnii lui.

Tocmai striveam chiştocul, când recepționerul m-a chemat, bătând în geamul de la intrare.

— Domnul Kramer vă aşteaptă. Biroul numărul cinci sute cinci. Atârnați-vă permisul de vizitator undeva unde să se vadă — mi-a spus el, înmânându-mi un dreptunghi de plastic pe care l-am băgat în buzunar.

Asteptând liftul am scos încă o țigară.

— V-am spus că fumatul e interzis — a spus recepționerul cu voce ascuțită, din colțul lui.

— Nu fumez.

— Şi puneți-vă permisul undeva unde să fie văzut.

— Sacoul ăsta e din flanea englezească. Nu-l împodobesc cu orice. Ce-ar spune Regina?

— Ordinele trebuie respectate.

— Cu asta suntem de acord, Fritz — i-am spus intrând în lift.

Biroul lui Kramer era mare şi rece. Pe un perete ere atârnată o planşetă de plută pe care se aflau câteva foi de hârtie prinse în pioneze. Pe birou nu se vedea decât un telefon negru cu disc. Lumina de neon întărea impresia de răceală care stăpânea acel spațiu. Printr-un gest mi-a arătat singurul scaun disponibil.

— Belmonte, Juan Belmonte. De ce te-au botezat aşa? Din câte ştiu, chilienii nu sunt mari amatori de coride.

— Nici pe mine nu mă interesează. Despre asta voiaţi să discutăm?

— Nu. Ca să sparg gheaţa, am să-ţi spun că am de gând să joc cinstit, cât de cinstit îmi vor îngădui interesele mele. După cum ştii, numele meu este Oskar Kramer şi sunt elveţian. Conform contractului meu de muncă, sunt şeful Departamentului de Investigaţii Transmarine al firmei Lloyd Hanseatice. Înainte de asta am fost poliţist la Zurich, până într-o zi, când un traficant de arme a ordonat să mi se administreze o porţie de plumb în şira spinării.

— Tristă poveste. Ce-are a face cu mine?

— O să afli. Totul la timpul său. Noi, elveţienii, suntem renumiţi pentru încetineala noastră, dar eu am să încerc să nu fiu prea tipic, Juan Belmonte. Ca marele toreador. Relaţiile pe care le am cu autorităţile germane îmi sunt de obicei foarte folositoare. Ştiai că documentele tale se numără printre cele ale IPP, adică ale Indivizilor Potenţial Periculoşi? Mi-au dat o copie a CV-ului tău. Interesant, Belmonte. Foarte interesant. Luptător de gherilă în Bolivia, în timpul ofensivei Armatei de Eliberare Naţională din Teoponte. Luptător în gherila urbană din Chile. Ai participat la mai multe atacuri împotriva băncilor, sau mai bine spus „exproprieri", ca să respectăm argoul militar. Să continuăm. Participant la mai multe atentate teroriste în timpul primilor ani de rezistenţă împotriva regimului generalului Pinochet. Alt amănunt interesant. Ţi-ai făcut serviciul militar în trupa de comando a armatei chiliene. Două şederi în Cuba, turism în Angola şi Mozambic. Luptător de gherilă în Nicaragua. Brigada Internaţională Simon Bolivar. Mai târziu comandant sandinist. E o viaţă mult prea interesantă pentru un mardeiaş de bordel care pe deasupra mai are şi nume de toreador. Să merg mai departe?

— Continuaţi, Big Brother. Spuneţi-mi acum ce ştiţi despre Veronica.

— Aproape nimic. Faptul că i-am pomenit numele a fost un truc, e-adevărat, cam murdar. Presupun că trebuie să-mi cer scuze.

— Aţi spus că aveţi de gând să jucaţi corect. Spuneţi-mi tot ce ştiţi despre Veronica.

— Dacă ţii neapărat. Fişa ei e scurtă: până în 1973 a fost militantă în cadrul organizaţiei Tineretul Socialist. A fost arestată în 1977 de cadre ale Direcţiei Naţionale a Serviciului de Informaţii din Santiago, în ianuarie 1978 a fost dată dispărută, dar în iulie 1979 nişte vagabonzi au găsit-o într-o groapă de gunoi din sudul capitalei chiliene. Un raport medical realizat de Comisia de Apărare a Drepturilor Omului ne informează că a fost supusă la toate torturile posibile. Din ziua în care a reapărut e handicapată. Alt raport medical face referire la o formă de schizofrenie cunoscută sub numele de autism. Urmează adresa ei din prezent, numărul de telefon, iar în final se menţionează că e singurul contact pe care îl păstrezi în Chile. Există fotocopii ale tuturor scrisorilor pe care i le-ai trimis. Asta-i tot.

— Nenorociţii care colecţionează scrisorile mele sunt poliţişti sau au un pedigree mai de soi?

— Şi cu ei joc cinstit. Nu pot să-ţi spun asta, dar...

— Continuați. Până acum nu mi-ați spus ce vreți de la mine.

— Dar pot să distrug cele două fişe şi te asigur că nu există copii.

— Blufați. Ştiți bine că pe Veronica nu o puteți atinge, în Chile dictatura s-a terminat şi, chiar dacă ar mai fi la putere, n-au existat niciodată acuzații împotriva ei.

— În mod direct împotriva ei, nu. Dar ce-o să se-ntâmple cu tine, dacă te expulzează din Germania? Ea depinde de tine. De banii pe care îi trimiți. Am pus să te urmărească, Belmonte. Trăieşti ca un spartan, îți răsuceşti singur țigările pe care le fumezi. Iar despre Veronica am aflat că n-are altă companie în afara acelei mătuşi care o-ngrijeşte. Cred că se numeşte Ana. E admirabilă fidelitatea ta față de o femeie pe care n-ai mai văzut-o din 1973, dacă nu cumva ai întreținut raporturi cu ea în perioada ta de clandestinitate din Chile. Admirabil.

— M-am săturat să vă ascult. Spuneți odată ce anume vreți de la mine.

— Totul la timpul potrivit. O să facem o plimbare. Tu vei împinge scaunul cu rotile (cu ocazia asta economisesc bateriile) şi în timpul ăsta arunc undița, la capătul căreia o să atârn o momeală apetisantă pe care în cele din urmă o vei muşca.

Am ieşit din clădire. Recepționerul s-a pierdut în mii de zâmbete când m-a văzut în compania lui Kramer şi a câinelui său respingător, care țopăia de fericire întrezărind perspectiva de a face o plimbare. Am pornit de-a lungul cheiului care străjuia Elba şi m-am gândit că ar fi fost de-ajuns să-i dau un brânci ca să-l fac să dispară în amestecul de apă şi murdărie.

Plimbarea s-a prelungit până la grădinile Blankenesse. În vreme ce ne uitam la vapoarele care intrau şi ieşeau din port, Kramer mi-a vorbit despre bogății, comori artistice, colecții de obiecte de o valoare inestimabilă care se rătăciseră înaintea, în timpul şi după cel de-al doilea război mondial. Eu îl ascultam luptându-mă cu tentația de a-l arunca în apă. Câinele părea dotat cu capacități telepatice, pentru că la fiecare pas îşi arăta colții.

— Iar cei care-au pierdut în toată povestea asta cu bogățiile dispărute n-au fost stăpânii lor, Belmonte, ci companiile de asigurări. După ce s-a tras ultimul glonț, în '45, a început războiul rece, deşi istoricii insistă că totul a-nceput o dată cu construirea zidului Berlinului. O mie nouă sute patruzeci şi cinci, anul în care harta Europei a fost împărțită între culorile roşu şi alb, a fost pentru asigurători ca o ghilotină care a tăiat fără milă o serie de puncte de suspensie ce marcau drumul până la averile pierdute, însă toate companiile de asigurări ştiau că mai devreme sau mai târziu verigile lanțului aveau să se unească din nou, recuperând continuitatea logică ce va conduce la deznodământ, la închiderea inevitabilă a cercurilor.

— Vorbiți în chineză. Nu pricep o iotă.

— De acord. Am să scurtez povestea: timp de mai bine de patruzeci de ani, de cele două părți ale zidului Berlinului s-au păstrat frânturi din povestea asta, cu certitudinea că posesorii aflați de partea cealaltă aveau să aştepte, răbdători, clipa în care puteau să lege lucrurile între ele. Această clipă a sosit când s-a prăbuşit socialismul ; cercurile au început să se închidă, dar într-o

manieră prea vertiginoasă şi care amenința să le transforme în spirale.

— M-am săturat să vă ascult, Kramer. Ați spus că aveți de gând să jucați cinstit şi nu încetați să mă aburiți cu parabole pe care nu le înțeleg. Ce-mi pasă mie dacă nenorocitele dumneavoastră de cercuri se închid sau rămân deschise? Şi spuneți-i câinelui ăstuia blestemat să nu se mai frece de picioarele mele. Nu-l spălați niciodată?

— Igiena lui Canalie e problema lui personală, împinge-mă spre cafeneaua de-acolo. Încă n-am luat micul dejun.

Cafeneaua „Foişorul Elbei" era pustie la ora aceea. Ne-am aşezat la o masă lângă fereastră. Vapoarele continuau să se perinde prin port. Pe puntea multora dintre ele se zăreau membrii echipajului care se pregăteau să ridice ancora. I-am invidiat. Foarte curând aveau să ajungă la Cuxhaven, bucurându-se de libertatea pe care ți-o oferă largul mării. Kramer a comandat două ceşti de cafea şi ouă jumări. Câinelui i-au adus un cârnat enorm.

— Mănâncă, Belmonte. Între timp am să-ți spun o poveste care-o să te ajute să înțelegi de ce am nevoie de tine. Ascultă: când prăbuşirea zidului Berlinului devenise doar o chestiune de timp, toți nemții din est sărbătoreau cu anticipație, defilau pe străzi strigând: „Suntem un singur popor" şi îşi pregăteau papilele gustative pentru Coca-Cola, toți, cu excepția unui bătrânel pe care îl vom boteza Otto. Nu-i aşa că în toată America de Sud sunt cunoscute bancurile cu nea Otto? Ei bine, acest domn Otto, fost membru SS şi mai târziu erou al muncii socialiste în RDG, s-a eschivat de la marea petrecere şi s-a postat în fața legendarului Check Point Charlie. A aşteptat acolo zi şi noapte. Nemişcat ca o santinelă din alte vremuri. A aşteptat înfrigurat, înăbusindu-şi dorința de a urina, până când a sosit clipa istorică în care RDG-iştii au început să le vândă ziariştilor uniformele şi decorațiile. Şi când RDG-ul tocmai îşi dădea duhul, în vreme ce berlinezii din cele două părți ale oraşului alergau să se îmbrățişeze şi să dărâme zidul chiar şi cu unghiile dacă ar fi fost nevoie, Otto al nostru a alergat până la prima cabină telefonică pe care a găsit-o în Occident, a format numărul de la informații, a aflat numărul de la Lloyd Hanseatice din Hamburg, a sunat şi a cerut să vorbească cu şeful cel mare. Presupun că domnul Otto s-a simțit cam frustrat când a primit drept răspuns un: „Sunați mâine", însă un om care a aşteptat mai bine de patruzeci de ani pentru a-şi juca în sfârşit cartea nu-şi poate permite să mai piardă timpul. Domnul Otto a insistat. A spus: „Căutați-l pe şeful cel mare la el acasă sau pe unde-o fi el şi spuneți-i numai atât: Kunsthalle, Bremen, 1945. O să înțeleagă despre ce e vorba. Eu vă sun din nou peste o oră".

Cuvinte magice, Belmonte. Directorul de la Lloyd a apărut la un'şpe noaptea în pijama. În mai puțin de două ore, domnul Otto al nostru îşi instala fundul într-o limuzină care l-a adus de la Berlin la Hamburg şi la şase dimineața era primit cu surle şi trâmbițe de către director şi de o armată întreagă de istorici şi experți de artă. Mulți angajați de la Lloyd n-au dormit în noaptea aceea. Să trec direct la subiect, Belmonte. Domnul Otto a acceptat o cafea şi a spus: „Dumneavoastră căutați colecția de artă pierdută de la Kunsthalle din Bremen. Eu ştiu unde se află. Să vorbim despre recompensă",

în cazul în care nu ştiai, e vorba despre o colecție de pictură magnifică, în valoare de vreo şaizeci de milioane de dolari. „Cercetările noastre arată că s-ar putea să se afle la Moscova", a spus unul dintre istorici. Domnul Otto a rămas în continuare nemişcat. „S-ar putea. Dar numai parțial", a spus el şi le-a povestit cum participase el la subtilizarea tablourilor. O dată lămurită problema recompensei, a devenit mai vorbăreț. O parte importantă din colecție se afla la Asuncion, în Paraguay, păzită de un fost camarad de arme SS-ist, ale cărui identitate şi ascunzătoare valorau o grămadă de bani în Israel. Pentru a da greutate argumentelor sale, domnul Otto a scos nişte fotografii care, în pofida calității mizerabile, i-au făcut pe experți să tremure de emoție. Domnul Otto a început să vadă viața într-o nuanță trandafirie, însoțit de membrii executivi de la Lloyd şi de experții de artă, a zburat peste Atlantic, în timpul călătoriei s-a gândit probabil la ce avea să facă el cu recompensa, la virtutea de a fi răbdător, însă atunci când a aterizat la Asuncion, visele sale au ajuns în infern. Ziarele din Paraguay anunțaseră tragica dispariție a unui distins membru al coloniei germane din Asuncion. După cât se părea, suferise un accident în cadă. Un foehn care, din nefericire, era băgat în priză căzuse în apă şi îl făcuse să zboare direct în lumea cealaltă. Un accident, înțelegi?

— Am văzut ceva asemănător într-un film cu James Bond. Cu un ventilator. Ce s-a întâmplat cu tablourile?

— Nimeni nu ştie unde se află acum. Poate că o s-apară. Dar cel mai probabil e c-o să sfârşească în pivnița cu aer condiționat a unui colecționar arab.

— Spuneți până la capăt povestea domnului Otto.

— Nu cred să i se fi părut prea amuzantă. I-am plătit biletul de întoarcere şi l-am dat pe mâna poliției. La urma urmei, în anul o mie nouă sute patruzeci şi cinci fusese complice la un furt care a afectat interesele companiei Lloyd. Ai prins morala povestirii?

— Dacă te scoli de dimineață nu înseamnă că o să ajungi neapărat foarte departe. Ați ajuns târziu în Paraguay. Dar tot n-am înțeles de ce îmi spuneți toate astea şi ce vreți de la mine.

— Am nevoie de şiretenia şi de experiența ta. Ca să fac investigații. Ca să nu ajung prea târziu în Paraguay sau oriunde altundeva.

— Sunteți nebun. Nu mă pricep deloc la investigații. Presupun că o companie cum e Lloyd lucrează cu cei mai buni detectivi. Şi spuneți-i câinelui ăstuia împuțit să-mi lase în pace pantalonii.

— Cred că-i placi. Presupui corect. Avem cei mai buni detectivi, investigatori, dar sunt şoareci de bibliotecă sau de laborator. Investighează cu ajutorul computerului, în realitate, să găseşti ascunzătoarea unei opere de artă sau a unui obiect de valoare nu e chiar aşa de greu. E o chestiune de răbdare. Adevăratele dificultăți se ivesc mai târziu, când apar tocmelile, mai dă jupâne, mai lasă stăpâne, când trebuie să dai mită, când se aplică regulile impuse de legea cererii şi a ofertei, pentru că ele stabilesc în fond dacă obiectul îşi schimbă sau nu posesorul. Dar lucrurile se întâmplă aşa numai în vremuri de normalitate şi, după cum ştii, Belmonte, vremurile s-au schimbat foarte

repede. Acum trebuie să investigăm cazul fără să avem prea multe piste, trebuie să adulmecăm, să luăm urma, să aflăm anumite informații şi să trecem la fapte. Nu face mutra asta, pentru că mă apropii de miezul problemei. Nu-ți poți închipui şi nimeni nu-şi poate închipui cantitatea de bunuri pe care am reuşit să le recuperăm din America de Sud. Vreme de patruzeci şi ceva de ani ne-am străduit să stabilim reguli de negociere — care au salvat Odessa Connection — cu băieții din Al Treilea Reich. O muncă anevoioasă şi lentă, de birocrați, care a fost posibilă numai pentru că aveam suficient timp. Însă acum, după ştergerea granițelor care îi țineau prizonieri pe locuitorii din lumea socialistă, nimic nu-i poate împiedica pe posesorii multor secrete să călătorească pentru a recupera ceea ce consideră ei că le aparține. Şi cum majoritatea acestor depozitari de adevăruri au îmbătrânit, se vor vedea nevoiți fie să-şi vândă secretele celui care le dă mai mult, fie să pornească la drum. Vor felia care li se cuvine.

— Tot nu pricep ce naiba caut eu în povestea asta.

— Gândeste-te la un tip ca Menghele. Deşi era proscris şi acuzat de jumătate din planetă, a reuşit să se bucure de o existență legală şi fericită undeva în Brazilia şi Paraguay. Evreii n-au putut niciodată să demonstreze în fața vreunui tribunal din Brazilia sau Paraguay că bătrânelul cu înfățişare bonomă, fotografiat de mii de ori, era unul şi acelaşi cu îngerul Morții. Şi-atunci au încercat să-i arunce mănuşa prin alte mijloace, aşa cum au făcut cu Adolf Eichmann la Buenos Aires, dar nu le-a ieşit figura. Au trimis mai multe trupe de comando să-l sechestreze sau să-l elimine pe Menghele, dar toate au dat greş, şi ştii de ce? Pentru că nu cunoşteau secretele ilegalității sud-americane. Iar tu chiar că eşti tare la afacerea asta, Belmonte. Stăpâneşti la perfecție arta de a trăi în clandestinitate. Un fost luptător de gherilă din America de Sud nu e individul romantic şi ratat pe care-l descriu rapoartele politice ale social-democrației. Capitalismul victorios a făcut în aşa fel încât cunoştințele tale să fie o ştiință deocamdată exactă şi necesară. Şi-atunci, iată ce vreau de la tine: experiența ta.

Invalidul şi-a încheiat discursul şi a început să se uite la mine cu o expresie de autosuficiență. Şi de un asemenea dobitoc îmi fusese mie frică? Chiar că era jenant. Dacă acest Kramer, cu ideile lui ridicole despre luptătorii de gherilă, era un individ respectat de poliția politică, atunci nu era de mirare că nu reuşiseră să-i găsească pe fugarii de la Baader-Meinhof.

— Experiență! Dumneavoastră nu ştiți despre ce vorbiți. Nu înțelegeți chiar nimic. Nu neg că am fost implicat în câteva aventuri, dar toate au eşuat, Kramer. Au eşuat. Dați o raită prin Paris sau Berlin şi veți întâlni sute de luptători de gherilă pensionați.

— E-adevărat. Însă nu poți pune pe picior de egalitate un om care a tras cu puşca în pădure cu unul care cunoaşte toate ascunzişurile ei. Ştiai că poliția antitero germană consideră că atentatul împotriva lui Somoza e o operă de artă? Studiază cazul. Cinci oameni reuşesc să se strecoare în țara cel mai strict supravegheată din toată America de Sud, Paraguay, unde din patru locuitori unul este turnător la Securitate. Cei cinci transportă acolo arme, ba

chiar şi două lansatoare de rachete, îl găsesc pe Somoza şi îl lichidează. Şi nu erau nicaraguani, Belmonte. Erau din extremitatea sudică. Erau indivizi de genul tău. Multă vreme am căutat un fost terorist, unul ca tine, dintre cei care au învățat limbi străine, tehnici de sabotaj şi de clandestinitate, arta de a se face nevăzuți, care s-au fâțâit prin lume şi au lăsat în fiecare țară prin care au trecut o rețea de contacte.

— Sunteți nebun, Kramer. Ce spuneți dumneavoastră e literatură. Omul de care aveți nevoie se numeşte Ivan Ilici Ramirez. Vă fac cadou această informație.

— Legendarul „Carlos". Să nu crezi că nu m-am gândit la el. Din păcate, a devenit un moşneag. Când l-au dat afară din Liban s-a dus în Siria cu haremul lui de nemțoaice. Rele de muscă mai sunt şi femeiuştile astea din gruparea Partizanilor Armatei Roşii. L-au secătuit de puteri. Dar să încheiem. O să lucrezi pentru mine. Nu pentru Lloyd. Pentru mine.

— Nu. Nici pentru Lloyd, nici pentru dumneavoastră. Mai aveți ceva de spus?

— Da. Ar mai fi ceva. Trebuie să ştii că poliția politică a primit un telefon anonim care i-a condus spre o captură de cocaină. Când mă aşteptai în holul de la Lloyd tocmai îți percheziționau casa. Cam neplăcut, Belmonte, pentru că un oarecare Valdivia, complicele tău, a opus rezistență atunci când poliția a încărcat marfa. Cam neplăcut. Aveai două mii de dolari în căsuța poştală? Au fost şi ei confiscați. E normal, în asemenea cazuri. Nu te încorda. Lui Canalie îi plac tipii relaxați.

— V-ați gândit la toate, nemernic ordinar ce sunteți.

— Bineînțeles. Nouă, elvețienilor, nu ne place sa lăsăm lucrurile făcute numai pe jumătate. E o deformație națională. Şi-acum să plecăm de-aici. O să ne întoarcem fără grabă. Poliția are nevoie de timp ca să-şi recunoască greşeala.

— Ce trebuie să fac?

— Să călătoreşti. În Chile. Eşti iar în pâine, Belmonte. Şi să nu cumva să-ți treacă prin minte să dezertezi. Ştii foarte bine că mecanismele de extrădare dintre țara ta şi Germania funcționează de minune.

— Deocamdată ați câştigat. Dar o să mi-o plătiți, Kramer. Nu ştiu cum, dar o să fac în aşa fel încât o să vă iasă pe nas.

— Ai văzut „Casablanca"? La sfârşitul filmului, polițistul francez îi spune lui Rick: „Mă gândesc că din asta se poate naşte o prietenie frumoasă".

Berlin: cină de afaceri

Galinsky şi Maiorul s-au urcat într-un taxi în Alexander Platz. O perdea de ploaie amestecată cu zăpadă făcea ca maşina să înainteze încet spre partea de vest a oraşului. S-a oprit în fața la Candy, unul dintre restaurantele bune din Charlottenburg. Au intrat. Ospătarul-şef s-a apropiat de ei pentru a-i întâmpina.

— Bună seara, Herr Director. Doriți aperitivul obişnuit?

— Sigur că da. Fă-te comod, Galinsky. Aici se prepară cel mai bun Martini din Berlin.

Galinsky a încuviințat printr-o mişcare a capului. A aşteptat ca ospătarul să se îndepărteze înainte de a întreba:

— Sunteți clientul casei?

— Iau cina aici din când în când. Şi e drept că sunt şi director. Conduc o agenție imobiliară care are birourile foarte aproape de-aici.

Un chelner le-a adus Martini. Au băut. Maiorul i-a oferit țigări.

— Cum te simți, Galinsky?

— Acum, bine. Până ieri mă tot gândeam la un psiholog militar care vorbea despre abulie ca despre un simptom al oboselii după luptă. Eu mă simțeam ca un abulic care n-a putut lupta. Nu e ciudat?

— Aveai planuri?

— Nici unul. De fiecare dată când încercam să mă gândesc, situația mă copleşea, mă strivea de-a dreptul. Singurul lucru pe care l-am făcut a fost să-mi cumpăr una dintre publicațiile acelea pentru mercenari, dar n-am deschis-o. Nu neg că încă mi-e teamă pentru rezultatele investigațiilor asupra trecutului meu. E insuportabil să fii disponibilizat.

— N-ai nici un motiv să-ti fie teamă. Ofițerii de la serviciile secrete sunt de neatins. E prea mult rahat în jurul nostru, care i-ar putea stropi pe mulți, aşa că nimănui n-o să-i vină ideea să-l scormonească. Singurii care au de pierdut sunt civilii, turnătorii care au colaborat cu Stasi, amanții care şi-au vândut vecinii. Vânătoarea de vrăjitoare merge mai departe, dar pe noi nu ne poate atinge.

— Îmi place optimismul dumneavoastră, domnule Maior.

— Ştiu ce spun. În trecutul tău nu există nimic reprobabil, Galinsky. Ai fost în Cuba şi i-ai învățat pe ofițerii de pe submarinele nicaraguane să dezamorseze bombe la mare adâncime. Ei, şi? Națiunile Unite i-au condamnat pe americani pentru că minaseră porturile. Ai dus la bun sfârşit o misiune umanitară şi nimeni nu te va condamna pentru asta. Ai fost şi în Angola şi i-ai pregătit pe aceiaşi ostaşi, care mai târziu au apărat instalațiile de la Shell, în Mozambic ai dat o mână de ajutor la apărarea căilor ferate şi a aeroportului din Moputo. Ce e atât de condamnabil în asta? Înainte ai ținut cursuri despre materialele explozibile pentru chilieni şi bolivieni. Şi ce? Veneau din nişte țări cu mari resurse miniere şi ți-au fost prezentați drept muncitori cu burse de specializare. Ceea ce ai făcut cu ei se numeşte ajutor pentru dezvoltare. Erai militar şi toate acțiunile tale s-au bazat pe legi. N-ai făcut decât să asculți de ele.

Au luat o cină copioasă. Maiorul a ales vinurile cu multă pricepere şi, după desert, în timp ce degustau un coniac excelent, i-a spus din nou că nu avea motive să se teamă de sancțiuni sau represalii.

— Sigur că cineva o să plătească oalele sparte. Şi acest cineva e un bătrân senil care chiar în clipa asta îşi face bagajele, îl vor lăsa să călătorească în Chile şi acolo va muri, în exil. Ăsta e sfârşitul tragic pe care-l cere dramaturgia

germană. Bea, Galinsky. În sănătatea secretarului nostru general, preşedinte, ultimul conducător proletar. Sărmanul bătrân a fost atât de idiot încât a ajuns să creadă în omagiile care chiar el dădea ordin să i se aducă, în statisticile şi bilanțurile pe care tot el le inventa. Bea, Galinsky. Vrei să ştii cât costă o sticlă de coniac? Exact cât câştigam noi doi la un loc într-un an de zile. Dar vremurile alea au trecut. Vremurile alea nenorocite nu mai sunt acum decât istorie prăfuită şi supărătoare. Acum, timpurile noi aleargă şi lucrează în favoarea noastră.

— Mi-aş dori să pot vedea şi eu lucrurile în lumina asta. Există vreo rețetă?

— Bineînțeles. Există, iar ea începe prin a-ți fixa singurul obiectiv valabil: să fii bogat. Cu cât mai bogat, cu atât mai bine. Bogăția e un balsam, în timp ce sărăcia e necuviincioasă. Gândeşte-te, Galinsky; când s-a prăbuşit zidul Berlinului, am crezut că occidentalii, aşa-numiții *Wessis,* aveau să privească sărăcia noastră cu evlavie, cu milă. Şi ce s-a întâmplat de fapt? Au privit-o cu scârbă, cu o silă neascunsă. Discursul oficial decreta că eram toți egali, dar noi ştim prea bine că nu e adevărat. Când unul dintre noi, un *Ossi* păduchios ridică o mână ca să se uite la porcăria lui de ceas rusesc, simte că timpul i-a jucat o farsă urâtă, că îi scapă pur şi simplu printre degete, că se scurge cu o viteză cu neputință de atins. Însă când un *Wessi* se uită la un ceas Rolex cu diamante, descoperă că timpul îi aparține şi că e în stare să-l domine. Trebuie să te hotărăşti să fii bogat, Galinsky, iar noi ne aflăm şi în situația extraordinară de a reuşi acest lucru. Am fost comunişti, de aceea cunoaştem regulile capitalismului. Şi am fost şi militari, cu alte cuvinte indivizi care s-au pregătit tot timpul să depăşească înfrângerile.

— Iertați-mă, domnule Maior. Nu înțeleg.

— Ce-l face pe un militar să meargă mai departe?

— Tot ce-mi vine acum în minte sună prosteşte.

— Şi poate chiar este. Eşti tânăr, Galinsky. Ai fost mereu socotit un ofițer cinstit pentru că înghițeai pe nerăsuflate toate gogoşile. Însă eu sunt veteran şi pot să-ți spun marele adevăr: rațiunea de a fi a oricărui militar e nici mai mult, nici mai puțin decât obținerea prăzii de război.

Au mai băut un pahar din deliciosul coniac şi au ieşit din restaurant să facă o plimbare pe străzile din Charlottenburg. Galinsky simțea că o senzație neplăcută de proastă dispoziție amenința să-i dea peste cap cina extraordinară. Oare îi dăduse întâlnire şi-l invitase numai pentru asta? Ca să filozofeze într-un limbaj presărat cu acele coduri moralizatoare bizare? Ca să-i demonstreze că ar fi putut să facă parte din tabăra învingătorilor, fără să-i spună însă şi cum să procedeze?

Ajungând în fața grilajului unei parcări cu plată, s-au oprit.

— Sesam, deschide-te — a spus Maiorul introducând o cartelă magnetică în uşa cu deschidere automată.

Au intrat într-un garaj subteran. Au trecut pe lângă două rânduri de maşini şi au ajuns în dreptul unui Mercedes decapotabil. Maiorul a deschis de la distanță portiera cu o telecomandă.

— Îți place? E jucăria mea preferată.

— E a dumneavoastră?

— Fă-mi, te rog, plăcerea şi condu tu. Sunt cam obosit.

Au ieşit din garaj. Lui Galinsky nu-i venea să creadă. Conducea o maşină ca-n filme. Un Mercedes sport. Instrumentele de pe panoul de comandă străluceau şi luminile oraşului se reflectau pe capota sclipitoare. Urmând instrucțiunile Maiorului, a condus până în partea de est a oraşului, slab luminată, flancată de clădiri cenuşii şi turtite ca socialismul pe care-l reprezentaseră.

— Ia-o pe Unten den Linden. Cum traduci asta în spaniolă?

— Bajo los Tilos[3]. Unde mergem, domnule Maior?

— Eşti în formă, Galinsky?

— În ce sens, domnule Maior?

— În cel mai bun sens. Am o misiune pentru tine.

— Dumneavoastră ordonați. V-am mai spus şi ieri.

— Ca pe vremuri. Numai că de data asta nu te mai aşteaptă nici o insignă de tinichea la întoarcere, în cazul în care-ți îndeplineşti misiunea. Te aşteaptă un sfert de milion de mărci.

— Niciodată nu m-am simțit mai bine. Dumneavoastră ordonați, domnule Maior.

— Nemaipomenit. Continuă să mergi pe Unten den Linden. Mergem la curve.

Teii care dădeau numele bulevardului erau la fel de fanați ca şi clădirile dimprejur. Trecând prin fața mausoleului ridicat în memoria victimelor militarismului şi fascismului, Maiorul a izbucnit în râs.

— Totul e de vânzare, Galinsky. De câte ori nu ți-a venit rândul să faci parte din garda de onoare a mausoleului? Degerăturile pe care ni le-a dăruit patria noastră. N-o să treacă multă vreme şi-o să-l vândă. Sigur o să deschidă un chioşc de hamburgeri în locul lui. Ar putea chiar să folosească flacăra eternă pentru prăjit.

Au parcat aproape de Platz der Akademie. Galinsky s-a uitat la luminile palide ale hotelului Charlottenhof. Maiorul a izbucnit din nou în râs.

— Bătrânul Charlottenhof. Probabil că-ți aminteşte de vremurile când veneai aici să-i cauți pe latino-americani ca să-i duci la baza Cottbus. Cel care-o să cumpere hotelul ăsta o să dea peste o adevărată comoară de fire şi microfoane. Stasi instala microfoane pentru fiecare invitat, noi puneam altele, KGB-ul, CIA, arabii, cubanezii şi angolezii, la fel. Aici sunt mai multe microfoane decât cărămizi. Am auzit că un englez a cumpărat lifturile.

Galinsky a râs şi el împreună cu Maiorul. A râs, dar n-a putut să nu-şi aducă aminte de o anumită dimineață a anului 1980. Trecuse atunci pe la hotelul Charlottenhof ca să se întâlnească cu o nicaraguană. Femeia venise în RDG cu o delegație de copii care nu se puteau juca, dar nu pentru că n-ar fi avut chef de joacă. N-aveau mâini. Cu puțin înainte de victoria sandinistă, gardienii lui Anastasio Somoza ciuruiseră mâinile a douăzeci de copii care

[3]Pe sub tei

aruncaseră cu pietre în timpul insurecției de la Masaya. Doisprezece dintre ei supraviețuiseră şi veniseră la Berlin ca să-şi primească protezele care le-ar fi îngăduit să se joace din nou. Copiii îl întâinpinaseră ridi-cându-şi cioturile de la mâna dreaptă, închipuind astfel o înspăimântătoare parodie a salutului proletar, Galinsky a-nghițit în sec, dar n-a spus nimic. Să fi pomenit ceva despre un asemenea subiect ar fi fost ca şi cum ar fi aruncat o găleată cu lături pe noaptea aceea veselă, prevestind frumoasele vremuri care stăteau să-nceapă.

Au împins o poartă impunătoare şi demodată care dădea într-un gang tipic berlinez. Pe margine se aflau scările care conduceau spre cele două aripi ale clădirii, în dreptul lor erau înşirate cutiile poştale şi contoarele electrice. Au înaintat spre uşa care dădea spre curtea interioară. Galinsky cunoştea foarte bine genul acela de clădiri. A presupus aşadar că în grădina interioară, în *Innenhof,* aveau să găsească blocuri cu zidurile scorojite, balcoane atârnând amenințător şi, în spatele câte unei ferestre slab luminate, silueta unui bătrân citind sau răsfoind un album de cărți poştale.

Spre surprinderea lui Galinsky însă, clădirea din curtea interioară era ascunsă în spatele unor schele de care atârnau afişe publicitare ale unor firme de construcții din Occident. Primul etaj era scăldat în lumină. La intrare mirosea a var proaspăt, iar o voce îi salută puternic chiar în dreptul uşii cu deschidere automată.

— Bună seara. Ce doriți?

— Am dori să bem ceva, dar într-o companie plăcută — a răspuns Maiorul.

Un individ musculos i-a primit la intrarea în apartament. L-a recunoscut pe Maior şi s-a scuzat pentru mirosul pătrunzător de var. Imediat după aceea i-a condus într-o încăpere mare. Acolo, înşirate la o tejghea de tip american, mai multe femei stăteau de vorbă cu câțiva clienți. Au comandat două ginuri.

— Din toate bordelurile care s-au deschis, ăsta e cel mai bun. Înveseleşte-te, Galinsky. N-ai nici un motiv să-i invidiezi pe cei care se află de partea cealaltă. Patronul e un tip din München care-a cheltuit o avere ca să renoveze clădirea. Cum ți se par fetele? Sunt pentru toate gusturile. Uite. Cu mulatra aia poți să-ți exersezi spaniola. E cubaneză. Dar unde s-o fi ascuns gheişa mea?

La trei dimineața, o pătură groasă de zăpadă acoperea străzile Berlinului. Galinsky s-a apropiat de fereastră şi a deschis-o ca să tragă în piept aerul rece şi înviorător. De două ore studia documentele pe care i le dăduse Maiorul.

— Eşti obosit, Galinsky? — l-a întrebat acesta din celălalt capăt al biroului.

— Nu, domnule Maior. Sunt impresionat de poveste.

— Bine. Ai un răgaz de două zile ca să te pregăteşti pentru călătorie.

— Chile. N-am fost niciodată în țara asta.

— Nu cred că e foarte diferită de Cuba. O să sărbătorim întoarcerea ta la acelaşi bordel. Şi atunci o să mă inviți tu.

— Va fi o plăcere, domnule Maior. O adevărată plăcere — a spus Galinsky, lăsând pe birou un exemplar din catalogul general al Muzeului Numismatic din

Zürich.

Hamburg: timp de gândire

L-am lăsat pe Kramer la intrarea în clădirea firmei Lloyd, iar după aceea am pornit la drum fără o direcţie precisă. Mai întâi m-am gândit să mă duc spre localul *Imbiss* ţinut de Zelma, apoi am vrut să trec pe la Regina să-mi iau banii pe care mi-i datorau, dar în cele din urmă a triumfat nepăsarea, nevoia de a mă vedea înconjurat de cei patru pereţi proteguitori, şi astfel m-am trezit urcând scările, în căutarea vizuinii mele.

Vecinul de la apartamentul de dedesubt stătea probabil de mai multe ceasuri cu ochii lipiţi de vizor, sau cum s-o fi numind acel odios orificiu de pază. A aşteptat să traversez palierul ca să deschidă uşa.

— Ştiţi ce? Vrem să vă comunicăm că asta e o casă respectabilă — mi-a spus printre dinţi.

— „Vrem?" Nu văd cine formează restul corului.

— Am vorbit şi cu vecinii. Azi dimineaţă a venit poliţia să vă inspecteze apartamentul. Am semnat o cerere prin care ne exprimăm dorinţa să fiţi evacuat.

— Mulţumesc pentru înştiinţare, îmi plac oamenii amabili.

— De ce nu vă cărăbăniţi în Turcia?

— Fiindcă n-am chef. Fiindcă îmi place să trăiesc înconjurat de fii de căţea ca tine. Pricepi?

În timp ce-i puneam întrebarea asta am urcat treptele, iar individul a trântit uşa.

Apartamentul arăta ca şi cum ar fi trecut pe-acolo un uragan. Toate cărţile erau risipite pe unde se nimerea, pernele fotoliilor fuseseră sfâşiate cu cuţitul şi nici din pat nu mai rămăsese mare lucru, în chiuvetă, un amestec format din pastă de dinţi, şampon şi apă de colonie îşi bolborosea neputinţa de a se scurge pe ţeava, în bucătărie, congelatorul deschis scotea la iveală o hartă compusă din orez, supă la plic şi tăieţei striviţi cu conştiinciozitate sub tălpi. Pe podeaua din salon am zărit un alt obiect care le căzuse victimă: caloriferul electric al lui Pedro de Valdivia îşi expunea cablurile tăiate. Poliţia îşi făcuse bine treaba.

Am adunat de pe jos pernele ciopârţite şi m-am prăbuşit pe arcurile canapelei. Era frig, la fel de frig ca afară. După cum se vedea treaba, tot nu aveam căldură. M-am gândit la grăsunul cu cipilica albastră. Când acceptasem însărcinarea lui Kramer, invalidul mă asigurase că Pedro de Valdivia avea să fie pus în libertate fără a fi acuzat, dar nu puteam să nu mă gândesc că-i datoram mai mult decât nişte scuze.

— Mâine vei primi biletele, ultimele instrucţiuni şi un avans pentru cheltuieli — mi-a spus Kramer la despărţire.

— Şi şansa de a juca murdar. De a vă trage o ţeapă.

— N-ai s-o faci. Încet, încet, chiar dacă refuzi să accepţi asta, o să

descoperi că ți-am propus târgul cel mai convenabil. O să câştigi, Belmonte. Pentru prima dată o să tragi foloase de pe urma unei aventuri.

— Ce ştiți dumneavoastră despre pierdere sau câştig!

— Ştiu mai mult decât îți închipui. Şi nu uita: lucrezi pentru mine. În exclusivitate.

Mă întorceam în Chile. Am trăit cu spaima acelei clipe, şi asta nu pentru că țara mea nu mi-ar mai fi plăcut sau pentru că n-ar fi ocupat în continuare un loc în sufletul meu. Mi-era teamă de întoarcere pentru că întotdeauna am fost imun la amnezie, mai cu seamă la acele amnezii impuse de rațiuni de stat, de pacturi politice, de mandate bune de aruncat la gunoi.

Ce mă aştepta în Chile? O teamă cumplită. Incertitudinea de a nu şti cum avea să reacționeze stomacul meu, ca să dau un nume oarecare acelei zone în care ni se cuibăreşte sufletul.

Şi mai eşti şi tu, Veronica, dragostea mea, în reduta de tăcere de care nu vreau să mă apropii pentru că ştiu că nu mă vei lăsa să intru.

Din acea perspectivă de reptilă am văzut deodată exemplarul făcut ferfeniță din *Călătorie la capătul nopții,* în această carte păstram singura scrisoare care îmi provocase cândva toată durerea pe care o poate ascunde o veste bună. M-am ridicat să caut între paginile ei. Era acolo, împăturită în patru, ca şi cum i-ar fi fost frig şi ei.

„Santiago de Chile, 3 septembrie 1982

Domnule Juan Belmonte,

Dumneavoastră nu mă cunoaşteți. Mă numesc Ana Lagos de Sánchez şi sunt soția unui deținut dispărut. Pe bărbatul meu, Angel Sánchez, l-au arestat pe 22 mai 1974, la ora zece dimineața, când ieşea din casă. Se ducea să cumpere materiale de la un magazin de fierărie. Era instalator şi avea patruzeci de ani. Mai multe persoane au văzut cum l-au luat într-o maşină fără numere, şi de la acea dată nu mai ştiu nimic despre el. Angel era militant în partidul comunist. Eu încă mai sunt. Căutându-l pe soțul meu, am început să activez în Comitetul rudelor celor dispăruți. Dumneavoastră ştiți probabil că am reuşit să găsim mormintele tăinuite ale multora dintre ei şi că uneori, din păcate prea rar, i-am găsit pe unii în viață, mai ales pe copii. Una din modalitățile noastre de a-i căuta constă în a ieşi din casă foarte devreme, imediat ce se ridică interdicția de circulație pe timp de noapte, pentru a ne îndrepta spre gropile de gunoi şi alte locuri virane din jurul oraşului Santiago. Facem asta în fiecare zi. Nu vreau să vă tulbur, dar cred că am găsit-o pe prietena dumneavoastră, şi încă în viață. Pe 19 iulie 1979, într-o groapă de gunoi din San Bernardo a apărut o femeie tânără. Am fost anunțați şi ne-am dus. Ceea ce vă voi spune în continuare e foarte dureros, domnule Juan, dar ştiu că sunteți un om curajos. După cum ştiți, ea a fost arestată în octombrie 1977. Dumneavoastră nu vă aflați atunci în Chile. Tatăl prietenei dumneavoastră, care era văduv, s-a încăpățânat s-o caute până când l-au lăsat puterile. Don Andres Tapia a murit

în septembrie 1978, după ce a reuşit să facă în aşa fel încât poliţia chiliană să o dea dispărută pe Veronica Tapia Marquez. Comitetul nostru are fotografii cu aproape toţi dispăruţii, şi cu ajutorul unei asemenea fotografii am reuşit să o identificăm.

Din punct de vedere fizic ea e bine, domnule Juan, dar au distrus-o psihic. Nu vorbeşte. De când am găsit-o n-am reuşit s-o facem să rostească nici măcar un cuvânt. Cine ştie ce orori a trăit şi a văzut cât timp s-a aflat la discreţia soldaţilor.

După ce am identificat-o, am început să-i căutăm familia, însă, după cum ştiţi, Veronica nu avea altă rudă decât pe tatăl ei. Acum ea locuieşte cu mine. Pentru a ne ocroti pe amândouă, am spus că e nepoata mea. Sunt trei ani de când locuieşte la mine şi, deşi nu vorbeşte şi e tot timpul absentă, am învăţat să o iubesc ca pe o fiică. Şi în sfârşit am dat de dumneavoastră. Cu câteva săptămâni în urmă, când aşteptam autobuzul ce trebuia să ne ducă acasă după o vizită la un prieten doctor care are grijă de Veronica, un bărbat s-a apropiat de noi şi a recunoscut-o. Ea a rămas mai departe închisă în tăcerea ei, şi atunci eu l-am întrebat pe necunoscutul acela dacă era prieten cu Veronica şi dacă ne putea ajuta să găsim mai multe persoane care să o fi cunoscut înainte. Omului îi era teamă. Se vedea cu ochiul liber. Sunt atâţia laşi în ţara asta. Am insistat, iar el mi-a vorbit foarte grăbit despre dumneavoastră, ştia că vă aflaţi în exil.

Mai apoi am căutat informaţii la Comitetul rudelor celor dispăruţi. Şi pentru că nefericirea îi uneşte pe oameni, am ajuns, prin bunăvoinţa soartei, să avem relaţii cu Măicuţele din Piaza de Mayo. De la ele am aflat adresa dumneavoastră.

Ştiu că nu puteţi şi nici nu trebuie să vă întoarceţi în Chile câtă vreme ne vom afla sub dictatură. Vreau să ştiţi că Veronica e bine îngrijită şi că, în pofida faptului că nu ştie unde se află, prizonieră poate a ororilor pe care le-a îndurat, nu îi lipsesc nici afecţiunea, nici solidaritatea celor învinşi, care încă mai cred în dragoste.

Vă trimit alăturat adresa şi numărul meu de telefon.

Vă îmbrăţişez în acest moment atât de dificil şi vă rog să păstraţi din el bucuria de a o şti în viaţă.

Prietena dumneavoastră, Ana Lagos de Sánchez"

Aşa s-a întors Veronica, aşa te-ai întors, dragostea mea, în fotografii pe care mai târziu mi le-a trimis buna doamnă Ana. Chipul tău de copil marcat de absenţa pe care o filtrează ochii tăi. Părul tău lung, presărat cu fire cărunte, pe care l-am mângâiat cu degetele până când aproape că am şters imaginea ta, în vreme ce de fiecare dată am acceptat să trăiesc numai pentru tine, pentru binele tău, şi am renunţat la luptele la care fusesem chemat să iau parte prin pădurile din Salvador sau Guatemala. Să trăiesc pentru tine, ca să nu-ţi lipsească nimic, Veronica, dragostea mea. Ducând la bun sfârşit orice slujbă, oricât de nedemnă ar fi fost, ruşinându-mă că râsesem în Managua în acea zi de 19 iulie 1979, când apăreai, când înviai într-o groapă de gunoi din Santiago.

Dacă ai şti cât de mult am urât aceste mâini care, în ziua cu pricina, au atins cerul negru-roşietic al victoriei sandiniste. Cât de mult am vrut să mă întorc chiar atunci şi cât de tare m-am dispreţuit văzând că nu voiam de fapt să mă întorc pentru tine, aşa absentă cum eşti, ci pentru a răzbuna moartea celei care ai fost. Şi acum mă întorc, Veronica, dragostea mea, şi mi-e teamă, tare mi-e teamă, pentru că setea de răzbunare hotărăşte şi determină fiecare gând al meu.

Cineva a sunat la uşă, iar eu am strâns pumnii. Dacă era unul dintre vecinii mei puşi pe dat sfaturi, aveam de gând să-l fac să coboare val-vârtej, împrăştiindu-i dinţii pe scări.

Pedro de Valdivia s-a uitat la mine cu singurul său ochi deschis. Celălalt era umflat şi împodobit cu o vânătaie.

— Poliţia a făcut prăpădul ăsta, şefule. Au distrus totul — m-a întâmpinat el.

— Mi-am dat seama. Intră.

— Le-am spus că nu sunteţi acasă şi nu m-au crezut.

— Aşa e poliţia. Neâncrezătoare. Cine ţi-a închis ochiul ăla?

— N-au fost ei. M-au băgat într-o celulă cu un norvegian beat, care a ţinut neapărat să mă vadă dansând un dans al ploii. Dar şi-a primit şi el partea, şefule. I-am tras o lovitură de cap care-o să-l facă să doarmă câteva zile de-aici încolo.

Grăsunul s-a uitat la dezastrul din jurul lui dând din cap. Văzând caloriferul electric cu firele tăiate, figura lui a căpătat o expresie de Polifem dezlănţuit.

— Ticăloşii. Ticăloşi împuţiţi. Au luat radiatorul.

— Nu-i nimic. Ţi-l plătesc eu.

— Nu-i vorba despre asta, şefule. Toată clădirea are încălzire, mai puţin dumneavoastră — a spus el, începând să culeagă cărţi şi alte obiecte de pe jos.

În timp ce Pedro de Valdivia se îndeletnicea cu reordonarea lumii în urma unei explozii poliţieneşti, m-am dus la bucătărie să verific dacă forţele de ordine respectaseră vreo sticlă. Am avut noroc. Lăsaseră o sticlă de tequila Cuervo, îngrămădită lângă ustensilele pentru curăţenie.

— Lasă asta. Hai să tragem o duşcă.

— Rachiu? Mă duc să cumpăr lămâi şi vă fac un *piscosour.*

— E tequila. Băutură pentru bărbaţi. Sănătate!

— E bun rachiul mexican — a spus grăsunul făcându-mi cu ochiul, cu singurul lui ochi intact.

Două ore mai târziu, Pedro de Valdivia făcuse o asemenea ordine în apartament, de parcă trecuse pe-acolo o ceată întreagă de menajere. L-am ajutat fără prea mare tragere de inimă, dar mi-a făcut plăcere că era cu mine. Ultima scamă de puf din pernele spintecate a dispărut o dată cu ultima picătură de tequila.

— Vin mâine cu ac şi aţă şi vă fac pernele ca noi, şefule.

— N-o să mă-ntrebi ce-a vrut poliţia?

— Poliţia vrea întotdeauna ce-i mai rău.

— Te-au băgat la pârnaie din vina mea.

— Câteva ore. Şi ce rău credeţi că poate să-i facă peştelui apa? Ce mă surprinde însă e cum de mi-au dat drumul după ce i-am spart faţa norvegianului.

— Ştii ceva, Pedro de Valdivia? O să mergem să mâncăm într-un loc unde am eu nişte prieteni turci.

— Nemaipomenit, şefule. Sărbătorim ceva?

— De ce nu? Sărbătorim întoarcerea mea în Chile.

Mergând spre *Imbiss,* localul Zelmei, a început să ningă. Grăsunul şi-a tras cipilica pe ochi şi nu făcea bine doi paşi, că întorcea capul spre mine. Strălucirea ochiului său nevătămat părea să-mi atragă atenţia că ne implicam într-o mare aventură, într-una din acele întreprinderi ale căror consecinţe nefaste ar fi cu neputinţă de îndurat în absenţa unui tovarăş de nădejde.

Intermezzo

„Am părăsit Tangerul natal pe 13 iunie 1325 (după calendarul creştin). Aveam douăzeci şi unu de ani şi mi-am motivat hotărârea cu argumentele pelerinului. Astfel am lăsat în urmă părinţi, fraţi, neveste, copii, prieteni şi avere. Am plecat la drum cu seninătatea solemnă a păsării care-şi părăseşte cuibul. Numai Cel de Sus, Milostivul, Atotputernicul stăpân al celor nouăzeci şi nouă de virtuţi cunoştea direcţia vânturilor care mă împingeau de la spate..."

(Cu aceste cuvinte începe povestirea pe care şeicul Abu Abdallati Muhammad Ibn Abdallah Ibn Muhammad Ibn Ibrahim Al Klawatti, cunoscut sub numele de Ibn Batutta de-a lungul celor o sută douăzeci de mii de kilometri pe care i-a străbătut cu piciorul, a dictat-o cu peste şase sute de ani în urmă.)

„...în timpul călătoriilor mele, care încă nu s-au încheiat — numai Cel Nepătruns ştie ce anume caut şi dacă voi găsi într-o bună zi ceea ce caut —, am cunoscut trei feluri de călători: mai întâi sunt evlavioşii pelerini. Cel Darnic să vegheze asupra lor. Urmează negustorii paşnici care iau urma caravanelor. Cel Desăvârşit să aibă grijă de bunurile lor şi să le înmulţească. Şi la urmă vin aceia care suspină contemplând orizontul indefinibil al mării. Oameni ciudaţi, care nu ştiu să iubească cele primite în dar de la Allah. Ei preferă să depindă de voinţa Lui în timpul furtunilor înfricoşătoare decât să se bucure de ospitalitatea plină de iubire pe care ar găsi-o în bazar. Sufletele lor găsesc mai mare alinare în înspăimântătoarea suflare a vântului decât în glasul plin de evlavie al imamului care vesteşte vremea de rugăciune din vârful minaretului. Cel Milostiv să le uşureze durerile atât lor cât şi mie, pentru că simt că ei sunt fraţii mei..."

(În 1367, după mai bine de patruzeci de ani petrecuţi în călătorii pe trei continente ca deschizător a nenumărate drumuri, Ibn Batutta a intrat sub oblăduirea sultanului din Fez. În oraşul acesta prin care era interzis să treci, a fost oaspetele respectabilei Universităţi Quarawiyin. Ajutat de poetul andaluz

Ibn Yuzay, a lucrat mai bine de doi ani la redactarea Rhilei sale, o surprinzătoare carte de călătorii şi navigaţie, al cărei manuscris se află astăzi în proprietatea Bibliotecii Naţionale din Paris.)

„…Măreţia lui Allah m-a ajutat să-mi păstrez amintirile şi a inspirat cuvintele frumoase şi cumpătate prin care Ibn Yuzay le-a transcris. Viaţa mi se pare în continuare o taină mare şi un mister sublim, însă voinţa Celui Nepătruns nu mi-a îngăduit să mă opresc decât înaintea unei singure porţi dintre cele care adăpostesc tainele sale. S-a întâmplat în urmă cu mulţi ani, pe când mă bucuram de ospitalitatea şi preţuirea lui Muhammad Ibn Tuglug, sultanul Indiei. Cel Mărinimos să-i păstreze cinstea nepătată şi să-i înjosească pe defăimătorii lui. Ne aflam în sala cu nouăzeci şi nouă de coloane a palatului din Yahanpanah şi admiram munca meticuloasă a unor artizani. Oamenii aceia îmbrăcau în bucăţi minuscule de mozaic interiorul unei cupole, începuseră de la margini şi, încet-încet, piesele desăvârşit îmbinate se întinseseră spre centru, lăsând un spaţiu gol pentru ultima piesă. Atunci artizanii şi-au întrerupt lucrul pentru a lăuda desăvârşirea lui Allah. În acea clipă am înţeles că nici un călător, oricât de departe ar merge, nu e văduvit de ocrotirea Celui de Sus, de privirea lui care le vede pe toate şi de memoria lui care păstrează totul. Pelerinii care nu s-au mai întors niciodată, negustorii ale căror caravane au fost înghiţite de deşertul fierbinte, corăbierii care au pierdut linia orizontului pe mare, cei cărora văduvele nu le-au putut stropi mormintele cu lacrimile lor sunt la rându-le piesele unui mozaic creat din vrerea lui Allah, care s-au lăsat conduse de mâna lui neşovăielnică în căutarea locului potrivit, a sălaşului care li se cuvenea. Poate că mulţi dintre ei şi-au găsit simetrica eternitate în ţinuturi pe care nici un om nu le va călca vreodată, pentru că aşa a hotărât Cel Atotputernic. Alţii, ca mine, nevrednici de a ajunge desăvârşiţi, nu ne-am găsit încă sălaşul cuvenit, însă într-o bună zi nesfârşita lui bunătate va strânge laolaltă piesele împrăştiate. Atunci mozaicul va fi complet, sufletele îşi vor afla odihna, bucurându-se de desăvârşita ordine a Celui Darnic, a Celui Evlavios, a Celui Preamilostiv şi plin de virtuţi…"

(Ibn Batutta a murit în 1369 în oraşul Fez, la vârsta de şaizeci şi patru de ani. Protectorul său, sultanul, profund îndurerat, a poruncit să se bată în memoria lui o sută de monede de aur de câte zece uncii, care urmau să fie îngropate la o sută de răscruci de pe drumurile străbătute de călătorul nostru, însă voinţa sultanului nu a fost împlinită întocmai, şi monedele şi-au schimbat stăpânul de nenumărate ori. În catalogul Muzeului Numismatic din Züirich se menţionează că ultimul proprietar al monedelor — şaizeci şi trei dintr-o sută — a fost un prestigios argintar din Bremen, pe nume Isaac Rosemberg, mort în 1943 în lagărul de concentrare Bergen-Belsen. Monedele au fost văzute ultima oară la Berlin în 1941. Sunt cunoscute sub numele de Colecţia Jumătăţii de Lună Rătăcitoare.)

Partea a doua

A trăi intens compensează orice efort şi aproape orice sacrificiu. A trăi pe jumătate a fost întotdeauna rolul şi pedeapsa celor mediocri.

Rolo Diez, *O placă de pardoseală din valea morții*

La zece mii de metri altitudine reflecțiile unui insomniac

După cină au proiectat un film în mod clar adormitor, şi majoritatea pasagerilor sforăiau, înveliți cu păturile albastre de la Lufthansa. Am urmărit filmul despre Indiana Jones fără să-mi pun căştile, dorindu-mi să se termine, iar pe ecran să apară din nou contururile Europei şi ale Americii de Sud, separate de o porțiune albastră. O linie formată din puncte indica drumul pe care-l parcurgea avionul. Zburam foarte aproape de câteva pete identificate drept arhipelagul Capului Verde, iar eu simțeam că fiecare dintre acele puncte era încă o verigă din lanțul ce mă lega de o aventură din care mă îndoiam că aveam să ies teafăr.

Cu două zile înainte de plecare avusesem ultima întrevedere cu Kramer. Fusese una dintre acele zile cu un soare inutil, care totuşi umplea străzile Hamburgului de indivizi extaziați, pentru că tocmai li se confirmase că bătrânul astru încă mai străluceşte.

Îmi dăduse întâlnire în grădinile Ptanten und Blumen, un parc mare care începe în centrul oraşului şi se termină în vecinătatea portului, întâlnirea urma să aibă loc la nouă dimineața şi, când am ajuns, el se afla acolo, bucurându-se de un spectacol degradant şi de înjurăturile pe care i le adresa o bătrânică furioasă şi în acelaşi timp îngrozită, deoarece câinele scârbos al invalidului o regula pe cățeluşa ei.

— Bătrân degenerat, fă ceva ca bestia asta să-i dea drumul cățeluşei mele! — striga bătrânica mototolind o poşetă pe care nu i-o arunca lui Kramer în cap, după cum aş fi vrut eu.

— Stimată doamnă, instinctele nu pot fi înăbuşite — a răspuns invalidul cu un zâmbet cinic.

— Domnule, vă rog — m-a implorat bătrâna când m-am apropiat de ea; am vrut să-i trag un şut câinelui, profitând de faptul că gemea, foarte ocupat, dar n-am avut noroc, pentru că exact în momentul ăla s-a dat jos de pe cățeluşă. Cu penisul roşu încă în erecție, ca un corn, s-a întins pe pământ şi de-acolo a început să-mi arate colții.

— Mulțumesc. Ştiu că dumneavoastră Coranul vă interzice asemenea porcării — a spus bătrânică şi s-a îndepărtat cu mascota ei batjocorită.

— Nu te băga în afacerile lui Canalie. E un sfat prietenesc — m-a salutat Kramer.

— Câte rase a făcut lighioana asta să degenereze?

— Hai să luăm micul dejun. Canalie şi-a câştigat o gustare.

Ne-am aşezat la o masă în aer liber. Până şi Kramer simţea nevoia să se amăgească la gândul că soarele acela i-ar fi încălzit oasele. A cerut două ceşti de cafea cu brioşe şi a comandat o tortilla de soia pentru câine.

— Soia e un bun regenerant sexual. Chinezii ştiu multe lucruri în privinţa asta.

— Din partea mea, n-aveţi decât să-i daţi otravă câinelui ăstuia jegos.

— Tu şi Canalie o să ajungeţi să vă iubiţi. Sunt sigur. Ai biletele?

— Ştiţi prea bine că le am.

— Nu încercam decât să fiu amabil. Hai să vedem: care e misiunea ta?

— Să călătoresc în Ţara de Foc. Să-l găsesc pe un oarecare Hans Hillermann şi să-l conving să înapoieze şaizeci şi trei de monede de aur. Totul e foarte uşor, dacă nu cumva un anumit individ căruia i se spune Maiorul n-a ajuns acolo înaintea mea, pentru că atunci se prea poate să nu mai existe nici Hillermann, nici monedele.

— N-a ajuns. Nu s-a mişcat din Berlin. Despre asta voiam să-ţi vorbesc, Belmonte. Am plătit un detectiv particular şi am descoperit cine e faimosul Maior. E un fost ofiţer din cadrul serviciilor secrete din RDG, în prezent patron al unei agenţii imobiliare.

— Un fost ofiţer al serviciilor secrete. Asta înseamnă că a trimis pe altcineva. Poate că respectivul se află acum pe drumul de întoarcere.

— Se prea poate, în orice caz, asta te obligă să acţionezi foarte rapid. Ştiu şi înţeleg că vrei s-o vezi pe Veronica...

— Nu-i pomeniţi numele. Nu vreau s-aud numele iubitei mele în gura dumneavoastră.

— Stai liniştit, Canalie. Bine, Belmonte, dar nu mai ţipa, pentru că se enervează câinele. Ascultă aici: tot ce are legătură cu viaţa ta personală o să faci după ce-ţi vei încheia misiunea. Am schimbat biletul de avion pe care-l aveai spre Santiago pentru Punta Arenas. În aeroportul din Santiago vei sta două ore şi imediat după aceea vei pleca spre sud. Am aranjat totul şi trebuie să iei biletul de la linia aeriană naţională de pe acelaşi aeroport. O să ajungi înaintea celuilalt, Belmonte. O să câştigi partida. Trebuie s-o câştigi şi ştii de ce. Şi zău că ştiam, încă de la prima întâlnire încercase să-mi dea de înţeles că mă avea la mână. Reuşise să facă în aşa fel încât poliţia să mă şteargă din evidenţă, cu tot cu infrastructura ponegrită a episoadelor legate de lupta de gherilă, şi rămăsesem în limbul decapitaţilor, al celor care nu au încotro să meargă, al celor care au pierdut totul în afară de principii şi n-au habar ce naiba ar mai putea face cu ele. Principiile mele încep şi se termină cu Veronica. Poartă numele ei, şi tot ce am făcut sau fac se leagă de satisfacerea nevoilor ei minime. Habar n-am dacă nu cumva Kramer îmi dispreţuise trecutul gândindu-se că mă arunca într-o fundătură a cărei singură ieşire o supraveghea aşezat în scaunul lui cu rotile, sau dacă nu făcuse totul pentru a-şi confirma că oamenii ca mine gândesc mai bine atunci când se grăbesc, din pricina cercului care se strânge în jurul lor. Să evaluăm situaţia din mers, spuneam noi în vechiul jargon, şi exact asta am făcut în timp ce mă plimbam

cu Kramer pe malul Elbei. Strângea cureaua pentru că avea nevoie de mine. Recurgea la şantaj, pentru că amândoi aveam ceva de câştigat sau de pierdut. Mai mult, invocase o sumă frumuşică drept recompensă pentru serviciile mele. În Nicaragua învăţasem ceva de la Eden Pastora, unul dintre cei mai buni luptători de gherilă din istorie: retragerile dificile reuşesc atunci când sunt mascate de atacuri masive.

— Bine, Kramer. O să fac ce-mi cereţi, dar vă pun o condiţie.

— Să vedem. Totul se poate negocia.

— Banii dumneavoastră nu mă interesează nici cât negru sub unghie. Vreau ceva mai mult: o să-mi duc la bun sfârşit misiunea, o să obţineţi monedele alea blestemate, dar dumneavoastră vă asumaţi sarcina de a o aduce pe Veronica în Europa, la cel mai bun centru medical pentru boli psihice.

— De acord. La cea mai bună clinică elveţiană.

— Nu, daneză. La Copenhaga se află cel mai bun centru pentru victimele torturii. O să faceţi asta oricât v-ar costa.

— Prea bine. Când am să văd monedele pe biroul meu am să încep să pun la cale călătoria prietenei tale. Oricât m-ar costa.

Punctele înaintau încet pe pata albastră, ca şi cum ar fi trasat o punte între două maluri. O stewardesă m-a întrebat dacă mi-era greu să adorm şi mi-a oferit ochelari de pânză neagră. I-am cerut un Jack Daniel's cu gheaţă şi, cu paharul în mână, am început să rememorez plecarea din Hamburg. Trecuseră abia opt ore şi mie mi se părea că se întâmplase totul în altă viaţă, din care abia dacă reuşeam să-mi amintesc câteva detalii.

Pedro de Valdivia m-a dus la aeroport. Grăsunul a rămas în apartamentul meu, cu instrucţiuni precise.

— Deci ştii ce ai de făcut; dacă nu mă întorc în două săptămâni, vinzi tot ce poţi şi trimiţi banii la adresa pe care ţi-am lăsat-o.

— Nu vă faceţi griji, şefule. O să vă-ntoarceţi. Nu ştiu de ce vă duceţi în Chile, dar o să vă meargă bine. Eu nu pun întrebări, şefule.

— Aşa e. Asta-mi place la tine cel mai mult. Februarie. Acolo e vară. Nici nu-mi aduc aminte cum e să fie cald.

— Depinde, şefule, în capitală e vară, dar în sud începe toamna.

— Da. Am o întâlnire în Ţara de Foc.

— Eu sunt de-acolo, şefule. Din Porvenir. Trebuie să vă luaţi haine groase, în perioada asta începe să sufle vântul de la pol. Ştiu ce vorbesc, şefule.

— Adică n-o să scap de palton.

— Mai bine vă luaţi un hanorac. N-aveţi? Nu contează. Vă dau unul de-al meu, care mi-e foarte mare. E umplut cu puf de raţă.

În dimineaţa plecării a apărut cu un hanorac verde care şi mie mi-era mare. Ne-am despărţit strângându-ne mâna şi, după ce am trecut de punctul de control, am întors capul. Grăsunul era în continuare în hol, surâzător, cu cipilica albastră trasă pe frunte până-n dreptul sprâncenelor şi cu un ochi pe jumătate închis încă.

După zece ore de zbor a fost o adevărată binecuvântare să-mi pot dezmorţi picioarele pe aeroportul din Sao Paulo. O căldură sufocantă se lipea de haine şi

de trup. În timp ce beam o cafea adevărată într-un bar din sala de aşteptare, mi-a venit o idee: şi dacă acel „cineva" trimis de către Maior, orice-ar fi fost, bărbat sau femeie, călătorea în acelaşi avion cu mine? În avion eram vreo două sute de persoane. M-am hotărât să rețin chipurile. De îndată ce reîncepea zborul, aveam de gând să străbat coridorul încercând să memorez figurile pasagerilor. La a doua cafea, mi s-a părut un efort inutil. Mă comportam ca un detectiv particular, presupunând că aşa se comportă copoii care lucrează pe cont propriu. Ştiam pe dinafară numele multor detectivi particulari care soluționau cazuri în lumile tulburi ale romanelor polițiste, dar în carne şi oase nu cunoscusem decât unul, al cărui nume îl şi uitasem, după cum cere regulamentul.

Cred că l-am cunoscut în 1977, când lumea era un fel de magazin universal în care revoluționari de toate soiurile se aprovizionau cu bani şi armament. Mă întorceam din Mozambic în Panama, cu o escală de două zile la Rabat. Acolo trebuia să mă întâlnesc cu un militant al Frontului Național care urma să-mi înmâneze un mesaj pentru Hugo Spadafora. Ne-am dat întâlnire într-o cafenea şi omul mi-a plăcut din prima clipă. Se numea „Salem", ca marca de țigări, şi vorbea spaniola ceremonioasă a locuitorilor din Sahara.

— Pe noi ne uită. Se pare că războaiele de independență nu mai au căutare — mi-a spus Salem.

— Eu unul nu vând aşa ceva. Ştiu puține lucruri despre locuitorii din Sahara, dar asta nu mă împiedică să îi simpatizez. Poate pentru că mi-au plăcut poveştile despre tuaregi.

— Ai fi în stare să faci ceva pentru noi?

— Duc un mesaj pentru Hugo. Nu-i de-ajuns?

— E vorba despre ceva mai mult. Trebuie „recuperate" nişte parale de care avem nevoie. Un traficant de arme ne-a dus cu zăhărelul, ne-a dat nişte rable de tinichea, şi nu le poți face una ca asta fiilor deşertului.

— Unde locuieşte individul?

— În Ciudad de Mexico, un oraş foarte liniştit, după cum ştii, dar banii îi manevrează în Luxemburg. Omul care e mâna lui dreaptă e supravegheat de noi zi şi noapte.

De la Rabat mi-am continuat drumul spre Panama şi de-acolo la Havana, ca să-l caut pe cel care m-ar fi putut sprijini să le dau o mâna de ajutor fiilor deşertului. Despre Ciudad de Mexico ştiu foarte puțin, după cum e şi firesc, pentru că nimeni nu se poate lăuda că ar cunoaşte cel mai mare oraş de pe planetă. Iar despre mexicani ştiam şi mai puțin. Ciudați, mexicanii ăştia. Un popor lipsit de cicatricea traumatizantă a istoriei, pe care au reprezentat-o loviturile militare din extremitatea sudică a Americii Latine, îşi vedeau de viața lor, o duceau rău, dar continuau cu încăpățânare să lupte pentru zile mai bune, numai că, spre deosebire de restul latino-americanilor, nu-şi ipotecaseră posibilitatea de a fi fericiți pentru cecul fals al preluării puterii.

Pe vremea aceea ştiam foarte puține despre mexicanii din Mexic, dar multe despre mexicanii din Cuba. Cu un an în urmă mă împrietenisem cu Marcos Salazar, un profesor care, la sfârşitul anilor '60, se lansase în aventura luptei

armate pentru a duce la bun sfârşit fapta eroică, dar neterminată a lui Villa şi a lui Zapata. Mişcarea lor se numea Lucio Cabanas, şi erau convinşi că acțiunile lor se înscriau în panorama insurecțională care zguduia la acea dată continentul. Se gândiseră prost, deoarece Cuba nu i-a sprijinit. Revoluția cubaneză nu-şi putea permite luxul de a strica relațiile cu Mexicul. Rațiuni de stat. Concluzii bazate pe „analiza obiectivă a corelării forțelor".

Mişcarea n-a ținut mult. Reprimarea Partidului Revoluționar Instituțional s-a repercutat şi asupra lor şi mai mulți militanți, printre care şi Salazar, au sechestrat un avion ca să scape cu viață. S-au dus în Cuba şi au rămas acolo, pentru totdeauna sau până când pânza de păianjen lipicioasă a istoriei avea să hotărască ceva cu privire la viața, moartea sau teama lor, sau cu privire la alte halucinații. Am început să mă plimb pe faleza din Havana, un adevărat loc de întâlnire, unde aveam să găsesc firul care urma să mă conducă la Marcos. Am cumpărat ziarul *Gramma* şi l-am citit de la cap la coadă, aşezat într-un loc unde puteam fi luat la ochi. Am fumat o grămadă de țigări uitându-mă la frumoasele cubaneze, până când în sfârşit m-a salutat un glas cunoscut.

— Tu aici, Belmonte? — m-a întâmpinat Braulio, un mulatru cu mers legănat care căra o valiză legată cu sfoară.

— Ce mai faci, Braulio? Pleci în călătorie?

— Sigur, mă duc în Elveția să depozitez câştigurile de pe ziua de astăzi. Sunt reprezentantul exclusiv, distribuitorul şi vânzătorul unui produs extraordinar. Vă jur, domnule. Extraordinar.

— Şi cine e producătorul?

— Un pom. Vând aguacate, la dracu'.

Braulio era unul dintre descurcăreții ingenioşi din Cuba. Fost combatant al mişcării Playa Giron, căzut în dizgrație, nu-şi pierduse niciodată umorul.

— Trebuie să mă întâlnesc cu un prieten. Mexican.

— Cam greu. Acum o săptămână ne-a vizitat patronul de la PEMEX şi băieții au fost duşi la Camaguey.

— Zece dolari deschid multe uşi.

— Frumoase cuvinte. Tu ai putea să fii poet. Vino mâine să admiri culturile de pomi fructiferi din Havana. Între zece şi douăsprezece. Vrei un aguacate?

Marcos Salazar. Ce s-o mai fi întâmplat cu el? Pe-atunci avea vreo patruzeci de ani, o figură obosită şi era un fumător înrăit. O chelie pronunțată şi arsă de soare îi tăgăduia orice înfățişare de luptător de gherilă. Un individ cu cămaşă kaki şi cu înfățişare de notar nu-l scăpa din ochi, prefăcându-se că se uită la valuri.

— Belmonte, la naiba. Mă uit la tine şi nu pot să-mi cred ochilor.

— Mergem să bem un păhărel?

— Eu fac invitația şi domnul plăteşte. Şi îngerul meu păzitor?

— L-am văzut. Mai sunt şi alții?

— Nu. Sunt atât de insignifiant, încât nu mi l-au mai schimbat de luni de zile. Uită-te la hoțomanul ăsta de turnător că mai e şi saşiu pe deasupra. Orice-ar fi, prietene, scuipă-l între ochi când trecem pe lângă el. După aia

mergem să bem un rom şi ne punem pe depănat amintiri.
— Am nevoie de un om în Ciudad de Mexico. Unul în stare să se ia la trântă şi cu dracul.
— Înțeleg. Destupă-ți urechile: i-ai uitat deja numele şi îl găseşti în Azcapotzalco. Farul de la Capătul Lumii, îi lipseşte un ochi, nu ştiu care. Ultima dată când l-am văzut îi avea pe amândoi.
— Ce-ți datorez?
— O beție care să mă țină câteva zile.
Azcapotzalco era ceea ce în multe oraşe se numeşte suburbie, un furuncul care nu apăruse netam-nesam pe fața oraşului, ci era acolo dinainte, aşezat la pândă. Totul părea să se-nvârtească în jurul unei rafinării megalomane care împuțea aerul. A fost de-ajuns să pun câteva întrebări ca să găsesc „Farul de la Capătul Lumii", o bodegă frecventată de muncitorii de la rafinărie şi de alți indivizi pe care-i înfrățea tejgheaua barului.
— Salut — a spus crâşmarul.
— O bere. Caut un camarad care e clientul casei. Unul căruia îi lipseşte un ochi.
— Şi credeți că el vrea să fie găsit?
— Sigur. V-am spus doar că suntem camarazi. E urgent.
— Aşteptați. Din partea cui? — m-a întrebat crâşmarul punând mâna pe telefon.
— Din partea lui Robinson Crusoe.
Am aşteptat preț de vreo cinci beri, timp suficient ca să mă conving că lumea era formată din şmecheri împuțiți şi hahalere şucărite. Încercam să mă hotărăsc în care dintre cele două tabere mi-ar fi plăcut să intru, când l-am văzut pe crâşmar că-şi întinde gâtul şi-şi țuguie buzele în direcția mea. Gesturile îi erau adresate unui bărbat care tocmai intrase, un individ fără vârstă, care purta pe cap o şapcă de baseball şi avea ochiul drept acoperit cu o bucată de piele maro.
— Nu sunteți Robinson Crusoe — m-a salutat el.
— Nu, dar sunt prietenul lui Marcos. Mi-a spus numele dumneavoastră în port.
— Şmecheri cubanezii ăştia. Pune-mi şi mie un eufemism, stimabile.
— Un ce? — l-a întrebat crâşmarul.
— Un cubalibre.
Crâşmarul i-a îndeplinit cererea şi-atunci l-am văzut pe chior cum apucă paharul ținând un deget înăuntru, pentru ca felia de lămâie şi cuburile de gheață să nu cadă în timp ce arunca romul. A scurs şi ultima picătură şi a umplut paharul cu Coca-Cola.
— Ăsta se numeşte cubalibre pentru copii. Haide. Să vedem despre ce e vorba.
I-am spus ce ştiam de la Salem. Chiorul mă asculta, sorbindu-şi băutura pentru copii. După cum clipea cu singurul lui ochi, mi-am dat seama că începuse să pună la cale acțiunea şi, când am terminat ce aveam de spus, mi-a replicat că voia să vadă obiectivul.

Chiorul al cărui nume îl şi uitasem conducea o broscuță Volkswagen. Am traversat oraşul, marele Ciudad de Mexico, care părea că nu se mai sfârşeşte, şi am ajuns într-o zonă de bungalouri în stil hollywoodian. A parcat la vreo cincizeci de metri de casa care ne interesa şi a început să se uite în oglinda retrovizoare cu singurul ochi sănătos.

— Nu mi se pare prea greu — şi-a dat el cu părerea.

— Mi-ar plăcea să verific locul, să fac o prospecție operativă.

— Aveți un accent prea puternic. De asta mă ocup eu. Dumneavoastră săriți în ochi.

— Nu vorbim puțin despre factorul risc?

— De ce? Robinson Crusoe mi-e ca un frate, iar prietenii prietenilor etc.

M-a dus cu broscuța lui Volkswagen într-o stație de taxiuri. La despărțire, mi-a dat o carte de vizită şi indicația de a-l suna la opt seara. Pe cartea de vizită apărea numele lui, iar mai jos: „detectiv particular".

L-am sunat seara, după cum stabilisem. Ciudați, mexicanii ăştia. Când spun da, e definitiv.

— O facem mâine. Vin să vă iau de la hotel la şase sute, cum spunea generalul Patton.

— De acord. Presupun că ai o sculă pentru mine.

— Care e numărul dumneavoastră norocos?

— Nouă, lung.

Noaptea am sunat la Rabat şi i-am povestit lui Salem cum stăteau lucrurile. Fiul deşertului mi-a spus că, din partea lui, totul mergea aşa cum stabilisem.

A doua zi, imediat după răsăritul soarelui, în apropierea unui bungalou hollywoodian, în Ciudad de Mexico, trei bărbați îmbrăcați în salopete galbene şi cu căşti de protecție pe cap au aşteptat până când a ieşit din casă un automobil cu trei persoane înăuntru. Atunci au coborât din camionetă. Unul era chiorul, al doilea, un băiat foarte ager şi al treilea, eu. Chiorul i se adresa băiatului cu „Vecine".

Vecinul n-a sunat la sonerie, ci mai bine spus s-a lipit de ea până când un dulap cu trei uşi s-a târât până la intrare. Culata sidefie a unui pistol de patruzeci şi cinci scotea capul de la brâul lui.

— Ce s-a întâmplat? — l-a întrebat dulapul.

— Deschideți uşa asta nenorocită, că trebuie să găsim scurgerea de gaz, şi grăbiți-vă, că dacă n-o găsim în timp util o să ne trezim cu o explozie care-o să ne zboare cât colo pe toți, haideți, deschideți odată.

Dulapul a muşcat momeala. Discursurile pe nerăsuflate nu dau greş niciodată. Am intrat. Vecinul a tot vociferat până când au apărut alți doi bodyguarzi, cu ochii cârpiți încă de somn, şi câteva servitoare.

— Scurgerea e undeva în casă şi e mai rău decât ne aşteptam! — a strigat vecinul, urmărind indicațiile unui ampermetru pe care-l manevra ca pe un contor Geiger.

Am intrat în bungalou în fugă şi, când am văzut că cei trei mardeiaşi şi servitoarele erau şi ei înăuntru, am scos armele. Chiorul manevra un patruzeci

şi cinci negru, vecinul un treizeci şi opt cu ţeava scurtă, iar eu mă simţeam destul de în siguranţă cu un Browning de nouă milimetri, lung.

— Adunătura asta de şmecheri şi de fetiţe îţi aparţine, vecine. Noi ne ducem să-l vedem pe bătrân — a spus chiorul şi ne-am continuat drumul, deschizând uşile cu piciorul.

Wolfgang Obermeier, alias Ernesto Schmidt, alias Cesar Braun, în orice caz, fost comandant al trupelor SS hitleriste, stătea în pat şi mânca un grepfrut cu linguriţa.

Chiorul s-a postat în uşa dormitorului, supraveghind cu singurul lui ochi holul şi încăperea. Am sărit în patul bătrânului nazist şi am înlocuit linguriţa cu ţeava pistolului. Obermeier a început să tremure, cu ochii ieşiţi din orbite. Balele i se scurgeau pe ţeava Browning-ului fără cel mai mic respect pentru industria belgiană.

— Ascultă-mă cu atenţie, porc bătrân. O să vezi fotografia unui om care ar vrea tare mult să afle unde locuieşti.

Am scos din buzunar fotografia unui bărbat îmbrăcat în uniforma armatei israelite, care avea un număr tatuat cu fierul roşu pe mână. Bătrânul nazist s-a uitat la poză şi, aşa cum ar fi spus Salem, era cât pe-aci să se scape pe el de frică. Cu balele curgându-i, a îngăimat câteva cuvinte de neînţeles.

— Scoate-i ţeava din gură. Nu vezi că nenorocitul vrea să vorbească? — m-a sfătuit detectivul din uşă.

Înainte de a face cum mă sfătuise chiorul, l-am apucat pe nemernic de părul lui rar. Bătrânul nazist tremura ca un câine.

— Cine sunteţi dumneavoastră? Ce doriţi?

— Fiii deşertului. Dar ne plac băieţii de la Mosad.

— Familia mea, familia mea — s-a bâlbâit el.

— Familia ta nu mă interesează nici cât negru sub unghie. Ascultă aici: o să suni imediat la agentul tău din Luxemburg. O să-l trezeşti din somn, dar asta e situaţia.

Obermeier s-a lăsat târât până la birou.

— Dă-l pe ascultare. Vreau s-aud şi eu ce-i spui. Şi ai grijă ce faci, pentru că din întâmplare ştiu nemţeşte.

Lac de sudoare, a format numărul din Luxemburg pe care Salem mi-l dăduse la Rabat. După câteva clipe, s-a auzit un glas somnoros care a răspuns în germană.

— Ja? *Hallo?*

— Sunt eu, Braun.

— Herr Braun! S-a întâmplat ceva?

I-am băgat ţeava pistolului în urechea liberă.

— Spune-i să iasă la fereastra care dă spre Marienplatz. Jos o să vadă un bărbat care-şi repară bicicleta. Să-l cheme sus şi să-i deschidă uşa.

Obermeier a ascultat. Cel de la capătul firului a început să pună întrebări, însă ţeava pistolului care-i turtea o ureche l-a făcut pe bătrânul nazist să-şi recapete glasul poruncitor şi i-a dat comandă să asculte.

Trei minute mai târziu, luxemburghezul l-a informat că biciclistul era sus.

Am vorbit cu el în spaniolă.
— Salutări din Mexic.
— Salutări din oază, mi-a răspuns. I-am dat înapoi receptorul lui Obermeier.
— Spune-i să facă un ordin de plată de patru sute de mii de dolari.
— Dar eu n-am primit decât jumătate din sumă — a bâiguit el.
— Şi dobânda? — a spus detectivul chior din uşă.
Cu câțiva milimetri de țeava băgați în ureche, i-a comunicat luxemburghezului ordinul. După alte câteva minute vorbeam din nou cu tuaregul.
— Ai primit prăjitura?
— Zemoasă şi plină de cremă. Ies s-o mănânc.
— Acuma, nemernicule, spune-i partenerului tău să-l conducă până la uşă, să aştepte până pleacă şi să se-ntoarcă la telefon.
După cinci minute, luxemburghezul era din nou la telefon. Nu contenea să întrebe ce altceva mai avea de făcut.
— Spune-i să pună mâna pe-o carte. Orice carte.
Luxemburghezul i-a răspuns că avea *Muntele vrăjit* pe masă.
Era opt dimineața când a început să citească opera lui Thomas Mann la telefon. Detectivul chior s-a dus în camera în care Vecinul îi păzea pe cei trei mardeiaşi şi pe cele două servitoare şi s-a întors cu ei cu tot. Era o şezătoare frumoasă, care s-a prelungit până la ora unu după-amiază, în pofida faptului că luxemburghezul citea îngrozitor. La unu şi cinci i-am spus lui Obermeier să închidă telefonul şi să sune la Rabat. Salem era euforic.
— Am luat banii. Dacă vii vreodată pe-aici sărbătorim împreună.
— S-a făcut, fiu al deşertului.
Înainte de a pleca am făcut un pachet consistent format din mardeiaşi, iar pe servitoare le-am lăsat într-o toaletă. Obermeier tremura de frică, ură şi neputință. S-a încumetat să pună o întrebare în timp ce-l legam de un scaun:
— O să mă dați pe mâna evreilor?
— Noi jucăm cu cărțile pe față. Eu unul ți-aş zbura creierii, dar dacă aş face asta m-aş trezi cu poliția pe cap. Şi nu te dăm pe mâna evreilor dintr-un singur motiv: pentru că ai negocia cu ei tot ce ştii despre palestinieni.
Am plecat din bungalow şi ne-am urcat în camionetă. Vecinul a fost de părere că nu fusese rea deloc recolta armei de calibrul 45. Detectivul chior şi-a manifestat îngrijorarea față de nota de plată a telefonului pe care i-o lăsasem bătrânului nazist.
Da. Acela era singurul detectiv particular pe care-l cunoşteam, şi m-am gândit ce bine-ar fi fost dacă l-aş fi avut de partea mea în Chile.
Oboseala m-a răpus imediat după ce am decolat din Buenos Aires şi puteam să bag mâna-n foc că, din pricina ei, aveam să-mi petrec ultima oră de zbor dormind, când am simțit că cineva îmi dă coate. Am deschis ochii şi l-am văzut pe bărbatul rotofei care se nimerise să-mi fie tovarăş de călătorie.
— Ce este? — l-am întrebat fără să ştiu dacă eram treaz sau nu.
— Uite, uite! — mi-a răspuns rotofeiul încercând să găurească hubloul cu

un deget.

— Ce? — i-am spus, gândindu-mă la un motor în flăcări.

— Munții Anzi. Suntem în Chile!

Rotofei afurisit! Mi-a alungat somnul. M-am ridicat şi m-am îndreptat ca un pelican spre toaletă. Acolo m-am uitat în oglindă. La naiba, Belmonte. Când ai plecat din Chile nu aveai nici măcar un fir de păr alb, iar acum părul tău e bicolor, ca şi cum o parte din el ar fi un negativ prost conservat a ceea ce erai înainte, iar cealaltă parte o copie şi mai proastă a ceea ce eşti.

Santiago de Chile: un spărgător de nuci saxon

Spărgătorul de nuci din lemn privea camera de la înălțimea raftului celui mai înalt. Gura lui deschisă, enormă, scotea la iveală două şiruri de dinți identici şi albi. Dinții din partea de sus erau vopsiți şi ascunşi de o buză groasă şi roşie, iar cei de jos erau sculptați la un capăt al pârghiei care servea drept mandibulă. Pârghia îi străpungea trupul, ieşindu-i prin spate ca o cocoaşă flască, suspendată, şi era de-ajuns să o mişti puțin în sus pentru ca mandibula să coboare, deschizându-i gura până la jumătatea pieptului. Altă mişcare, de data asta în jos, îi închidea gura, iar falca lui puternică spărgea nuca sau orice altceva ar fi fost băgat înăuntru.

Avea vreo patruzeci de centimetri înălțime şi reprezenta un lampagiu saxon, încrezut şi ascultător, dintre aceia care au existat până când bombardamentele forțelor aliate au îngropat Dresda în 1945. Pe capul său hidrocefalic purta un joben negru, iar pe trup avea desenat un pardesiu albastru, cu nasturi, epoleți şi manşete aurite. Nişte pantaloni albi cu margini albastre şi o pereche de cizme de călărie negre îi completau îmbrăcămintea. În mâna dreaptă ținea o nuia lungă, cu vârful argintat, iar în stânga un felinar hexagonal. De sub borurile înguste ale jobenului se iveau smocuri de păr de cal, iar o mustață ascuțită în stil kaiser, pictată sub nasul proeminent, desăvârşea personificarea paiaței. Era inutil şi uimit. Ca orice exilat.

— Gura asta cât o şură m-a însoțit — spuse Javier Moreira, arătând spre spărgătorul de nuci. Moreira era un bărbat de patruzeci de ani, cu părul la fel de rar ca şi motivele care-l obligau să-şi asume o identitate veche, conştient de faptul că celălalt ştia pe dinafară totul despre el. Însă aşa îi dictau regulile unui scenariu la fel de rezistent ca şi râia, a cărui încălcare ar fi fost pedepsită. Nu se numea Javier Moreira, după cum nici omul aşezat de cealaltă parte a mesei nu se numea Werner Schroeders. Viața lor insista să se arate aşa cum era de fapt: o farsă.

— E o piesă de muzeu. Dar au început deja să le fabrice în Hong Kong — comentă Schroeders.

— Deci totul s-a dus de râpă.

— Unii susțin contrariul. Spun că totul era încă de la-nceput aşa, şi-atunci n-a mai fost nevoie să se schimbe.

— Nenorocitul ăla de Gorbaciov. Au fost prea blânzi. Toți am fost prea blânzi. Nu crezi?

— Eu sunt un tip disciplinat. Nu gândesc, nu am păreri, nu cred şi nu spun nimic, îndeplinesc ordinele.

Moreira se duse în bucătărie şi începu să stoarcă lămâi pentru un rând de piscosour. Voia să descopere un semn de optimism în cuvintele neamţului. Dacă un individ, un „cadru" ca el, ajungea în Chile pentru a duce la îndeplinire ordinele, însemna că încă mai exista cineva care să dea aceste ordine şi că poate încă nu se punea problema ultimei lupte, însă evenimentele se succedaseră cu asemenea repeziciune, încât realitatea devenise apăsătoare ca o placă de mormânt şi nu lăsa să se întrevadă nici o rază de lumină dătătoare de speranţă.

— Spune drept, Werner, te aşteptai să mă-ntâlneşti?

— Mi-am asumat riscul ăsta şi mă bucur să constat că nu m-am înşelat.

Moreira îşi muşcă buzele. Aştepta un „Da, bineînţeles, prietene". Se întorsese în Chile în 1986, în cele mai rele împrejurări, când partidul său se destrăma, iar singura acţiune pe care o întreprinsese fusese aceea să-şi închirieze o căsuţă poştală într-un cartier şi să-şi facă două chei. Una o trimisese în Cuba, iar cealalaltă în RDG. Vreme de aproape patru ani se dusese în fiecare luni şi joi, disciplinat, să-şi verifice micuţa urnă zidită într-un perete de cărămizi şi de fiecare dată avusese de înfruntat singurătatea învinşilor, a naufragiaţilor uitaţi pe insule fără nume, până când, într-o după-amiază, iar asta se petrecuse cu exact şapte zile în urmă, prezenţa unui plic trimis de la Berlin îi provocase tahicardie.

În el găsise un anunţ decupat dintr-un ziar german: „Şobolani? Lăsaţi-ne adresa şi în numai şapte zile vă scăpăm de belea". Mesajul era scurt, însă pentru Moreira conţinea mai multe informaţii decât o enciclopedie întreagă.

— Mă bucur că te văd, Werner.

— De asta o să-mi dau seama după ce-o să verific ce faci.

Moreira aduse cele două pahare.

— Toastăm pentru ceva anume? Pentru vremurile de altădată?

— Tot romantic ai rămas, Moreira. Îmi amintesc că erai unul dintre puţinii oameni care se emoţionau când toastau pentru înfrăţirea popoarelor.

— La Rostock. Cu şampanie din Crimeea.

— Sau cu rom. Am tras câteva chefuri pe cinste cu ataşatul militar cubanez.

— Pentru vremurile de altădată şi pentru tovarăşii de nădejde.

— Eşti incorigibil, Moreira. Sănătate.

Cei doi se cunoscuseră la Cottbus, la începutul anilor '80. Pe vremea aceea, lucrurile mergeau foarte prost în Ministerul Afacerilor Interne din RDG, pentru că în Occident se deconspirau numele multor turnători care lucraseră pentru Stasi şi totul demonstra că supapa prin care se scurseseră informaţiile era de fabricaţie latino-americană.

Werner Schroeders era ofiţer în cadrul serviciilor secrete şi era cunoscut sub acest nume în Departamentul latino-american din minister. Lui îi revenise misiunea să găsească o otravă care să distrugă viermele aflat în miezul mărului.

Documentele confidențiale cu privire la Javier Moreira vorbeau despre el ca despre un comunist înfocat. Militant de frunte în cadrul Tineretului Comunist. Serviciul militar satisfăcut în infanteria Marinei. Cu puțin timp înainte de lovitura militară din 1973 fusese membru al securității din cadrul partidului. Până în 1975 lucrase în clandestinitate, în slujba securității Comitetului Central, între 1977 şi 1979 făcuse instructaj militar în Bulgaria şi în Cuba. Spre sfârşitul anului 1979 se mutase în Nicaragua, fiind însărcinat cu operațiunile de epurare ideologică. Misiunea lui constase în anularea elementelor troțkiste, anarhiste şi guevariste care pătrunseseră în Nicaragua o dată cu Brigada Internațională Simon Bolivar.

— Cu cine locuieşti? — îl întrebă Schroeders.

— De ce mă-ntrebi asta?

— Apartamentul are trei camere. Cam mult pentru un bărbat singur.

— Ai un ochi la ceafă. Locuiesc singur. Când m-am întors în Chile m-am însurat, dar n-a durat mult. Fosta mea nevastă a şters-o, luându-şi catrafusele şi canarul. Poți să locuieşti aici, dacă vrei.

— Şi mie mi s-a întâmplat acelaşi lucru. E bună băutura asta. Mai toarnă un rând.

Werner Schroeders îl observă pe Moreira cum stoarce lămâile şi descoperi că în mişcările acestuia se făcea simțită o înfrângere mult prea evidentă, aproape obscenă. Nu mai era omul sigur pe sine care, în 1981, într-o clădire veche din Berlinul de est, ascultase vreme de câteva ceasuri, fără să i se clintească vreun muşchi, raportul de activitate care i se citea, iar după ce primise dosarul de documente false, îşi luase rămas-bun lovindu-şi călcâiele unul de altul.

Moreira se dovedise atunci un om foarte eficient, un „cadru de mare încredere". Cu răbdarea încrâncenată a unei furnici bântuise prin Frankfurt, Munchen, Hamburg, Berlin, Leipzig. Luase parte la nenumărate petreceri latino. La slujbe catolice şi protestante. Ascultase sute de discuri cu Mercedes Sosa, Joan Baez, Inti Illimani, Pet Segers, Quilapayun, Viglietti. Se alăturase mai multor marşuri care sprijineau Bolivia, Chile, Africa de Sud, Nicaragua, El Salvador şi toate țările care se confruntau cu conflicte sociale. Se lăsase cotonogit în timpul protestelor din fața centralelor nucleare şi fabricilor poluante. Fumase marijuana cultivată pe balcoane şi haşiş cumpărat de la Amsterdam. Făcuse amor în saci de dormit, în jalnice paturi burgheze şi în aer liber. Trăise, în fond, viața normală a exilaților latino-americani. Şase luni mai târziu descoperise intrarea în labirint şi se întorsese la Berlin cu un portret robot al minotaurului.

În RDG, Stasi lovise cu sete. Nemții implicați fuseseră trimişi pe banca celor acuzați de colaborare cu duşmanul de clasă, le fuseseră confiscate bunurile şi fuseseră condamnați la o lungă detenție în puşcării cu nimic mai prejos decât beciurile lui Pinochet sau ale lui Videla. Latino-americanii care nu reuşiseră să scape fuseseră expulzați în țările de baştină, spre încântarea multor dictatori de toate soiurile, iar Moreira primise ordinul de a se întoarce la Frankfurt pentru a clasa cazul.

Creierul corespondenței era un uruguayan, un militant care activase o bună bucată de vreme în cadrul gherilei urbane. El, ca persoană venită din est, văzuse cum se destrăma rețeaua şi începuse să sape sârguincios, până când descoperise identitatea agentului dublu. Atunci făcuse o analiză destul de obiectivă a situației: represiunea proletară n-avea cum să-şi întindă ghearele până la Frankfurt ca să-l prindă. Nu. Nu erau atât de proşti fiii tătucului Stalin. Aveau să-l dea pe mâna poliției politice din Germania de Vest. Ştia prea multe despre mişcarea contestatară din Germania Federală. Nemții occidentali aveau să-i îngăduie să aleagă între a lucra ca turnător sau a se duce în Uruguay, ca să putrezească într-o puşcărie cu nume paradoxal, Libertatea. Fusese o analiză reuşită. După cum la fel de bine fusese să se gândească la cartea câştigătoare pe care o avea în mână: cunoştea adevărata identitate a lui Moreira. Comuniştii chilieni şi nemții din est nu voiau să-l vadă „pârlit" pe cel în care investiseră bani, încredere şi timp. Găsise o posibilitate de a negocia cu Moreira şi i-o luase înainte, dându-i întâlnire într-un loc deschis ca să stea de vorbă. Propunerea lui fusese simplă şi directă: să nu dezvăluie nici acțiunea dejucată, nici identitatea lui Moreira, în schimbul a două săptămâni de linişte, timp suficient pentru a se muta într-o țară scandinavă din care făgăduia solemn să nu mai iasă niciodată. În vreme ce se gândea la toate astea, îl văzuse pe Moreira în fața uneia dintre intrările stației Konstablerwache. Ceea ce nici nu văzuse, nici nu prevăzuse fusese militantul din cadrul Partidului Muncitoresc din Kurdistan, care îl împinsese spre liniile de metrou.

— Povesteşte-mi despre tine, Moreira. Ce mai faci?

— Vegetez. Citesc, defechez, dorm şi o iau de la capăt. Am pierdut.

— Partidul avea multe bunuri.

— Partidul. Tu l-ai cunoscut pe cel care manevra fondurile noastre la Berlin. Un cadru. Un tovarăş de nădejde, cu studiile făcute în URSS şi RDG. Acum are o firmă de transport şi singura dată când m-am dus să-i cer ajutorul mi-a turuit polilogia binecunoscută despre economia de piață: „Nu se pot crea locuri de muncă fantomă, prietene, înțeleg foarte bine în ce situație eşti, dar eu nu lucrez pentru Caritas, dragul meu. Ne-am înşelat amândoi, amice. Aşa că îți spun ca unui frate, prietene, n-ai decât să crapi de foame şi ieşi din biroul meu înainte să chem poliția". Partidul. Vrei să ştii unde lucrez? Sunt majordom, un cuvânt frumos, dar nu sunt majordomul cine ştie cărui lord. Sunt îngrijitor la o grădiniță, în fiecare dimineață trebuie să fac curățenie, să aprind soba, să verific leagănele, pentru ca nici un copil să nu-şi frângă gâtul, să lustruiesc toboganul, să repar mesele şi scaunele alea pentru pitici, să atârn perdele, să adun suzetele şi forfe-cuțele uitate şi după-amiaza să strâng scutecele murdare de rahat. Partidul. Doi ani am trăit din puținii bani pe care-i adusesem din RDG şi după aceea din ce câştiga fosta mea soție. Ca să plătesc căsuța poştală, contactul meu neîntrerupt cu cauza în care cred, cu oamenii ca tine, Werner, a trebuit să trăiesc săptămâni întregi numai cu apă şi cu pâine. Partidul. Câțiva dintre cei care au fost cadre de conducere sunt bine înfipți acum, sunt de-a dreptul prosperi. Odată l-am vizitat pe unul dintre ei ca să-i cer ceva de lucru şi ştii ce m-a întrebat? „Ce studii ai, amice?" Studiile mele. Geopolitică,

materialism istoric şi dialectic, dirijarea psihologică a războiului, tehnici de sabotaj, contraspionaj, teoria lui Von Clausewitz, a lui Ho Shi Min, istoria rezistenței algeriene, tae kwon do. Apă de ploaie. Nu sunt bun nici măcar de gunoier. Partidul. Nu există. Totul a fost o farsă, o şarlatanie ordinară. Când ruşii ne-au smuls țâța din gură în 1985, totul s-a dus de râpă şi a urmat binecunoscutul „scapă cine poate". Iar pentru conducătorii de azi oamenii ca mine sunt nişte aventurieri ordinari, răspunzători de marea nenorocire, vinovații din pricina cărora s-a petrecut dezastrul. Partidul... Noroc!

— Urâtă prelegere, Moreira. Nu mi-a trecut niciodată prin minte că şi castelul vostru avea să se prăbuşească în felul ăsta. După ruşi, chinezi şi italieni, voi aveați partidul comunist cel mai bine organizat din întreaga lume.

— Totul a fost o şarlatanie. Mai pregătesc un rând?

— Nu. Ai produsul?

— Distrugătorul de şobolani? Da.

Moreira se duse la baie. În timp ce scotea şuruburile care fixau oglinda, îşi văzu chipul şi se ruşină. Arătase că e un tip disperat, pe punctul de a-şi pierde controlul, şi la ce-ar fi putut să servească un om care se afla în starea asta? Ajunsese o lepădătură. Dădu oglinda la o parte şi cu ajutorul unui cleşte înlătură cărămida care ascundea caseta.

Înainte de a se întoarce în salon se spălă pe față. Punând pe masă coletul înfăşurat într-un prosop, răsuflă uşurat. Nu se afla chiar la sfârşitul drumului. Şi aceea era cea mai bună dovadă.

Werner scoase coletul.

— Crezi că mă pot întoarce la Berlin?

— Colt de nouă milimetri, lung. E un pistol excelent. Şi țeava asta ce naiba e?

— Tehnologie autohtonă. Un amortizor. Am început să le fabricăm înainte de 1973. E foarte simplu; o țeava de oțel în care se introduc nişte pernițe în formă de spirală, în sens contrar striurilor de pe gura de foc. Amortizează zgomotul împuşcăturii în proporție de optzeci la sută. Se cuplează cu țeava şi, chiar dacă e fix, e bine să-l ții cu mâna, pentru ca reculul să nu-l deplaseze.

— Admirabil. Şi chiar funcționează?

— Nu ți-am tras niciodată clapa. Werner, răspunde-mi.

— Berlin? Nici să nu te gândeşti. Ai uitat de vânătoarea de vrăjitoare care s-a dezlănțuit între timp? S-ar găsi imediat cineva care să te recunoască, şi deocamdată orice denunț confirmă pedigree-ul democratic al turnătorului.

— Dar am prieteni care mi-ar putea da o mână de ajutor.

— Uită-i. Se toarnă unii pe alții. E o modalitate de a supraviețui şi trebuie să ştii că nemții sunt campioni la aşa ceva. La sfârşitul celui de-al doilea război mondial toți şi-au vândut vecinul pentru o tabletă de ciocolată sau un pachet de țigări. Acum o facem pentru aparatură video, maşini, vacanțe la Torremolinos sau pentru un loc de muncă.

— Nu-mi vine să cred. Erau mii, sute de mii de camarazi. I-am văzut defilând cu pumnii ridicați, cu torțe, îmbrăcați cu cămăşile albastre ale FDJ. Am fost de față. Anticomunismul nu se putea impune cu atâta uşurință.

— Ce spui tu nu există. Comunismul nu există, aşa că nimeni nu poate fi anticomunist. Acum suntem toți împotriva RDG-ului. Nu pricepi? Tot ce am făcut noi ca RDG a fost rău, pervers, putred, ruşinos. Vreme de patruzeci de ani ne-am hrănit cu gunoaie, ne-am îmbrăcat în zdrențe, am făcut amor cu femei bolnave de blenoragie şi am avut copii cretini. Dar toate astea au luat sfârşit, iar acum, în schimbul unei turnătorii sincere, Occidentul ne iartă, ne mântuieşte, ne bagă într-un uter climatizat, cordoanele noastre ombilicale sunt conectate la o cutie de Coca-Cola şi imediat după aceea suntem scoşi afară prin vaginul doamnei Mercedes Benz. Aleluia, Moreira. Ne-am născut din nou.

— Doar nu vorbeşti serios, Werner. Mă crezi tâmpit? Nu faci decât să mă provoci, să mă încerci. Nu sunt chiar atât de prost. Ai venit aici cu un scop, Werner. Nu degeaba ai păstrat cheia de la căsuța poştală. Vii să îndeplineşti o misiune şi ai nevoie de mine. Ca pe vremuri.

— Aşa e. L-ai verificat?

— Funcționează perfect, încă mai sunt apreciat acolo, nu-i aşa?

— Eşti omul nostru de cealaltă parte a Atlanticului. Leagă-mă la ochi. Ca pe vremuri.

Moreira îl ascultă şi, pentru a se asigura că eşarfa îi acoperea bine ochii, simula un atac, prefăcându-se că vrea să îi tragă un pumn şi oprindu-se la numai câțiva centimetri de fața lui. Neamțul nu reacționa în nici un fel.

— Desfă-l, Moreira.

Cu mişcări precise, Moreira desfăcu încărcătorul, dădu la o parte încuietorile de siguranță, îşi făcu palma căuş pentru a prelua resortul recuperator, decupla gura de tragere de canalul țevii şi în numai câteva secunde pistolul se transformă într-un puzzle cu piesele împrăştiate care-ncotro.

— Gata, Werner. Poți să-ncepi.

— Cronometrează-mă, Moreira.

Mâinile neamțului se mişcară ca nişte automate, rapide şi precise. Fiecare deget îşi asuma sarcina de a susține sau împinge o piesă, şi nu se opriră până când pistolul nu-şi recupera forma definitivă şi mortală cu un glonț în culată.

— Spune-mi cât a durat.

— Un minut şi cinci secunde. Nu-i rău, Werner.

— Îmbătrânesc. Întotdeauna figura asta mi-a ieşit în mai puțin de un minut. Să vedem ce faci tu.

— Trebuie să-mi dea o şansă. Lipsa asta de activitate mă scoate din minți. Nu le-am tras niciodată clapa. Ştii asta, Werner.

Neamțul îl legă la ochi, se asigură la rândul său că celălalt nu vede nimic şi îl privi cu atenție.

— Un cadru militar se stăpâneşte în orice situație. Chestia asta cu scosul din minți nu sună convingător, Moreira.

— Ştiu. Şi tocmai de asta mi-e frică.

— Am ceva pentru tine, Moreira. O să faci o călătorie lungă. Nu. Nu-ți scoate eşarfa de la ochi. Vreau să verific dacă eşti în formă.

— Ştiam. Imediat ce am găsit mesajul tău mi-am dat seama că nu mă vor

lăsa baltă. Amestecă bine piesele, întotdeauna am fost cel mai bun la jocul ăsta.

Însă Frank Galinsky nu desfăcu pistolul. Cuplă amortizorul de fabricație autohtonă şi ținti spre capul celui legat la ochi.

Moreira primi glonțul drept în frunte şi se răsturnă pe spate cu tot cu scaun. Când se afla la podea, reuşi să-şi scoată eşarfa care-i acoperea ochii, însă din acea perspectivă umilitoare nu reuşi să-l vadă pe neamțul aşezat de cealaltă parte a mesei. Ultimul lucru pe care-l văzu fu spărgătorul de nuci saxon, cu mutra lui batjocoritoare.

Țara de Foc: intimități

Bătrânul îşi dădu jos partea superioară a salopetei albastre îngălate şi se aşeză în pat, pentru ca Griselda să-l dezbrace de restul. Se întinse cât ai clipi şi se uită la acoperişul nou de calamină, ce reflecta licărul tremurător al lămpii. Femeia îl întrebă dacă voia să-şi pună cămaşa de noapte, iar bătrânul îi răspunse că prefera să rămână aşa, cu flaneaua pe el şi în izmene, haine care, din pricina transpirației, dobândiseră aceeaşi nuanță cenuşie pe care o avea pielea lui. Stând în pat aşezat pe spate, suspină şi după aceea lăsă să îi scape din gâtlej un murmur indescifrabil, tipic pentru un om pe care vârsta îl făcea să confunde durerea cu fericirea.

— Vă simțiți rău, don Franz? — îl întrebă femeia.

— Nu, doar obosit. Şi ce-ți pasă ție, bătrână intrusă?

— Vi se-ntâmplă asta numai pentru că ați fost încăpățânat. Pentru că v-ați apucat să schimbați acoperişul la sfârşitul verii şi n-ați lăsat pe nimeni să vă ajute. Nici acum nu pricep de ce-ați făcut asta. Celălalt acoperiş era mult mai bun. O să-nghețați din cauza calaminei.

— Asta s-o crezi tu! îndată o să-nceapă să ningă şi-atunci ai să vezi ce cald o să fie aici. Eschimoşii trăiesc în case de gheață. Ştii ce-s ăia eschimoşi? De unde să ştii, bătrână nătângă.

— Sunteți complet nebun, ca toți străinii, de altfel. Şi acoperiți-vă, că vi se văd toate cele.

— Dacă nu-mi coşi nasturii, normal că-mi iese puța pe-afară. Nu-i vina mea. Iar dacă te deranjează puța mea, n-ai decât să te uiți în altă parte, bătrână toantă. Ce-ai făcut de mâncare?

— Supă de pui. Ştiți doar că n-aveți voie să mâncați lucruri grele seara. V-a spus asta şi doctorul Aguirre.

— Prostii răsuflate. Supe chioare. Ce ştie veterinarul ăla? Vreau să mestec, pricepi? Ai pe-acolo nişte coaste de... Cum se cheamă oaia aia cu coarne pe care-a adus-o Jacinto?

— Ied, don Franz, ieduț. Jacinto a adus nişte coaste de ied. E de necrezut că după atâția ani petrecuți aici n-ați învățat să vorbiți ca un creştin.

— Vorbesc spaniola mai bine decât tine, patrupedă bătrână. Fă o friptură şi pune nişte muzică. Multă muzică.

— Cum doriți. Am să vă pregătesc o bucată de „oaie cu coarne", dar să nu v-aud mai târziu că vă dor bojocii.

Din pat, bătrânul Franz o văzu pe Griselda dând la o parte macrameul care acoperea patefonul. Femeia scoase capacul de lemn, răsuci manivela, luă din dulap mai multe discuri şi îl alese pe cel care-i plăcea cel mai mult bătrânului. Brațul cu ac căzu între şanțurile discului şi încăperea se umplu mai întâi de zgomotul unor dinți de rozătoare lacomă, care se-ncăpățânau să-şi deschidă drum, sfidând timpul, şi care, reuşind ce-şi propuseseră, făcură ca o voce bărbătească să se strecoare acolo, melancolică şi lipsită de chef, intonând o melodie care mai degrabă îți dădea ghes să pleci decât să te abandonezi în voia unui dans de salon. Griselda nu pricepea nici un cuvânt din ce cânta bărbatul acela, dar simțea că glasul lui frânt era în stare să deştepte mari pasiuni în patria cu neputință de imaginat a bătrânului. De fiecare dată când asculta discul, rămânea încredințată că acela era glasul marinarilor care se avântau în larg.

Femeia ațâță focul din vatră. Cu o lopată scurtă făcu două grămăjoare de jăratic, pe care le puse sub grătar. Imediat după aceea ieşi afară, în noaptea limpede de toamnă, aşa cum făcea întotdeauna, îşi făcu semnul crucii sub miile de stele care ocrotesc sufletele naufragiaților şi tăie o bucată mare din coastele de ied, atârnate la uscat. Se-ntoarse în încăpere, puse carnea pe grătar şi o condimentă cu sare de gemă şi rozmarin uscat. Din pat, bătrânul îi strigă să prăjească bine grăsimea, să-i aducă un pahar de vin şi să întoarcă discul.

Griselda termină de prăjit carnea şi, întorcându-se spre bătrân, îl văzu că stă cu ochii închişi, cu o expresie de senină mulțumire, pe care niciodată până atunci nu o surprinsese pe fața lui.

— E gata friptura. Veniți la masă.

— Adu-o aici. O să mănânc în pat.

— O să murdăriți cearşaful, don Franz.

— Nu te băga în patul meu, aşa cum nici eu nu mă bag între picioarele tale. Da ori ba, bătrână focoasă?

— Nu fiți mârlan, don Franz. Altfel plec chiar în clipa asta.

— Glumeam, bătrână toantă. Nu mai regulez de mult. Sărmana mea puță e bună numai la pişat, dar chiar şi-atunci îmi face probleme din când în când. Ia şi tu nişte friptură şi bea nişte vin cu mine, bătrână ramolită.

Bătrânul mâncă totul cu o poftă de invidiat. Devoră una după alta coastele de ied rumenite şi, în ciuda privirilor reprobatoare ale Griseldei, îşi şterse degetele de cearşaf. Bău trei pahare de vin şi era cam cherchelit când îi comandă femeii să-i mai toarne un pahar şi să mai întoarcă o dată discul.

Griselda îl ascultă, învârti manivela, întoarse discul, mai puse un braț de lemne pe foc şi când ajunse din nou în fața bătrânului îl auzi fredonând refrenul cântecului.

— *Aufdie Repperbahn nachts um halb eins...* Ştii cine cântă, bătrână patagoneză?

— De unde să ştiu, don Franz.

— Hans Albers. Era un fel de Carlos Gardel. Femeile se băteau pentru el.
— Şi despre ce e vorba în cântecul ăsta, don Franz?
— Despre o stradă din Hamburg cu mai multe târfe decât oile de pe-aici. Frumoasă stradă. Foarte frumoasă.
— Sunteţi foarte ciudat, don Franz. Şi vorbiţi ca un porc. Ar fi bine să nu mai beţi vin.
— Astea sunt glume, bătrână mustăcioasă. Ia şi tu nişte vin. Trebuie să stăm de vorbă, dar înainte de asta mai spune-mi o dată ce-a zis fiul tău.
— Încă o dată? V-am mai spus de vreo douăzeci de ori.
— Nu contează. Mai spune-mi o dată, coţofană bătrână.
Griselda îşi netezi sorţul. Luă o înghiţitură de vin şi îi mai spuse o dată că la poşta din Punta Arenas, unde lucra fiul ei, apăruse un străin care întrebase unde se afla oficiul poştal numărul cinci din Ţara de Foc. Iar străinul mai întrebase şi de un oarecare Hillaman, sau Halmann, asta nu ştia prea sigur.
— Hillermann, bătrână surdă. Hillermann.
— S-ar putea. Noi ăştia de-aici avem nume creştineşti. Dar de ce vă interesează atât de tare povestea asta? Străinul n-a pomenit numele dumneavoastră. Fiul meu i-a spus că ştie mulţi străini care stau aici, dar nici unul nu se numeşte aşa.
— Discul, bătrână nesuferită.
Griselda îl ascultă şi de această dată. De la masa pe care era aşezat patefonul se duse la semineu ca să pună ceainicul pe cărbunii aprinşi. Pe când presăra frunzele de mate se întoarse spre pat. Bătrânul se aşezase din nou pe spate, contemplând calamina strălucitoare a acoperişului.
„Ciudaţi mai sunt şi străinii ăştia", se gândi Griselda, „ia uite cum a pus acoperiş de grajd în casă". Bătrânul îi arătă paharul gol.
— Griselda, e frig afară?
— A-nceput să cam fie. Strâmtoarea e albastru-închis şi astăzi am văzut două dropii îndrep-tându-se spre nord.
— De câţi ani mă cunoşti, bătrână toantă?
— De douăzeci? De mai mult? Tocmai rămăsesem văduvă când aţi venit să reparaţi maşinile de la fabrica de cherestea. Să tot fie vreo douăzeci de ani.
— Atunci ascultă la mine, bătrână îndărătnică, şi nu mă contrazice: dacă am să mor într-o zi, tot ce vezi aici, casa, oile, bucata de pământ, toate sunt ale tale. Notarul din Porvenir ştie asta. Doctorul Aguirre ştie şi el. Totul e al tău, aşa că să nu te laşi furată, bătrână netoată. Calul e pentru fiul tău. Tu nu-i dai niciodată de mâncare mârţoagei ăleia. Cu tine moare de foame. Tu nu ştii să dai de mâncare altceva decât supă chioară, înţelegi?
— Nu mai vorbiţi aşa, don Franz. E semn rău ca un guanaco[4] să dea ortul popii înainte să-l înşface condorul.
— Nu mă contrazice. Tot ce rămâne de pe urma mea e al tău. Dar am şi eu o condiţie : să nu vinzi casa asta şi nici să nu te lepezi de ea. Şi nici să nu-i schimbi acoperişul. Casa asta e monumentul meu. Când o să mori, să i-o laşi fiului tău. El ştie foarte bine ce are de făcut.

[4]Specie de lamă sălbatică din Anzii chilieni

— Mă speriați de-a binelea, don Franz. Sper că nu aveți cine ştie ce secrete murdare, sper că nu sunteți ca don Walter Rauff, domnul acela din Punta Arenas. Au venit mulți după el, încercând să-l ia cu forța. Se spune că erau evrei şi veneau în submarine. Nu s-au lăsat păgubaşi nici morți.

— Dar n-au pus mâna pe el. Din păcate.

Bătrânul îi porunci femeii să mai întoarcă o dată discul. Într-o rână, îşi aprinse pipa şi zâmbi atunci când simți pe limbă gustul picant, amestecat cu tutunul danez atât de parfumat. Se simțea de la o poştă mâna protectoare a Griseldei, care punea pe furiş bucățele de balegă de cal în cutie. Ca toți patagonezii şi băştinaşii din Țara de Foc, Griselda atribuia mari virtuți antireumatice balegii de cal, iar dacă nu punea bucățelele în tutun, le strecura în ceaiul de mate.

În timp ce fuma, bătrânul privi cu atenție obiectele care-l însoțiseră timp de mai bine de douăzeci de ani. Majoritatea lor, ca de altfel şi casa, erau rodul iscusinței şi al mâinilor lui îndemânatice. Casa era o navă spațioasă, construită cu ce mai rămăsese dintr-o corabie yankee cu pânze care naufragiase printre recifele de la Capul Cameron.

Lemnul de bună calitate, nobil chiar, din Oregon, care fusese folosit pentru pereți, cu harmuzul bine călăfătuit şi scândurile de pe punte, şlefuite de valurile tuturor mărilor, serveau drept podea care păstra căldura. Locuința avea vreo şaptezeci de metri pătrați. Uşa principală era orientată spre sud-vest şi dădea spre golf, iar cea din spate, dinspre nord-est, dădea spre dealuri. Un perete despărțitor din scânduri luate de pe nefericita corabie separa cămara de restul locuinței, iar un şemineu din piatră de înălțimea unui cal stătea mărturie pentru iernile paşnice, când afară zăpada acoperă totul, în partea din spate, o cărăruie făcută din scânduri de bordaj şi străjuită de meri se oprea în dreptul closetului. Era una dintre cele mai bune case din zonă, împodobită acum cu un acoperiş nou de calamină strălucitoare. Bătrânul schiță un surâs la gândul că începuse să-şi ia rămas-bun de la ea fără urmă de durere.

— N-aveți decât să veniți, ticăloşilor. O să fiți foarte aproape de ceea ce căutați, însă n-o să găsiți nimic, pentru că voi nu ştiți decât să răscoliți rahatul — şopti bătrânul în limba lui şi observă că femeia moțăia pe scaun.

— Griselda.

Nu primi nici un răspuns. Dormea cu mâinile împreunate în poală. Da. O cunoştea de douăzeci de ani sau chiar mai bine. Îşi aduse aminte de vremurile în care, sătul până peste cap să mai trăiască singur cuc undeva în sudul insulei Navarino, ajunsese la concluzia că se ascunsese prea mult, că împovărătoarea avere păstrată într-o cutie de tablă începuse să nu mai fie altceva decât o incomodă ironie a destinului, şi se mutase în Țara de Foc pentru a-şi face meseria de mecanic la fabrica de cherestea din Lago Vergara. Nimeni nu punea şi nu pune întrebări în Țara de Foc. Orice străin care ajunge acolo o face numai pentru a scăpa de alții, de ceva anume sau poate chiar de el însuşi. Pe aceste meleaguri trecutul nu există.

Locuise câțiva ani la fabrica de cherestea, printre oameni de mare noblețe şi printre fugari, până când într-o zi, străbătând golful, descoperise resturile

corăbiei şi lemnul acela tare îi amintise că sosise vremea să-şi construiască o casă.

Cineva îi spusese atunci că singurătatea nu era privită cu ochi buni pe-acolo şi îi pomenise de Griselda, văduva lui Abel Echevema, un pescar care făcea scufundări în căutare de fructe de mare şi care într-o dimineață nefastă coborâse în adâncuri printre bancurile de midii din fiordul Almirantazgo şi apăruse la suprafață abia trei luni mai târziu, înfăşurat într-o jumătate de tonă de gheață şi la vreo treizeci de mile mai spre sud. Acolo îl descoperise Nilssen, un bătrân care navighează pe mările australe cu un cuter de-acum legendar, celebrul *Finisterre.* Nilssen şi asociatul lui, un nimeni-în-drum de dimensiuni gigantice, căruia i se spune Pedro Micuțul, îl remorcaseră pe drumul de întoarcere către Puerto Nuevo şi, pentru că era iarnă, îl îngropaseră în coşciugul de gheață în care-l găsiseră.

Bătrânului Franz îi trebuiseră ani buni pentru a învinge rezistența văduvei şi când în sfârşit, într-o scurtă noapte de vară, aceasta îl primise în aşternutul ei, descoperiseră amândoi că viețile lor erau mult prea impregnate de amintiri care-i obligau să tacă şi că singurul lucru pe care-l puteau face împreună era să încerce să construiască amintiri noi, la adăpost de microbul distanței, singurele în stare să le ofere ocrotirea tandră de care aveau nevoie. Şi pentru că asta cere timp, se hotărâseră să aibă o relație ca între un străin singuratic şi o menajeră care locuieşte în altă parte, statut pe care femeia îl recunoştea prin aceea că i se adresa invariabil cu „dumneavoastră".

— Griselda, focă bătrână!

— Da, don Franz... Vă rog să mă iertați. Cred că am adormit.

— Ce minciună gogonată. Mi-ai văzut puța şi vrei să vii în patul meu.

— Sunteți incorigibil, don Franz. Mai bine plec. Mâine vă schimb aşternutul, ia uitați ce pete de grăsime ați lăsat pe el.

— E frig afară?

— Da. V-am mai spus că strâmtoarea şi-a schimbat culoarea. De-acuma trebuie să ne-aşteptăm să dea prima ninsoare.

— Sărmanele păsărele.

— Păsărele? Ce păsărele?

— Ulii. Când am plecat la drum am văzut doi ulii zburând, şi când am schimbat acoperişul am mai văzut încă vreo câțiva. Probabil le e foarte frig acolo, în înaltul cerului.

— Vă las ceaiul pregătit în ceainic.

Înainte de a ieşi, femeia îşi aruncă pe umeri un poncho gros şi-şi puse pe cap o căciulă de lână. Îi ură somn uşor aruncând un braț de lemne pe foc şi închise uşa în urma ei.

Bătrânul îl auzi pe câinele Griseldei lătrând vesel. Coborî din pat şi se apropie de fereastră, pentru că voia s-o vadă îndepărtându-se pe iapa ei pagă şi docilă, însă geamul nu-i oferi decât reflectarea propriului chip obosit.

Hans Hillermann mai bău un pahar de vin, îşi aruncă o haină pe umeri, luă un scaun şi se aşeză în fața şemineului. Dintr-un buzunar al hainei scoase scrisoarea pe care o primise cu şapte zile în urmă. O mai citi o dată şi o aruncă

în flăcări.

— Au ajuns, Ulrich. Mulțumesc pentru înştiințare. Habar n-am câți sunt, dar au ajuns. Noroc. Ce păcat că n-ai ajuns să guşti împreună cu mine vinul chilian, Ulrich. E vârtos şi negru ca nopțile din Germania. Noroc, camarade. Te-am aşteptat mai bine de patruzeci de ani. Aş fi putut să topesc rahatul ăla strălucitor şi să-l vând la kilogram, dar te-am aşteptat trăgând nădejde că într-o dimineață blestemată aveai să apari. Ce frumos ar fi fost să stăm împreună, cu o sticlă de vin în mână, în fața Strâmtorii Magellan, şi să pălăvrăgim în timp ce aruncam în mare comoara noastră inutilă. A fost un vis frumos, Ulrich, foarte frumos, dar se vede treaba că pisica poate să fure o ciozvârtă de carne de la măcelar, însă niciodată vaca întreagă. Sănătate, Ulrich. O să le trag clapa în numele tău.

Hans Hillermann se ridică, se îndreptă spre raftul unde-şi ținea vinul şi tutunul, luă puşca cu două țevi şi câteva cartuşe. După aceea se duse în dreptul patefonului, învârti manivela şi aşeză acul pe disc.

—*Aufdie Repperbahn nachts um halb eins...* — mai apucă să fredoneze şi după aceea nu mai spuse nimic, pentru că exact în acel moment degetul lui mare de la mâna dreaptă apăsă pe trăgaci. Hans Albers continuă să cânte de unul singur şi câteva picături de sânge stropiră calamina strălucitoare.

Santiago de Chile: întorsăturile vieții

La nouă dimineața soarele strălucea pe aeroportul din Santiago. Bravo. Călcam pe pământ chilian după şaisprezece ani de călătorie prin lumea întreagă. De ce nu ai venit cu mine, Veronica? De ce nici o vrăjitoare nu ne-a vândut elixirul cu ajutorul căruia să ne fi putut vedea viitorul? De ce febra acelui fenomen atât de inexplicabil, pe care îl numeam consecință, s-a strecurat în dragostea noastră şi ne-a azvârlit pe tărâmuri îndepărtate unul de altul? De ce am fost atât de imbecil? De ce?

— Belmonte, Juan Belmonte — spuse agentul de la Interpol examinând paşaportul.

— Da. Aşa mă cheamă. S-a întâmplat ceva?

— Nimic. Suntem în democrație. Nu se întâmplă nimic.

— Şi-atunci?

— Purtați numele unui toreador celebru, ştiați?

— Nu. E prima oară când aud asta.

— Trebuie să mai citiți... Belmonte a fost un mare toreador. La naiba, n-ați mai călcat în Chile de ani de zile.

— Aşa e. Sunt un turist înrăit şi lumea e plină de locuri interesante.

— Nu mă interesează ce ați făcut în străinătate şi nici motivele pentru care ați plecat. Totuşi, am să vă dau un sfat pe gratis: țara asta nu e cea pe care ați părăsit-o în urmă cu ani de zile. Lucrurile s-au schimbat, şi încă în bine, aşa că vă rog să încercați să nu creați probleme. Suntem în democrație şi toți suntem fericiți.

Tipul avea dreptate. Țara se afla în democrație. Nici măcar nu se deranjase să afirme că se recuperase democrația. Nu. Chile „se afla" în democrație, ceea ce era totuna cu a spune că se afla pe drumul cel bun şi că orice întrebare incomodă ar fi putut îndepărta țara de la calea cea dreaptă.

Poate că omul acela îşi practicase meseria în închisori care nu existaseră niciodată sau de a căror ascunzătoare era cu neputință să-şi aducă aminte, anchetând femei, bătrâni, bărbați şi copii care nu fuseseră niciodată arestați şi de ale căror chipuri era iarăşi imposibil să-şi amintească, pentru că atunci când democrația îşi desfăcuse picioarele pentru ca Chile să pătrundă în ea, îi ceruse mai întâi banii, iar valuta în care fusese plătită se numea uitare.

Poate că tocmai tipul ăsta care acum îşi permitea să-mi dea sfatul de a nu crea probleme a fost unul dintre cei care îşi revărsaseră ura împotriva Veronicăi, împotriva ta, dragostea mea, împotriva trupului şi a minții tale, iar acum se bucură de liniştea de care au parte învingătorii, pentru că ei au câştigat, dragostea mea, au câştigat de departe şi cu un scor ucigător de mare, fără să ne lase nici măcar consolarea de a crede că am pierdut luptând pentru cea mai bună dintre cauze. Şi pentru că nu poți să sari la beregata primului individ care duhneşte de la o poştă a fiu de cățea, m-am hotărât să mă îndepărtez grăbit de postul de control al poliției.

Urmând instrucțiunile lui Kramer, imediat după ce am trecut de postul de control m-am prezentat la ghişeul liniei aeriene naționale. Acolo mi-au înmânat biletele pentru a-mi continua zborul către Punta Arenas. Aveam la dispoziție două ore, aşa că am lăsat valiza şi am ieşit din clădire ca să mă întâlnesc din nou cu căldura aceea sufocantă.

Aeroportul e înconjurat de un parc de conifere ; am cumpărat un ziar la întâmplare şi am căutat un loc la umbră. De-acolo am început să cercetez mişcarea soarelui şi m-am întors cu fața către sud. Undeva într-acolo se afla Veronica. Aproape că m-am bucurat că aveam în buzunar biletul către Punta Arenas. Cât de mult jinduiam după întâlnirea asta şi cât de tare mă temeam de ea.

Am deschis ziarul. Ştirile vorbeau despre greutățile cu care se confrunta echipa chiliană de fotbal, despre creşterea exportului, despre încântarea turiştilor care-şi petreceau vacanța de vară în stațiunile balneare de pe coastă. Printre informații se remarcau fotografiile unor indivizi surâzători, triumfători, stăpâni ai viitorului. I-am recunoscut pe câțiva dintre conducătorii mişcării revoluționare de stânga, purtând costume bine croite şi cravate de firmă. Nu mi-a păsat, sunt încă tare şi scârba nu mă răpune prea uşor, dar cred că am tresărit la vederea fotografiei acelui bărbat cu ochii holbați şi cu o gaură cât toate zilele în frunte.

Informația vorbea despre o crimă:

„La domiciliul său din strada Ureta Cox 120, apartamentul 3-C, a fost găsit cadavrul lui Bonifacio Prado Cifuentes, de patruzeci şi cinci de ani, căsătorit, fără ocupație. Prado Cifuentes a murit în urma unei împuşcături de la mică distanță. Conform informațiilor primite de la Brigada de Omucideri,

Prado Cifuentes murise în urmă cu aproximativ patruzeci şi opt de ore atunci când a fost găsit de soția lui, Marcia Sandoval, de care se despărțise, întrebați de poliție, vecinii din imobil au declarat că nu au auzit nici un zgomot care să indice o luptă şi cu atât mai puțin împuşcături în apartamentul defunctului. Prado Cifuentes lucra ca îngrijitor la grădinița Lucero din comuna San Miguel. Colegii de muncă îl descriu ca pe un om rezervat...".

Ce întorsătură a vieții! Atâția ani mi-am dorit să-l întâlnesc pe nemernicul despre care nu ştiam decât că poartă numele de Galo. Comandantul Galo. Iar acum, când nu trecuse nici o jumătate de oră de când mă aflam din nou în Chile, un ziar mi-l punea în brațe cu ditamai gaura în frunte şi cu identitatea completă.

Îl cunoscusem în cele mai cumplite împrejurări, în Nicaragua, la începutul anilor '80.

Noi, internaționaliştii din Brigada Simon Bolivar, auzisem despre venirea unui efectiv de chilieni şi argentinieni, indivizi pregătiți în academiile militare din Cuba, URSS şi alte țări socialiste care, o dată cu tragerea ultimului foc de armă împotriva gărzii lui Somoza, apăruseră în Nicaragua pentru a-şi îndeplini misiunea de epurare ideologică. Nu ne era teamă de ei şi nici nu ne îngrijora prezența lor, poate pentru că nicaraguanii ne contaminaseră cu principiile lor de oameni cu boaşele bine înfipte unde le era locul. Indivizii care nu intraseră în horă atunci când fusese cazul nu puteau face parte din banda noastră, însă ei vedeau cu totul altfel lucrurile.

În 1980, într-o noapte de ianuarie, cinci indivizi mascați m-au înhățat în apropiere de locuința mea. La cea mai mică încercare de a mă apăra, răspundeau lovindu-mă cu paturile armelor, nişte mitraliere Kalaşnikov impecabile, curate, dintre acelea care nu au tras niciodată împotriva gărzii lui Somoza. Îmi amintesc că mi-am pierdut cunoştința în timp ce mă călcau în picioare într-un jeep şi că, atunci când mi-am revenit, mă aflam, bătut măr şi în pielea goală, într-o încăpere pustie. Bătăile s-au repetat, la intervale suficient de lungi ca să nu mă mai pot bucura de starea de inconştiență. Gorilele îşi făceau bine treaba. Ştiau că, trezindu-se după al patrulea sau al cincilea knock-out, victima nu mai avea noțiunea timpului şi nici nu avea habar unde se află. Însă eu cunoşteam prea bine acea încăpere. Atunci şi-a făcut apariția Galo.

I-a pus să mă aşeze cu mâinile legate de picioarele din față ale scaunului. "*Patul de armă al birocratului*" numeam noi acea poziție în jargonul clasic. Nu era poziția cea mai comodă, pentru că orice încercare de a mă îndoi de şale era împiedicată de gorila care mă ținea de păr. Galo s-a aşezat în fața mea cu fața descoperită.

— Uită-te bine la mine. Sunt comandantul Galo, iar noi doi o să stăm cam multişor de vorbă. Numele şi naționalitatea.

— Comandant de coloană Ivan Leiva. Nicaraguan.

— Fac ceva pe gradul tău. Te numeşti Juan Belmonte şi eşti chilian.

— Comandant de coloană Ivan Leiva. Nicaraguan. Oamenii tăi au toate

actele mele.

— Mă şterg la fund cu ele. Eşti chilian. Infiltrat pentru a destabiliza procesul revoluționar. Eşti agent CIA.

— Comunist paranoic. N-ai decât să verifici. Şi dacă vrei să mă surprinzi spune-le gorilelor tale să mă ducă în altă parte. Cunosc încăperea asta. Ştiu unde ne aflăm; în buncăr. Exact în camera asta am jucat de mai multe ori cărți după victorie. Ştii despre ce vorbesc? A fost o insurecție în Nicaragua.

Loviturile s-au prelungit vreme de două săptămâni, iar acuzațiile au pierdut mult din greutate : din agent CIA devenisem un simplu provocator. După aceea am ajuns troțkist, anarhist, iar în cele din urmă marele meu păcat a devenit acela de a fi luptat alături de Chato Peredo în Bolivia, îmi petreceam a treia săptămână în buncăr, când soarta a vrut să fiu zărit de un comandant sandinist.

— Frate! Ce cauți aici, şi pe deasupra în pielea goală?

— Întreabă-l pe Galo.

M-a scos de acolo înjurându-le de mama focului pe gorilele îmbrăcate în uniforme frumoase, care-i răspundeau pocnindu-şi călcâiele şi ducându-şi pumnul strâns în dreptul inimii, în timp ce ne plimbam pe străzile părăginite din Managua, sandinistul m-a informat despre activitatea lui Galo.

— I-au înfundat cu totul pe camarazii din Brigada Simon Bolivar. I-au dezarmat, arestat şi judecat. Mă rog, în felul lor. Brigada nu mai există, frate, îmi pare rău, dar politica e arta de a negocia, iar cubanezii au exigențele lor. Înțelegi tu.

Am înțeles, înțelegând, a trebuit să renunț la naționalitatea de nicaraguan pe care abia o dobândisem, la noua mea identitate, a trebuit să redevin chilian, să mă numesc Juan Belmonte şi să îmi iau tălpăşița din America Centrală, însă măcar mai pot depune mărturie. Alții n-au avut norocul ăsta şi au dispărut în cine ştie ce beciuri din Argentina, Paraguay sau Uruguay, pentru că Galo şi-a asumat sarcina de a-i trimite în țările lor de baştină.

Începeam să-l simpatizez pe asasinul lui Galo, când un amănunt din ziar m-a pus pe jar. Lângă poza care-i înfățişa în prim-plan chipul mai era încă una, cu încăperea în care se afla şi care îl arăta în întregime, lângă un scaun răsturnat.

La mică distanță de picioarele sale se vedeau câteva rafturi, iar pe cel mai înalt dintre ele se afla un obiect care mi se părea cunoscut.

Fotografia era destul de ştearsă. M-am întors în aeroport şi m-am dus direct la punctul de presă. Am văzut că aveau ochelari de lectură şi am răsuflat uşurat. Mi-am cumpărat o pereche şi atunci imaginea mărită mi-a îngăduit să identific figura neclară: era un spărgător de nuci făcut din lemn. Un spărgător de nuci tipic saxon.

Nu mi-a plăcut asta. Iar atunci când ceva nu-mi place, neuronii mei încep să scormonească în profunzime.

Informația din ziar spunea că Galo lucra de doi ani la o grădiniță. Asta însemna că se întorsese în Chile în timpul dictaturii, în 1980 era un tip tânăr, cu experiență şi merite profesionale. După treaba pe care o făcuse în

Nicaragua, partidul îl trimisese fără îndoială într-o țară socialistă puternică, în Cuba nu. Latino-americanii sfârşesc întotdeauna prin a-şi plăti polițele, iar colum-bienii din Brigada Simon Bolivar care scăpaseră nevătămați din Nicaragua juraseră să se răzbune, în Cuba nu. Nici în China sau în Coreea, Tovarăşii cu ochi migdalați negociau cu Pinochet. Şi nici în URSS. Chiar în 1980 partidul comunist din Uniunea Sovietică înghețase pregătirea militară a chilienilor. Sovieticii descoperiseră că în aparatul militar al partidului comunist se strecuraseră elemente din dictatură. Aşadar, nici în URSS. Munca depusă în Nicaragua îi dădea totuşi lui Galo dreptul la un premiu, şi singurul loc în care îi putea fi acordat era Cottbus, academia de spionaj militar din RDG. Iar spărgătorul de nuci saxon ținea neapărat să-mi demonstreze că Galo fusese la Cottbus şi, printre altele, ridica o sumedenie de semne de întrebare: dacă Galo a trecut pe la Cottbus, l-a cunoscut oare pe Maior? El era omul Maiorului în Chile? Dacă toate astea se confirmau, cadavrul lui Galo prevestea mai multe greutăți pe care nici eu, nici Kramer nu le luasem în calcul.

— Vreau să amân zborul către Punta Arenas — i-am spus fetei de la linia aeriană națională.

— Când doriți să plecați, domnule?

— Mâine sau poimâine.

— Vă fac rezervarea, domnule Belmonte. Însă vă rog s-o anulați cu câteva ore înainte de decolare, dacă vă hotărâți să nu mai plecați.

— Mulțumesc. Sunteți foarte amabilă.

— Pentru nimic. Suntem în democrație.

Santiago. Ce oraş urât. Soarele ardea îngrozitor la amiază. Am ieşit din metrou la Gran Avenida, la numai câțiva metri de strada Ureta Cox. Nu ştiam ce anume trebuia să caut în locuința lui Galo, însă mă duceam acolo sigur că voi găsi ce trebuia, în fața clădirii era o fabrică. Mai mulți muncitori în salopete albastre se strânseseră în fața unui chioşc cu băuturi răcoritoare. M-am apropiat şi am cerut o înghețată.

— La naiba, ce cald e — a spus un individ bondoc, care îmi amintea de Pedro de Valdivia.

— Aşa e. E mai cald decât în măruntaiele pământului — i-am răspuns, surprins că recuperasem brusc chiliana.

— Mai ales când trebuie să lucrezi ca un fraier — a adăugat bondocul.

— N-avem încotro.

— Bineînțeles. Şi dumneavoastră? Cu ce vă pierdeți vremea?

— Sunt casier la un magazin de mobilă. Aştept un client care locuieşte acolo, vizavi.

— Acolo unde l-au împuşcat pe tipul ăla?

— Da, chiar acolo. Ce ciudat că nu sunt polițişti în zonă...

— Ba sunt. Au lăsat la fața locului câțiva jandarmi, care acum iau prânzul în barul de la colț.

Am urcat treptele din două-n două. Uşa de la apartamentul 3-C nu avea cheie, ca şi cum sigiliul poliției, o banderolă din plastic, ar fi slujit drept baricadă. Am intrat. Primul lucru pe care l-am văzut a fost silueta lui Galo

desenată cu creta pe podea. M-am dus direct la rafturi şi am luat spărgătorul de nuci saxon. L-am întors. Avea o dedicaţie în germană: *„Genosse Moreira, wir werden siegen. Berlin, 7. November 1985".* Camarade Moreira, vom învinge. Plecase cu dedicaţia după el în RDG? O amintire a zilei revoluţiei bolşevice. Am străbătut camerele căutând ceea ce nu ştiam că trebuie să caut, până când deodată mi-am dat seama că mă purtam prosteşte. „Haide, Belmonte, mi-am spus, unde naiba o fi caseta?"

Mi-am înfăşurat pumnul într-un prosop şi am spart oglinda de la baie. Nu mi-a fost greu să găsesc cărămida lipsă, în casetă am găsit o vergea pentru curăţarea unei ţevi de calibrul nouă, o cutie cu ulei Walter şi o cheie cu inscripţia: POŞTA CHILE 2722.

Am ieşit de-acolo fără să mă grăbesc. După câte se vedea, jandarmii se bucurau de un prânz pe cinste.

Ajungând la întretăierea străzilor Gran Avenida şi Ureta Cox m-am gândit că era de-ajuns să mă urc în metrou şi în numai cinci minute aş fi fost în faţa casei doamnei Ana. Ar fi reacţionat oare Veronica? Ar fi ca şi cum te-ai trezi dintr-un somn lung, dragostea mea? M-ai bombarda cu întrebări? As fi oare în stare să-ţi răspund? Cu cheia în mână am intrat într-un restaurant.

— Ce doriţi? — m-a întrebat chelnerul.

— Ce-aveţi în meniu?

— Mâncare de porumb în lapte, salată, carne la grătar cu cartofi prăjiţi, vin sau apă.

— Carne la grătar.

— Nu. Meniul le include pe toate, la care se adaugă desertul, se-nţelege.

M-a surprins să constat că nu simţeam oboseala orelor de zbor şi că, în plus, mâncam cu lăcomie. „Bravo, Belmonte. Se vede treaba că tot chilian ai rămas", mi-am spus în timp ce tăiam carnea.

Galo, Moreira, sau cum naiba s-o fi numind, închiriase probabil căsuţa poştală la o poştă de cartier, dar cu siguranţă nu în cartierul lui. Şi nici aproape de locul de muncă. Faptul că găsisem cheia ascunsă în casetă demonstra cât de importantă era căsuţa poştală. Trebuia să fie o poştă importantă, însă nu poşta centrală; înainte de a plăti, am cerut o carte de telefoane şi am studiat lista oficiilor poştale din Santiago.

La poşta de pe Avenida Matta, pe care am ales-o după numărul de magazine care-o înconjurau, n-am descoperit nimic. Cheia nu se potrivea. Şi nici la poşta din piaţa centrală. Deştept Galo ăsta. Mi-au trebuit trei ceasuri ca să găsesc ce căutam. Poşta respectivă se afla într-o clădire în care mai funcţionau o primărie, o bancă şi un centru comercial.

Am deschis căsuţa. Nu era nimic înăuntru. După ce am aruncat o privire asupra angajaţilor, m-am hotărât să încerc un truc. M-am apropiat de funcţionarul cel mai în vârstă.

— Scuzaţi-mă, domnule, cum o cheamă pe noua angajată?

— Care dintre ele, că sunt două? Cea blondă?

— Nu, cealaltă.

— A, Jacqueline. Se numeşte Jacqueline.

— Mulțumesc. Nu reuşeam să-mi aduc aminte. Mulțumesc.
— E normal, dacă abia a venit la noi...
Binecuvântat fie obiceiul care îi obligă pe funcționari să poarte o plăcuță de plastic cu numele lor.
M-am apropiat de ghişeul deservit de „J. Gatica", hotărât să merg până la capăt cu trucul.
— Domnişoară, m-ați putea ajuta, vă rog?
— Spuneți, domnule.
— Am aici o căsuță poştală şi aştept o scrisoare din Germania. E de la fratele meu, ştiți? Şi îmi trimite nişte documente foarte importante. E ciudat însă că am vorbit cu fratele meu ieri la telefon şi mi-a spus că a trimis scrisoarea acum vreo două săptămâni. Ce s-o fi-ntâmplat?
— Cum vă numiți?
— Bonifacio Prado Cifuentes, căsuța 2722.
„J. Gatica" s-a ridicat şi s-a uitat într-un registru gros. Şi-a notat ceva pe o bucată de hârtie şi s-a întors la masa ei.
— Scrisoarea a ajuns deja, domnule Prado. Am pus-o în căsuța dumneavoastră acum nouă zile. Venea de la Berlin, din Alexander Platz, iar expeditorul are inițialele W.S.
— Ia te uită. Probabil că a ridicat-o soția mea şi a uitat să mi-o dea.
—Asta trebuie să se fi-ntâmplat, domnule Prado.
Santiago era pentru mine un oraş nou în multe privințe. Una dintre ele, care m-a bucurat nespus, a fost prezența telefoanelor în stațiile de metrou. Era cinci după-amiaza în Chile. Zece seara la Hamburg. Kramer aştepta telefonul meu din Țara de Foc la miezul nopții. Am sunat mai devreme.
— Belmonte. Cum merge treaba? Unde eşti?
— Cred că nu merge deloc. Sunt în Santiago.
— Ce naiba se-ntâmplă?
— Ascultați-mă bine: vreau să vă puneți în funcțiune relațiile cu polițiştii cei mai tari. Vreau să verificați dacă ştiu ceva despre un tip cu inițialele W.S. Cred că e omul Maiorului.
— Bine. Du-te la un hotel şi sună-mă imediat după aceea.
Calculatoarele poliției au funcționat cu mare eficiență în Germania. Am primit telefonul lui Kramer la opt seara, într-o cameră de la hotelul Santa Lucia. Invalidul era euforic.
— Belmonte? Bingo.
— Spuneți odată.
— W.S. Werner Schroeders. Asta era numele fals al unui ofițer din spionajul RDG de la baza Cottbus. Se numeşte de fapt Frank Galinsky, iar asta nu e tot: acum patru zile a plecat spre Santiago de Chile. Mâine pleci în Țara de Foc. Nu e timp de pierdut.
— Mai e o problemă, Kramer.
— Care?
— Tipul are un pistol de nouă milimetri.
— Imposibil. Nimeni nu poate să strecoare arme în avioanele Lufthansa.

— L-a cumpărat aici. Şi l-a omorât pe cel care i-l vânduse.

— Avem o înțelegere, Belmonte. Mâine mă suni din sud.

— Am să respect înțelegerea, Kramer. Dar am să acționez aşa cum cred eu de cuviință.

Se lăsa noaptea în Santiago de Chile. Şi Veronica era atât de aproape, atât de aproape, iubirea mea, iar mie îmi era teamă de întâlnire, dar de fapt îmi era tot mai puțin teamă, şi nu alergam în brațele tale numai pentru că mă paraliza febra asta blestemată care mă obligă mereu să termin ce-am început şi pentru că viitorul imediat îmi arăta un drum pe care-l credeam acoperit de uitare, Veronica, dragostea mea, drumul ce avea să mă transforme din nou în cel care am fost, în cel pe care l-ai iubit.

Partea a treia

...pentru că numai proştilor le-ar putea păsa
de altceva în afară de arta de a rămâne în viață.
Marcio Souza, sfârşitul cărții *Mad Mária*

Țara de Foc: adio

Griselda stătea pe un scaun de lângă şemineu, în dreapta mortului. Lângă ea se aflau doctorul Aguirre şi fiul ei, Jacinto. În partea cealaltă a încăperii erau aliniați Mansur de la pensiune şi soția lui Ana cea mută, Santos Ledesma jugănarul, sergentul Gálvez, jandarmul Bryce şi polițiştii care primiseră insolita misiune de a apăra ordinea publică.

Fiecare dintre cei prezenți îi adresase sincere condoleanțe Griseldei, pe care aceasta le ascultase la început ruşinată, pentru că nu făceau decât să confirme zvonurile nefondate legate de relația dintre ea şi bătrânul Franz şi care foarte curând fuseseră acceptate ca fiind perfect justificate. La urma urmei, văduva îi datora un priveghi în toată regula, dat fiind că un mort de-al ei prezida acum ceremonia cu acel chip galben ca ceara. Soțului ei nu-i văzuse fața înainte de înmormântare, pentru că avea pe el costumul de scafandru şi o jumătate de tonă de gheață îl separa de această lume.

— Nu pricep de ce-a făcut-o. L-am văzut acum câteva zile, când schimba acoperişul. Am vrut să-l ajut, dar mi-a răspuns că sunt lucruri pe care un om trebuie să le facă singur. Arăta bine. Nu-l înțeleg, dar îl respect — a spus Santos Ledesma.

— A fost abătut în ultima vreme? — a întrebat Mansur.

— Nu. Am fost cu el înainte de..., mă rog. A vrut să mănânce carne de ied şi i-am pregătit-o. A băut câteva pahare de vin, ca-ntotdeauna, şi a ascultat muzica lui preferată. A făcut până şi câteva glume înainte de plecarea mea — a

suspinat Griselda.
— Nu e creştineşte să-ţi zbori creierii, doamnă, vă rog să mă iertaţi... — a fost de părere jandarmul Bryce.
— Dar trebuie să fii un bărbat curajos ca să faci asta — l-a corectat sergentul Gálvez.
— N-aţi vrea să schimbăm subiectul? — a sugerat doctorul Aguirre.
— Aveţi dreptate, domnule doctor. Vino, Ana.
L-a chemat pe Mansur şi s-a îndepărtat cu el şi cu soţia lui, Ana cea mută, spre şemineu. Griselda a dat să se ridice şi ea, însă Mansur i-a făcut semn, delicat, să rămână aşezată.
Ana cea mută a făcut o grămăjoară de cărbuni, a pus deasupra lor o crăticioară cu ulei şi, când a început să fiarbă, a aruncat înăuntru păsările pe care le adusese gata jumulite. Păsările şi plăcintele fără carne, numai cu ceapă, garnitura indispensabilă la orice priveghi în Ţara de Foc, se rumeneau pe rând.
Au început să mănânce aplecaţi, ca să nu se păteze cu picăturile groase de sos. Mansur a turnat vin şi a trecut din mână în mână tava cu pahare.
— Chiar că ştiţi să gătiţi păsări, domnule Mansur — a spus sergentul Gálvez.
— Eu nu pregătesc decât umplutura. Adevărata artă este însă să pregăteşti sosul şi asta e specialitatea Anei — a răspuns Mansur, atingând mâna soţiei sale.
— Aveţi mâini de aur, doamnă — o complimentă jandarmul Bryce.
Ana cea mută îl privi pe Mansur cu ochi întrebători.
— Spune că ai mâini de aur.
Ana cea mută zâmbi şi se grăbi să prăjească în continuare păsările.
— Pentru mort. Odihnească-se în pace — toastă Griselda.
Toţi încuviinţară, ridicând paharele în tăcere.
Jacinto şi doctorul Aguirre ieşiră să ia aer. Cerul era de un albastru intens, şi un stol de dropii care zburau spre nord îi făcură să ridice capetele. Se îndreptară către o culme de deal de unde se zărea golful în toată imensitatea lui.
— Marea îşi schimbă culoarea. Mai vine o iarnă — a comentat doctorul.
— Auziţi, cum e cu testamentul ăsta, că tot nu pricep?
— E foarte simplu. Bătrânul a numit-o pe mama ta moştenitoare absolută a tuturor bunurilor sale. Casa, pământul, animalele. I-a lăsat tot ce avea. Însă testamentul include o clauză specială: mama ta nu are dreptul să vândă sau să facă modificări în casă.
— Pentru câtă vreme?
— Pentru totdeauna, însă atunci când Griselda nu va mai fi, totul îţi va rămâne ţie şi vei putea să faci ce vrei.
— Ce prostie. Nu mi-a plăcut niciodată bătrânul ăsta, doctore, întotdeauna l-am considerat un impostor care încerca să-l înlocuiască pe tata. Şi am plecat la Punta Arenas pentru că nu puteam suporta bârfele care circulau cu privire la relaţia dintre el şi mama. Moştenirea asta face din mama

văduva oficială a bătrânului. Dacă o iubea atât de mult, de ce nu s-a însurat cu ea?

— Eşti tare prost, Jacinto. Între mama ta şi bătrânul ăsta a fost ceva foarte frumos şi intens, ceva care se numeşte prietenie. Prietenia dintre două ființe care aveau o viață lungă în urma lor. Şi asta e de obicei mult mai interesant decât dragostea.

Când s-au întors acasă, au văzut un al treilea cal priponit alături de caii jandarmilor. Era mârțoaga preotului. Părea un pitic păros pe lângă armăsarii focoşi ai polițiştilor.

Preotul mâncă printre elogii două păsări, dădu de duşcă un pahar cu vin, îşi puse veşmântul şi se apropie de mort.

— În numele Tatălui, al Fiului şi al Sfântului Duh. Te iert de toate păcatele, frate Franz. Nu ştim mai nimic despre tine, sunt atât de multe amănunte din viața ta pe care nu le vom afla niciodată, însă probabil că Dumnezeu a hotărât ca această imensitate să fie plină de taine. Ai făcut cel mai mare păcat, ți-ai luat cu mâna ta viața pe care numai Domnul avea dreptul să ți-o ia. Cu toate acestea, eu te iert; Dumnezeu nu se uită niciodată către Țara de Foc. Amin.

Țara de Foc: omul care s-a desprins de toate

Când am aterizat la Punta Arenas i-am mulțumit în gând lui Pedro de Valdivia pentru hanoracul pe care mi-l dăduse. Soarele strălucea, însă căldura lui era furată de rafalele înghețate de vânt sărat care biciuiau copacii şi trupurile oamenilor.

Nu mi-a fost prea greu să ajung în port şi nici să găsesc intrarea la „Cinci bărbați şi un coşciug". Nu fusesem niciodată în oraşul ăsta austral, însă la Hamburg auzisem poveştile spuse de zeci de marinari, care vorbeau despre „Cinci bărbați şi un coşciug" ca despre una dintre cele mai bune bodegi pentru oamenii mării.

Nici nu-i trecusem bine pragul şi am simțit pe pielea mea primirea călduroasă a unei sobe cu cărbuni, aflată în mijlocul localului, şi aroma apetisantă de stufat de miel care ieşea din bucătărie. Tejgheaua era lungă, din lemn bine şlefuit şi strălucitor, în spatele ei stăteau aliniate sute de sticle, astrolabi, compasuri, flamuri şi alte obiecte trebuincioase pe mare.

— Mai durează puțin până se face mielul — m-a întâmpinat hangiul.

— Nu mă grăbesc.

— Vreți ceva sec?

— Vreau ceva care să-mi încălzească oasele.

— Atunci vă dau un rachiu.

La mese se aflau ca la vreo duzină de bărbați. Vorbeau despre prețurile fructelor de mare. Îi înjurau de mama focului pe pescarii japonezi. Cu paharul de tărie în mână, m-am aşezat singur la o masă. Un tip vânjos s-a întors spre mine ca să-mi vorbească.

— Joci cărți, compatrioate? Lipseşte al patrulea — mi-a spus el.

— Unul care să fie dispus să plătească mâncarea — a intervenit altul care etala o cască argintie de miner.

— Nu, îmi pare rău. Am vrut întotdeauna să învăț, dar n-am avut norocul ăsta.

— Nu-i nimic. Dacă vrei să înveți pierzând, trage scaunul mai încoace — m-a invitat vânjosul.

M-am alăturat lor. Al treilea bărbat fuma pipă şi a început să amestece cărțile.

Era adevărat că-mi dorisem întotdeauna să învăț să joc, dar la fel de adevărat era că n-aş fi avut chef să joc în momentul acela, însă aşa-i viața.

— Am un prieten care ştie să joace. E cu adevărat bun — am spus.

— Din Patagonia sau din Țara de Foc? — a vrut să ştie vânjosul.

— De-aici, din Punta Arenas — am răspuns.

— Patagonez, deci. Şi cum se numeşte prietenul tău, dacă nu sunt indiscret? — m-a întrebat fumătorul de pipă.

— Cano. Carlos Cano. Îl cunoaşteți?

— Cano. Ăla de la *Perla Sudului* — a spus vânjosul.

— Chiar el. Ştiți cumva dacă e în oraş?

— Dar tu ştii dacă el vrea să-ți răspundem la întrebarea asta? — m-a interpelat minerul cu casca argintie.

— Pun pariu pe masa de prânz că s-ar bucura să mă vadă.

— Bună idee... Dacă nu se bucură, noi o să-ți plătim dinții, fiindcă sigur o să fie nevoie — a replicat vânjosul.

Bărbatul cu casca argintie a ieşit, anunțându-ne că se întoarce peste o jumătate de oră. Ceilalți doi m-au invitat să schimb rachiul cu vinul pe care îl beau ei.

— Iar suntem trei. Jucăm un domino? — a propus fumătorul de pipă.

Am început să jucăm domino, îi vedeam pe cei doi urmărindu-mă cu coada ochiului. M-am străduit să joc cât de bine eram în stare, gândindu-mă în tot acest timp cum avea să reacționeze Cano când va da cu ochii de mine.

Carlos Cano. Rareori îmi fusese dat să întâlnesc oameni cu un simț al umorului atât de ascuțit. Era capabil să inventeze bancuri în toiul celor mai grave situații. Cano fusese singurul individ din Țara de Foc care făcuse parte din GAP, grupul de prieteni personali ai lui Salvador Allende, garda personală a preşedintelui defunct. I se spunea Pacostea sau Naufragiatul de la Kanasaka şi fusese întotdeauna un tip cu sânge la fel de rece ca regiunea din care provenea. Ca membru al GAP luptase în Piața Palatului la 11 septembrie 1973. Aproape toți cei din GAP muriseră luptând alături de Allende, iar Cano reuşise să se salveze prefăcându-se că e mort. După ce se alesese cu două gloanțe, se culcase la pământ, printre tovarăşii de arme, şi, ținându-şi respirația, îi văzuse pe ofițerii din armată omorându-i pe răniți. Însă reuşise să scape din iad şi, când se văzuse departe de Santiago, sărise din camionul care transporta morții. Şonticăind, vlăguit din cauza sângelui pe care-l pierduse, se târâse până la cordonul San Joaquin, unde încă se mai duceau lupte împotriva

soldaților.
Acolo îl văzuse un doctor, care dădea din cap a neîncredere.
— Ai un glonț în burtă şi altul în umăr — îi spusese.
— Aşa e. Dar şi eu am tras vreo câteva — îi replicase.
Cano reuşise să plece în Argentina în noiembrie 1973 şi pe drumul dezamăgirii lui politice se hrănise cu înfrângerile îndurate de luptătorii de gherilă argentinieni, de Forțele Armatei Revoluționare din Columbia şi în cele din urmă văzuse cu ochii lui sfârşitul Brigăzii Simon Bolivar din Nicaragua. Ultima dată îl văzusem în 1985 la Malmo. Se afla la cârma unui transbordor de mici dimensiuni, care făcea drumuri între portul suedez şi Copenhaga.
— Într-un an mă cărăbănesc. Am strâns nişte bani ca să-mi cumpăr un vas. Un vas adevărat — mi-a spus la o bere.
— Pleci în Chile?
— Da, însă cât mai spre sud. N-o să mai trec niciodată la nord de Strâmtoarea Magellan.
— Şi ce se-ntâmplă cu cauza pentru care luptai?
— Să se ducă dracului, dar fără mine. Eu m-am desprins de toate.
Cinci ani mai târziu l-am văzut din nou, de data asta la televiziunea germană. Era comandantul unui vapor cu nemți care căutau comori în apele preantarctice.
Bărbatul cu cască argintie a intrat primul în bar şi m-a arătat cu degetul, în urma lui a intrat Cano. M-a văzut şi şi-a acoperit ochii cu mâna. M-a invitat la tejghea.
— Nu. Orice-ar fi, răspunsul meu e nu — mi-a spus.
— Bucură-te, dacă nu vrei să le plătesc prânzul celor trei.
— Vreau şi eu o-nghițitură. Cu ce te mai ocupi, Belmonte?
— Cu nimic ilegal. E pur şi simplu o afacere legată de munca mea.
— Cum m-ai găsit?
— N-am uitat mărturisirea pe care mi-ai făcut-o la Malmo, după aia te-am văzut la televiziunea germană şi acum o jumătate de oră le-am spus numele tău prietenilor aici de față. Foarte uşor.
— Şi voiai să mă vezi pentru că sunt adorabil. Hai, scuipă tot.
— E lungă povestea. Ne aşezăm?
— Bine. Însă nu uita că stai de vorbă cu unul care s-a desprins de toate.
În timp ce potențialii jucători de cărți devorau o porție uriaşă de stufat de miel la care insistasem să-i invit, Cano şi cu mine ne-am aşezat la o masă mai retrasă. Acolo am făcut ce fac de obicei toți veteranii care au fost complici în bătăliile pierdute: n-am vorbit despre ele şi ne-am minunat că încă mai eram în viață.
I-am explicat motivele care mă aduseseră în colțul acela uitat de lume, i-am povestit despre înțelegerea cu Kramer, despre monedele de aur, despre moartea lui Galo, legată poate de altcineva interesat să găsească prada de război, şi în cele din urmă i-am vorbit despre Veronica.
— Nu e singurul caz. Îmi pare rău, Belmonte. Îmi pare cu adevărat rău.
— Te cred. Am nevoie de ajutorul tău.

— Dacă pot, te-ajut, cu toate că neamțul ăla mi-e tare simpatic. Şi eu am visat să-l găsesc pe Galo şi să-l fac să-i iasă pe nas tărăşenia din Nicaragua.

— Tu cunoşti bine locurile astea. Mă poți ajuta să câştig timp.

— Cât de cât. Țara de Foc e foarte mare, Belmonte. Şi pe deasupra mai e şi plină de secrete. Povestea ta confirmă acest adevăr.

— Prietenul nostru Franz Stahl, care trebuie să aibă peste şaptezeci de ani, îşi primeşte corespondența la oficiul poştal numărul cinci. Îți spune ceva?

— Nu prea mult. Se află undeva între Puerto Nuevo şi Tres Vistas.

— Vorbeşti în chineză. Explică-mi.

— Puerto Nuevo e un mic port de pescari. Înainte erau pescari de balene, dar de când cetaceele au dispărut, exterminate de japonezi, cei de-acolo se ocupă cu pescuitul artizanal de fructe de mare. Sunt în jur de douăzeci de familii. Tres Vistas se află la vreo cincizeci de kilometri de Puerto Nuevo. E un popas cu două case. Una din ele slujeşte drept prăvălie şi cealaltă e pensiune. Pe proprietarul pensiunii îl cunosc. E un tip din nord şi se numeşte Mansur. Din ce-mi spui, deduc că neamțul pe care-l cauți locuieşte mai aproape de Tres Vistas decât de Puerto Nuevo, pentru că în port se află un oficiu poştal. Am o idee, Belmonte. Mai toarnă-mi nişte vin, că mă luminez.

Am ieşit de la „Cinci bărbați şi un coşciug" şi ne-am îndreptat spre Biroul de Intendență. Pe drum, Cano mi-a vorbit cu mândrie despre *Perla sudului,* un velier cu trei catarge, pe care-l cumpărase din economiile făcute în Scandinavia. Trăia de pe urma lui şi locuia pe el. Iarna ancora în portul sportiv din Punta Arenas, iar vara organiza excursii turistice în jurul Capului Horn.

— Şi caut comori. Am găsit o colecție straşnică de tunuri spaniole şi tot felul de tinichele bine plătite de muzee, într-o zi precis am să dau peste comoara lui Francis Drake.

— Sună bine, dar miroase a misoginie.

— Nu-i adevărat. Nu-mi petrec verile singur. Soția mea e scafandru, îşi petrece iernile în nord, în Arica, unde îi învață pe turiştii amatori de apă caldă să se scufunde. E mai bine aşa. Nimic nu se compară cu o iarnă petrecută în compania unui butoiaş cu coniac şi a operelor complete ale lui Simenon. Dacă veneai acum două zile ți-o prezentam. Se numeşte Nilda şi pleacă de aici o dată cu primele dropii. Uite acolo un stol. Vine iarna, bătrâne.

La Biroul de Intendență, Cano a ținut să vorbească cu cineva care în mod clar era călare pe situație, pentru că altfel nu s-ar fi putut explica amabilitatea jandarmului care ne-a întâmpinat. Am aşteptat vreo cinci minute şi imediat jandarmul ne-a deschis o uşă furniruită, în spatele biroului de mahon se afla un bărbat care s-a ridicat de îndată ce l-a văzut pe Cano.

— Carlitos. Ce surpriză plăcută — l-a salutat el.

— Acesta este prietenul meu, Juan Belmonte. Belmonte, domnul Marchenko, însărcinatul cu afacerile petrolifere din Strâmtoarea Magellan.

— Juan Belmonte. Ştiați că aveți nume de toreador? — mi-a spus, întinzându-mi mâna dreaptă.

— Serios? E prima oară când mi se spune asta.

După încheierea prezentărilor, Cano i-a explicat că eram un agent de

asigurări interesat să soluționez o problemă legată de o moştenire. A adăugat că veneam din Germania şi că îl căutam pe un oarecare Franz Stahl, dar că din păcate nu aveam decât adresa căsuței lui poştale. Marchenko a fost de părere că era foarte uşor să găseşti adresa cuiva în Țara de Foc, atâta vreme cât cel căutat era proprietar. Ne-a lăsat singuri câteva minute şi s-a întors cu o hartă pe care a desfăcut-o pe birou.

— Asta e coasta de sud-est a Țării de Foc. Franz Stahl este proprietarul unui teren aflat la cincisprezece kilometri de Tres Vistas. Ca să ajungi acolo ai nevoie de o maşină de teren sau de un cal. Vă mai pot ajuta cu ceva, domnule Belmonte?

— Nu. M-ați ajutat deja foarte mult. Vă mulțumesc.

— Juan Belmonte. Trebuie să fie reconfortant să te numeşti la fel ca marele toreador. Nu sunt mulți Belmonte în Chile, iar Marchenko sunt şi mai puțini — mi-a spus la despărțire.

— S-ar putea ca în cazul ălora pe care-i cheamă Belmonte să fie mai bine pentru țară.

Am plecat de la Biroul de Intendență cu informația care-mi lipsea. Cano zâmbea. Ne-am îndreptat spre port.

— N-a fost rea observația despre cei care se numesc Belmonte.

— Am fost sincer. Ce hram poartă individul?

— Marchenko nu e băiat rău. E un idiot ceremonios care-mi trimite turişti peste vară.

— E rudă cu celălalt Marchenko?

— E fratele lui. Ştie că am făcut parte din GAP, aici se ştie totul, şi pentru că trăieşte cu fundu-n două luntre, încearcă să fie prietenos. Fratele lui mai e încă în armată. Acum e colonel. Mai multe victime ale torturii l-au recunoscut, dar se pare că face parte dintre cei pe care nu-i poți da jos.

— Asta-i prețul democrației. Nu-mi vine să cred că sunt în Chile. Nu m-am gândit niciodată că o să mă întorc crispat de teama de a da nas în nas cu indivizi de teapa lui, dintre cei care au ştiut tot timpul ce se întâmplă, dar n-au mişcat un deget ca să împiedice dezastrul şi au profitat de pe urma celor care făceau munca murdară. Presupun că acuma e un vajnic apărător al democrației, dintre cei care sunt capabili să admită că s-au făcut şi excese. Grețos mai e prețul democrației.

— Asa-i. Însă e un preț relativ. Nu trece o lună fără ca un ofițer implicat în torturi şi dispariții să nu fie împuşcat în plină stradă. A mai rămas ceva sănătos în țara asta.

— Țara asta nu mă interesează nici cât negru sub unghie, Cano. Nici cât negru sub unghie. Nu mi-ai spus unde mergem.

— La vapor. Am să te las pe malul celălalt al strâmtorii. Consideră-te oaspetele meu la bordul *Perlei sudului.*

Am traversat strâmtoarea pe o mare liniştită. Corabia lui Cano aluneca pe apă tăind o brazdă de spumă cu mascaronul provei. Pe lângă el mai erau doi marinari la bord. Din cabina de comandă i-am văzut cum mânuiau cu îndemânare pânzele. Erau oameni tăcuți, şi deodată am început să-l invidiez pe

Carlos Cano pentru viața pe care o ducea. Am simțit că avea încredere în oamenii aceia, şi la fel de bine îmi dădeam seama că şi ei aveau încredere în priceperea lui de timonier. Mergeau împreună unde aveau ei chef. Îşi atingeau obiectivele fixate, şi puțini se pot lăuda că şi-au permis luxul ăsta.

Traversarea a durat cam trei ore. Când am ancorat în Puerto Nuevo, în golf, se întuneca. Cano a dat ordin să fie debarcată o motocicletă.

— Uite-aici, Belmonte. Are rezervorul plin. Acum ştii ce ai de făcut. De-aici până la Tres Vistas faci cam o oră. Să-l saluți pe Mansur din partea mea. El o să-ți arate cum să ajungi la casa neamțului.

— Mulțumesc, Cano. Când termin ce-am început, mă-ntorc la Punta Arenas şi-ți înapoiez motocicleta. Pe curând.

— Succes.

M-am urcat pe motocicleta de teren care făcea un zgomot asurzitor. Tocmai îmi potriveam casca de protecție când l-am auzit pe Cano strigându-mă de pe corabie.

— Belmonte, aruncă o privire în cutia de scule. Sub şa.

Am ridicat şaua. Printre mai multe chei se zărea un Browning de calibrul 765. L-am salutat pe Cano ridicând mâna.

— Nu e bine să mergi prin viață în pielea goală — mi-a strigat de pe punte.

Câteva minute mai târziu lăsasem în urmă Puerto Nuevo. Drumul părea drept ca o săgeată care străbătea pampa, şi am continuat să merg în căutarea țintei.

Țara de Foc: apusul soarelui

Galinsky făcuse un drum lung ca să ajungă pe culmea aceea de deal. Se odihnea, trântit cu fața-n jos pe iarbă, supraveghind casa de la poale.

De la Berlin la Frankfurt, de-acolo la Santiago, după aceea la Punta Arenas, pentru ca în cele din urmă să traverseze strâmtoarea. Şi-acum se afla acolo, la vreo cinci sute de metri de obiectiv, îşi deschise rucsacul, scoase o tabletă de ciocolată şi începu să mestece încet. Luă o sticlă de apă minerală, bău câteva înghițituri şi îşi aprinse o țigară, în timp ce fuma, se gândi că totul devenea mai greu decât îşi imaginase, începeau să apară imponderabilele, inevitabilele întâmplări neprevăzute. Şi pentru că nu-i chip să le înfrunți decât dacă începi să le cunoşti, se hotărî să recapituleze situația.

Sărmanul Moreira. Ideea inițială fusese să-l recruteze, să-l pună să acționeze în timp ce el i-ar fi dat ordine din umbră. Un chilian ar fi avut şanse mai mari să treacă neobservat, însă el devenise isteric şi în asemenea oameni nu trebuie să ai încredere. Când îi trăsese glonțul între ochi intuise greutățile de care avea să se lovească acționând singur, mai ales că pentru a descoperi identitatea ulterioară a lui Hillermann trebuia să interogheze mai multe persoane. Nu ştia pe cine să întrebe, dar nu era un secret faptul că în Țara de Foc se afla o colonie germană numeroasă, şi uneori compatrioții devin comunicativi. Totuşi, temerile lui se spulberaseră când îl sunase pe Maior de la Punta

Arenas.

— Prima misiune OK. Însă despre Hillermann nu ştie nimeni nimic. Nimeni nu primeşte corespondenţă sub numele ăsta.

— E normal. Colecţionarul nostru se numeşte Franz Stahl. Un nume destul de original. Te bucuri că ai aflat asta?

— Sunt de-a dreptul emoţionat. Mulţumesc pentru informaţie.

Maiorul continua să fie un model de eficienţă, întins pe iarbă, Galinsky îşi spuse că nu avea nici un rost să se întrebe cum obţinuse informaţia, însă după aceea se gândi cum ar fi procedat el.

„Să analizăm faptele: Ulrich Helm, deşi era invalid, ne-a tras pe sfoară în toate privinţele. S-ar putea spune că, fără ca noi să ne dăm seama, şi-a condus propriul interogatoriu. A ştiut să devieze ancheta, evitând întrebarea cea mai importantă : noua identitate a lui Hillermann, dar nici o clipă nu a pierdut din vedere că formularea ei era numai o chestiune de timp. Şi ce-a făcut atunci? A scăpat de două ori. Prima oară simulând un infarct în plină stradă şi a doua oară tăindu-şi venele într-un spital. Un om atât de credincios nu-şi abandonează prietenul aflat în primejdie fără să-l pună în temă... Asta e: i-a scris, într-un fel sau altul a scos scrisoarea din spital. N-a fost nevoie decât să vorbească cu medicii sau cu asistentele."

Galinsky îşi frecă mâinile. Simţea nevoia să se ridice, să facă puţină mişcare pentru ca sângele să-i dea înapoi căldura care începuse să se piardă. Căscă şi imediat după aceea se plesni uşor peste obraji, îşi spuse că poate nu fusese o idee bună să călătorească de la Porvenir la Tres Vistas pe timp de noapte.

În Porvenir, la agenţia care-i închiriase un Land Rover de teren, îi spuseseră că nu era greu să ajungă la Tres Vistas şi că acolo aveau să-l informeze cum să ajungă la parcela prietenului său Franz Stahl.

— Sunt vreo cinci, şase ore de drum. Cu o canistră de benzină de rezervă puteţi face drumul dus şi-ntors — îi explicase agentul.

Galinsky plecase la scurt timp după miezul nopţii. Luna plină îi luminase drumul solitar, făcând aproape inutile farurile. Era crispat şi vesel totodată. Simţea că trupul lui se pregăteşte să primească seninătatea indispensabilă care prevesteşte succesul misiunii.

Drumul era anevoios, presărat cu gropi, iar priveliştea pe care-o scotea la iveală lumina lunii era pe cât de monotonă, pe atât de dezolantă; o întindere nesfârşită de pete cenuşii întrerupte de câţiva arbuşti, însă Galinsky nu străbătuse douăzeci de mii de kilometri pentru a se bucura de peisajul din Ţara de Foc. Binecunoscuta obsesie de a intra în acţiune pusese stăpânire pe toţi muşchii lui şi deodată îşi dusese mâna între picioare şi descoperise că mădularul i se-nvârtoşase peste măsură, îşi amintise că citise mai demult despre erecţiile şi chiar ejaculările involuntare care-i surprind pe vânători în momentul cel mai încordat al hăituirii, când întreaga atenţie se concentrează asupra prăzii şi ritmul respiraţiei e stabilit de apropierea sau depărtarea ei. „Şi nu numai pe vânători", şoptise el. Îi surprind şi pe soldaţi. Alexandru cel Mare îi punea pe ofiţerii săi să observe mădularele soldaţilor înainte de a intra în

luptă.

Land Rover-ul înainta încet, ocolind gropile prea mari şi şanţurile dubioase, a căror adâncime n-o putea estima. Aşa îl prinseseră zorii zilei. Luna strălucea în continuare, ca şi cum ar fi pus la îndoială obiceiul soarelui de a se ivi din apele Atlanticului. Mergea atent la surprizele de pe drum. Stinsese farurile. Concentrarea îl împiedicase să vadă privirea încărcată de ură pe care nagâţii i-o împlântau în spate de la înălţimea stâlpilor de telegraf, sau stolurile mari de bâtlani care brăzdau cerul către nord-vest când soarele îşi revărsa jăraticul. Păsările acelea veneau de departe, poate de la aceeaşi distanţă ca şi Galinsky, sau poate chiar mai de departe, din Insulele Malvine sau din Georgiile Sudului, căutând adăpostul fiordurilor la nord de peninsula Brunswick.

La şase şi ceva se oprise. Ajunsese la Tres Vistas. Locul era aşa cum i-l descriseseră la agenţia de închirieri de maşini: două case aşezate faţă-n faţă, despărţite de drum, în încercarea de a crea iluzia unei străzi.

Mai întâi sunase la uşa pensiunii, dar nu i se răspunsese. După aceea mersese la prăvălie şi fusese întâmpinat de un bătrânel care-l privise prietenos şi neîncrezător.

— Nu vă pot oferi decât mate şi biscuiţi — spusese bătrânelul.

— Nu mi-e foame. Caut un prieten care locuieşte aproape de-aici.

— Au plecat cu toţii. Nu ştiu unde s-au dus. Poate că mi-au spus, dar am uitat. Uit tot ce mi se-ntâmplă. Aguirre spune că e din cauza vârstei. Vreţi să jumulesc o găină?

— Prietenul meu se numeşte Franz Stahl, înţelegeţi? E neamţ.

— Poate-l cunosc. Cine ştie. Acum nu-mi aduc aminte. Dacă nu vă place găina pot să tai un miel, dar va trebui să mă ajutaţi. Nu am atâta putere.

— Mai e cineva aici cu care aş putea vorbi?

— Nu. V-am spus că au plecat cu toţii.

— La cine vă referiţi?

— La ginerele meu Mansur, fiica mea cea mută, doctorul Aguirre şi jugănarul.

— Unde s-au dus?

— Cine?

— Mansur, jugănarul, fiica dumneavoastră.

— Nu-mi aduc aminte. Au plecat şi mi-au spus: noi plecăm, să nu faci prostii în lipsa noastră. Ştiam unde-au plecat, dar am uitat. Vreţi să tăiem un miel?

Galinsky întinsese o mână şi-l apucase pe bătrân de beregată, îl zguduise violent, până când auzise că văicărelile lui se amestecau cu jalnicul trosnet al oaselor. Văzuse în ochii lui spaima.

— Ascultă, bătrân nenorocit. Franz Stahl, neamţul. Cum ajung la casa lui? Franz Stahl. Franz Stahl. Repetă împreună cu mine.

— Franz..., dă-mi drumul, prostule. Acum îmi amintesc.

— Vorbeşte. Cum ajung la casa lui Franz Stahl?

— Aveţi un cal? Aveţi nevoie de un cal.

— Am. Cum ajung la casa lui Franz Stahl?

— Mergeți până la oficiul poştal. Acolo intrați în pampă, până dați de o viroagă. La capătul ei o să vedeți casa. Unde aveți calul?

— Ascultă, idiotule: ca să ajung la casa neamțului merg pe drum până la oficiul poştal, intru în pampă până dau de o viroagă. Aşa e?

— Dacă ştiați de ce-ați mai întrebat, la naiba. Ce facem cu mielul?

Galinsky îi dăduse drumul bătrânului. Îl lăsase blestemând pentru că refuzase să-l ajute să taie mielul. Se dusese la Land Rover, scosese o hartă şi o desfăşurase. Poate că bătrânul îl informase corect. Văzuse punctul care indica oficiul poştal de lângă drum. Spre sud se afla o porțiune îngustă de pampă şi după aceea marea. Spre nord văzuse semnele unui accident de teren care putea să fie un izvor sau o viroagă. Mult mai sus curgea şerpuitorul China Creek, care izvora în lunca râului Boqueron. Mai erau câteva pătrățele reprezentând crescătoriile de vite presărate de-a lungul râului. Un cerc minuscul desenat la capătul viroagei trebuia să fie casa pe care-o căuta. Bătrânul îi atinsese mâna.

— Acum îmi amintesc — spusese.

— Cum se ajunge la neamț?

— S-au dus la priveghi. Toți s-au dus la priveghi.

— La priveghiul cui?

— La priveghiul prietenului dumneavoastră, neamțul. Sincere condoleanțe.

Bătrânul rămăsese cu mâna întinsă în mijlocul drumului. Tuşi, apoi se frecă la ochi ca să poată urmări cu privirea maşina care se îndepărta într-un nor de fum.

Pe culmea dealului, Galinsky începu să facă nişte exerciții de relaxare. Mai întâi îşi chirci degetele de la picioare, trase adânc aer în piept şi începu să expire încet, în timp ce-şi întindea degetele. După aceea repetă exercițiul încordându-şi muşchii de la picioare, fesele şi abdomenul, până ajunse în dreptul sprâncenelor. La sfârşit se simți străbătut de un val înviorător, care-i îngădui să uite pentru o vreme cele şapte ore petrecute pe iarbă.

Plecase din Tres Vistas la şase şi jumătate dimineața: Pe la opt zărise construcția pe stâlpi a oficiului poştal şi intrase în pampă. Nu-i fusese uşor să ajungă la viroagă. Roțile alunecau pe iarba grasă şi de câteva ori fusese cât pe-aci să piardă controlul. Abandonase Land Rover-ul la intrarea în viroagă, era cu neputință să înainteze aşa pe iarba alunecoasă, aşa că îşi aruncase rucsacul pe umăr şi mersese în ritm alert până la nouă şi jumătate. Luminişul se termina pe culmea de deal de unde supraveghea casa aflată la poale. Până acolo să fi fost vreo cinci sute de metri de pampă.

După cât se părea, bătrânul din Tres Vistas îşi recuperase coerența într-un moment prielnic. De pe deal, Galinsky se uită la casă cu binoclul. Numără nouă cai care stăteau priponiți lângă casă. Doi dintre ei erau de departe mai zdraveni şi mai îngrijiți. Erau cai de rasă; ceilalți şase erau, în schimb, mai scunzi şi mai păroşi. Examinând şeile aliniate la intrarea în casă, descoperi că două dintre ele purtau emblema carabinelor încrucişate ale poliției chiliene.

Mai târziu îi văzu şi pe jandarmi, când ieşiră din casă pentru o scurtă plimbare, însoțiți de un individ cu părul cărunt. Opt persoane diferite ieşiseră şi intraseră, după ce vizitaseră o construcție micuță aflată departe de casă, la care se ajungea mergând pe o cărare de scânduri, străjuită de meri. Două erau femei. Galinsky aşeză opt bețe de chibrit pe iarbă şi le împrumută caracteristicile observate la cei care apăreau şi dispăreau sub acoperişul de calamină.

Soarele începu să coboare spre Pacific. Galinsky scoase o altă tabletă de ciocolată.

„Ciudată mai e şi viața asta, îşi spuse, am ajuns aici hotărât să-l elimin pe omul ăsta şi acum descopăr că e deja mort. Ce i s-o fi întâmplat? O criză datorată vârstei? Un accident? A primit oare înştiințarea credinciosului său prieten Ulrich Helm şi i-a cedat inima?"

De când văzuse casa, Galinsky nu avusese nici o îndoială cu privire la proprietarul ei. Se uitase prin binoclu la construcția aceea din lemn şi îi atrăseseră atenția canaturile ferestrelor. Toate purtau, fără deosebire, însemnele porții cu trei turnuri, în vârful căreia fuseseră încrustate două stele evreieşti şi o cruce creştină. Povara nostalgiei sau puterea obişnuinței îl denunțau pe Hans Hillermann; casa aceea putea fi din Bergedorf, Curslack sau din oricare cătun de pe malul Elbei. Numai acoperişul strălucitor de calamină trăda fidelitatea arhitectonică.

Frank Galinsky văzu soarele strălucind ca un glob uriaş de foc spre apus. Îşi făcu socoteala că îi mai rămân două ore de lumină şi, fără să înceteze să se întrebe ce naiba făceau cu mortul, scoase din rucsac un sac de dormit subțire. Se băgă în el acoperindu-se până-n dreptul ochilor şi se mai uită o dată prin binoclu. Părea un vierme enorm care admiră apusul soarelui, însă privirea sa era concentrată asupra celor doi bărbați care ieşiseră din casă, se îndepărtaseră vreo sută de metri şi începuseră să sape o groapă dreptunghiulară.

Țara de Foc: lunga noapte australă

Cele două case care alcătuiau aşezarea Tres Vistas semănau cu urechile unui ac a cărui gaură se deschide drept în mijlocul drumului. Am ajuns acolo când umbrele puneau stăpânire pe întregul peisaj. Erau două case din lemn, cărora acoperişul de coiron le împrumuta înfățişarea unor animale adormite. Una dintre ele era împodobită cu o inscripție neobişnuită: „Anasonul Maimuței", şi chiar sub fundul maimuței gemene a lui Charles Darwin se afla o plăcuță scrisă cu vopsea închisă la culoare: PRĂVĂLIA cu DE TOATE. Cealaltă casă avea o inscripție discretă desenată pe o scândură: PENSIUNEA MANSUR. Nici una dintre ele nu era luminată, înainte de a opri motorul am apăsat pe claxon. Din prăvălie a apărut un bătrânel care ținea într-o mână o lampă cu carbid.

— Nu sunt acasă. Nu e nimeni aici — mi-a spus în timp ce mă scruta cu privirea.

— Dumneata eşti cineva, bunicule.

— Poftiți înăuntru. Dacă doriți ceva, luați şi țineți minte prețul. Mi-au spus să nu fac prostii şi să nu mă amestec în prăvălie.

L-am urmat şovăind. Nu părea prea simplu să stau de vorbă cu bătrânul. A deschis uşa prăvăliei şi mi-a arătat un scaun, înăuntru mirosea a mirodenii, cafea, mate, tutun; erau mii de arome pe care le împrăştiau produsele ordonate în dulapuri şi cutii, printre unelte de grădină, oale, găleți şi harnaşamente.

— Vă e foame? Dacă doriți, pot să tai o găină de-a mea. Sau poate preferați o bucată de miel?

— Nu vreau decât un mate. Mulțumesc. Bunicule, caut un neamț...

— Toți căutăm câte ceva în viața asta. Şi eu am căutat ceva, dar nu mai ştiu ce anume. Am uitat. Uit tot ce mi se-ntâmplă. Aguirre spune că nu trebuie să mănânc carne.

— Cine e Aguirre?

— Aguirre? Doctorul. Vindecă râia oilor şi febra aftoasă a vacilor. Mai vindecă şi oameni, uneori. De ce îl căutați pe neamțul ăla?

— Îl cunoaşteți? Am o treabă pentru el. E o chestiune urgentă.

— Cine ştie. Poate că-l cunosc. Acum nu-mi aduc aminte. Asteptați-l pe ginerele meu. El îi cunoaşte pe toți.

— Unde e ginerele dumitale? Îl poți chema?

— A plecat. Toți au plecat. Dar o să se-ntoarcă. Aveți răbdare.

— Ştii cumva unde au plecat?

— Mi-au spus, dar am uitat. V-am mai spus: uit tot ce mi se-ntâmplă. Avem ouă fierte. Vreți să vă aduc vreo două?

L-am văzut pe bătrân ducându-se în camera alăturată. S-a întors după puțină vreme cu o tavă pe care se aflau două ouă fierte şi o franzelă cu aspect marmorean: biscuitul tare al crescătorilor de vite. M-a poftit la o masă. În vitrină erau mai multe sticle de vin argentinian. Am luat o sticlă şi m-am îndreptat spre bătrân.

— Poftă bună. Nu v-am auzit calul. Unde l-ați lăsat?

— Am venit cu motocicleta. Ştii ce este aceea o motocicletă?

— Prostii. Tâmpenii. Bărbații merg călare.

— Bunicule, ajută-mă. Neamțul pe care-l caut se numeşte Franz Stahl şi locuieşte prin apropiere, îl cunoaşteți?

— Nu-mi aduc aminte. Am cunoscut mulți nemți, şi buni, şi hahalere. Aşa e viața. Dacă toți ar fi buni, ar fi tare plicticoasă. Am cunoscut şi americani şi croați. La nord de strâmtoare sunt foarte mulți croați. Nu-mi plac.

— Ia un pahar de vin, bunicule. Franz Stahl. Franz, poate i se spune Francisco.

— Francisco a fost o căpetenie de indieni. Francisco Calfucura. De asta îmi amintesc. De vremea când pe-aici mai erau indieni. Acum nu mai sunt. Străinii i-au omorât pe toți. Hahalere. Şi croații au omorât indieni. V-am mai spus că nu-mi plac. Mănâncă iepuri. Nătărăii. Când avem atâția miei, să le facă rău bieților iepuri. Jucați cărți? Când s-or întoarce ginerele meu şi doctorul putem să facem o partidă.

Bătrânul acela avea amintirile împrăştiate care-ncotro, ca piesele unui caleidoscop, şi mi-ar fi trebuit multă vreme ca să i le pun în ordine. Ascultându-l în timp ce rostea fraze care pentru el erau pline de miez m-am gândit la Veronica, la tine, dragostea mea. Cu tine se întâmpla acelaşi lucru? Era oare tăcerea ta o lume de mici cristale pe care nimeni, nici măcar tu, nu reuşea să le ordoneze într-o geometrie exactă? Măcar bătrânul acela vorbea, pe când tu, dragostea mea, pierdusei până şi arhitectura cuvintelor.

Pe când sorbeam din vinul acela aspru şi tare când am auzit lătrat de câine şi zgomot de copite apropiindu-se. Bătrânul a aprins câteva lămpi.

Mai întâi a intrat un bărbat voinic, apoi o femeie micuță cu ochi strălucitori, urmată de un individ cu părul cărunt şi ochelari cu lentile groase şi cu ramă de baga. M-au privit cu mirare.

— Are de plătit nişte ouă fierte şi două sticle de vin — a spus bătrânul.

— Bine, tată socrule. Du-te să te culci — a răspuns bărbatul mai plinuț.

— Dumneavoastră sunteti Mansur, cel cu pensiunea?

— Da. Pensiunea şi prăvălia îmi aparțin. Mă căutați?

— Vin din partea lui Carlos Cano. Mi-a spus că dumneavoastră m-ați putea ajuta.

— Dar dumneavoastră cum vă numiți?

— Belmonte. Juan Belmonte.

— Ca toreadorul. Eu sunt Romualdo Aguirre. Cel care te omoară când eşti sănătos — s-a prezentat bărbatul cu ochelarii de baga.

— Ana, soția mea. E mută, însă aude bine. Nu trebuie decât să ridicați puțin glasul — mi-a spus Mansur, strângându-mi mâna.

— Caut un neamț. Se numeşte Franz Stahl. Îl cunoaşteți?

Nou-veniții s-au privit unii pe alții. Mansur a atins mâna soției sale şi femeia s-a dus în încăperea alăturată.

— Ați ajuns târziu. Doctore, vorbeşte dumneata cu prietenul nostru. Eu mă duc să scot şeile de pe cai.

Romualdo Aguirre a luat trei pahare şi s-a aşezat în fața mesei. Mi-a oferit o țigară. A băut puțin vin şi înainte de a vorbi a dat din cap.

— Presupun că veniți din Germania.

— Să vorbim pe şleau. De unde ştiți?

— Nu ştiu. Presupun. Omul pe care-l căutați, Franz Stahl, a murit. L-am îngropat în urmă cu câteva ceasuri. Şi-a zburat creierii cu o puşcă.

Îmi stătea pe limbă numele lui Galinsky. Ajunsesem târziu. E foarte simplu să simulezi o sinucidere cu puşca.

— Când s-a-ntâmplat asta?

— Ieri noapte. S-a purtat foarte ciudat în ultimele zile. Dumneavoastră sunteți cel care a-ntrebat de un oarecare Hallmann, sau Hillman la poşta din Punta Arenas?

— Nu. Dar cred că ştiu despre cine vorbiți. Se purta ciudat... Ce altceva a mai făcut?

— Nu aşa. Cel care are multe de povestit sunteți dumneavoastră — a spus Mansur din uşă.

Ana s-a alăturat şi ea grupului. Cu mişcări energice a tăiat câteva bucăți de brânză de oaie, pâine şi felii de carne de cal uscată şi ațoasă, al cărei gust cerul gurii mele îl uitase. Mansur a destupat altă sticlă de vin. Mă simțeam expus verdictului unui complet de judecată şi, în timp ce căutam cuvintele potrivite pentru a le vorbi despre bărbatul pe care tocmai îl îngropaseră, ceva, acel ceva inexplicabil care însoțeşte întotdeauna moartea celor care au trăit intens, mi-a şoptit că dispariția neamțului era de fapt o carte jucată magistral, o carte câştigătoare, ca o strâmbătură sarcastică adresată lui Kramer, Maiorului, lui Galinsky, lui Galo şi tuturor nemernicilor care porniseră pe urmele lui ca să-l vâneze. Şi acest ceva inefabil m-a făcut să văd în moartea lui un semn cu ochiul prietenesc, frățesc, făcut lui Ulrich Helm, celălalt protagonist al istoriei, care trăise partea cea mai rea. Atunci am început să le povestesc despre adevărata identitate a lui Franz Stahl şi imediat, credincios vremurilor care m-au şlefuit şi cărora le datorez amărăciunea pe care-o maschez în duritate, le-am istorisit povestea celor doi antifascişti care au visat cândva să trăiască utopia libertății în Țara de Foc şi care, pentru a-şi pune în aplicare planul, nu şovăiseră nici o clipă să fure ouăle vulturului chiar din cuibul acestuia.

Într-o tăcere abia întreruptă de sforăiturile bunicului, care refuzase cu îndârjire să părăsească masa, au ascultat povestea acelei prietenii, a unei fidelități care trecuse prin toate încercările, reuşind să treacă intactă prin cea mai îngrozitoare probă: aceea a timpului.

— N-am văzut niciodată la el măcar un gram de aur. Tot ce-a avut a făcut cu mâinile lui, muncind din greu — a suspinat Aguirre.

— Şaizeci şi trei de monede de aur? — a spus Mansur, neîncrezător.

— De câte zece uncii fiecare. Valoarea lor e inestimabilă. Trebuie să fie pe undeva — am adăugat.

— Nu mă interesează. Aici trăim liniştiți din ce avem. Dumneavoastră ce părere aveți, doctore? — a întrebat Mansur.

— Îmi plac legendele. Monedele astea or fi şi ele tot o legendă. Țara de Foc e plină de comori ascunse. N-o fi foc dacă mai e încă una.

Ana a lovit masa şi, privindu-l fix în ochi pe Mansur, a început să gesticuleze. Ochii îi ardeau, mişcările îi erau emfatice, sigure, incontestabile. Mansur încuviința din cap.

— Cred că Ana are dreptate. Aurul ăsta o să ne-aducă numai necazuri. Primul a fost moartea lui Franz. Trebuie găsit înainte de a se transforma în molimă. Ea vrea să ştie cine este bărbatul care-a întrebat de Franz în Punta Arenas.

Le-am spus ce ştiam despre Galinsky, despre urmele pe care le lăsase în trecerea lui prin Santiago.

— Doi morți — a comentat Aguirre.

— Trei. Nu-l uitați pe Ulrich Helm. Şi eu gândesc la fel ca ea. Monedele astea or să aducă numai complicații. Asta e. V-am spus tot ce ştiam, acum vreau să aflu amănunte despre moartea lui Hillermann, sau cum preferați dumneavoastră să-l numiți.

— De când i s-a spus că cineva a întrebat de el, lucru pe care noi de-abia l-am aflat, a început să se poarte ciudat — a spus Aguirre. Eram prieteni, toată lumea de aici îl admira, în urmă cu patru zile, m-a surprins pentru că mi-a cerut să-l ajut să-şi redacteze testamentul, prin care-i lăsa tot ce avea Griseldei, o văduvă care i-a fost alături în ultimii douăzeci de ani. Am scris tot ce mi-a dictat, am semnat ca martor şi am trimis totul la notarul din Porvenir. Asta a fost ultima oară când l-am văzut. Griselda ştie mai multe, ea a stat cu el ieri seară. Ca de obicei, i-a pregătit ceva de mâncare şi a plecat cam pe la zece. Din câte spune Griselda, el era bine, poate cam vesel din cauza unor pahare de vin pe care le băuse în timpul mesei. Ea a plecat, s-a îndepărtat vreun kilometru şi, deodată, una dintre acele intuiţii tipic feminine a făcut-o să se întoarcă. Era foarte aproape de casă când a auzit împuşcătura. L-a găsit mort, cu puşca încă între picioare. Eu am examinat cadavrul şi pot să vă asigur că s-a sinucis. Griselda a ieşit din casă, s-a urcat pe iapa ei şi a venit să ne povestească nenorocirea. Ce s-a mai întâmplat? Am plecat aproape imediat şi am ajuns la casa lui Franz înainte de răsăritul soarelui. Ieri noapte era cu noi şi Ledesma, un jugănar de noateni care umblă pe la toate crescătoriile de vite. Pe el l-am trimis la Puerto Nuevo să anunţe poliţia. Mai târziu ni s-a alăturat, împreună cu doi jandarmi — a încheiat Aguirre.

— Trebuie să merg la casa mortului. Mă puteţi ajuta?

— Bineînţeles. Să aşteptăm până în zori şi plecăm. Caii au nevoie de câteva ore de odihnă —a explicat Mansur, dar nu şi-a putut continua vorba, pentru că exact în acea clipă s-a auzit zgomotul de copite al unui cal care se apropia în galop.

Mansur a ieşit în poartă.

— Doctore! Asta-i iapa Griseldei — a strigat el de-afară.

Ana şi-a dus mâinile la gură.

— La naiba. Griselda a rămas singură acolo — a mârâit Aguirre.

Am sărit de pe scaune şi zgomotul l-a trezit pe bătrân.

— Bătrânul Franz. Şi dumneavoastră vreţi să mergeţi la casa bătrânului Franz. Am să vă spun cum se ajunge acolo, numai să nu mă loviţi — a gemut el încercând să se apere.

— Stai liniştit, bunicule. Visezi — i-a spus Aguirre.

— Nu. Celălalt om care a întrebat de bătrânul Franz m-a lovit. Acum îmi amintesc. Nu-l lăsaţi să mă lovească.

— Când te-a lovit omul acela, bunicule? Adu-ţi aminte. Când?

— Nu ştiu. Mergea într-o maşină verde. Nu avea cal.

Am plecat val-vârtej. Mansur blestema oboseala cailor. Aguirre a luat o lampă şi am început să cercetăm drumul. Nu ne-a fost greu să descoperim urmele lăsate de roţi şi pista enormă lăsată de Galinsky; pe marginea drumului strălucea o cutie de ţigări nemţeşti, Revals.

— Pe unde o iau? — am întrebat de pe motocicletă.

— La dreapta până la oficiul poştal. După aceea mergeţi prin viroagă. Venim şi noi într-o oră — a răspuns Aguirre.

Se lumina de ziuă când am dat peste construcţia ridicată pe stâlpi. Înainte

de a ieşi de pe drum am oprit motorul, am ridicat şaua şi am luat pistolul. Sunetul glonţului intrând în culată a fost primul semn de viaţă pe care l-a auzit pampa.

Ţara de Foc: o întâlnire fraternă

Land Rover-ul lăsase urme foarte adânci în pampă. Le-am urmărit în viteză până la poalele dealului. Galinsky nu se gândise să ascundă maşina, se credea în deplină siguranţă şi chiar îşi îngăduise să lase actele de la agenţia de închirieri în torpedou. Acolo apărea numele lui complet. Am ridicat capota, am smuls toate cablurile de contact şi am început să urc pe marginea viroagei.

Motocicleta aluneca pe iarba grasă, însă motorul puternic o obliga să se opintească şi să înainteze. Mă simţeam ca un călăreţ din divizia a şaptea cavalerie, un fel de răzbunător chemat pe scenă la momentul potrivit pentru a evita tragedia; dădeam dovadă de o prostie suverană, pe care-am înţeles-o când mai aveam vreo cincizeci de metri până-n vârful dealului: dacă mergeam în continuare pe motocicletă, sunetul motorului avea să-l pună în alertă pe Galinsky.

Am urcat pe jos. Pe cerul fără nori se-nvârteau în cercuri păsări negre. Cu câţiva metri înainte de a ajunge în vârful dealului m-am aruncat pe iarbă şi m-am târât de-a buşilea. La poale se zărea o casă. Lumina dimineţii făcea acoperişul de calamină să strălucească. M-am hotărât să cobor dând un ocol care să mă asigure că am mereu soarele în spate.

Ajungând în dreptul crucii de lemn înfipte într-o movilită de pământ, mi-am dat seama că lăsam în urmă pene albe. Hanoracul lui Pedro de Valdivia nu rezistase urcuşului pe coate. Mai aveam încă o datorie faţă de prietenul meu bondoc. Pe cruce am citit două cuvinte: FRANZ STAHL, iar la câţiva metri în faţă am zărit ceva care m-a obligat să scot pistolul din buzunar. Erau doi câini morţi, eliminaţi de un bun trăgător, pentru că amândoi aveau capetele făcute zob.

„Ei bine, Belmonte, a sosit clipa să demonstrezi că încă mai eşti bun de ceva", mi-am spus în timp ce alergam în zig-zag spre uşa din spate a casei. Am intrat învăluit într-un nor de praf şi aşchii care au sărit o dată cu balamalele. M-am prăbuşit căutând o căpăţână în care să înfig mai multe gloanţe 765, însă n-am găsit decât dezordinea provocată de trecerea unui uragan sau a unui căutător de comori care n-avea timp de pierdut.

M-am ridicat încet. Am străbătut cu privirea, de la dreapta la stânga, vestigiile căutării întreprinse de Galinsky, cu arătătorul pe trăgaci. Atunci am văzut-o pe femeie.

Mulţi morţi mi-a fost dat să văd, şi pe chipurile tuturor era întipărită o expresie grotescă de-a dreptul, ca şi cum clipa în care îi părăsise viaţa ar fi sosit atât de brusc, încât nu mai avuseseră vreme să-şi aşeze trupul într-o atitudine demnă sau armonioasă. Femeia avea încheieturile legate de marginea unui şemineu înalt. Picioarele fleşcăite şi îndoite sub ea făceau ca braţele să

pară foarte lungi, fiind nevoite să suporte greutatea întregului trup. Era dezbrăcată de la brâu în sus şi avea chipul şi trunchiul pline de arsuri.

Am lăsat pistolul pe marginea şemineului ca să tai sfoara cu o mână, iar cu cealaltă am apucat trupul femeii. Am întins-o pe podea. Expresia de groază de pe fața ei demonstra că murise în toiul torturii, în timp ce o acopeream cu un cearşaf m-am gândit că, dacă Hillermann îi împărtăşise secretul, cu siguranță îl trădase. Galinsky fusese un călău eficient; arsurile îi afectaseră numai suprafața pielii, fără să-i fi pârlit carnea, pentru a evita ca victima să leşine. Acum se afla probabil departe. M-am blestemat că nu stricasem motocicleta după ce-o abandonasem la mijocul dealului. Când mă ridicam, am simțit ceva rece apăsându-mi urechea dreaptă.

— Mişcă-te încet. Cu multă grijă — mi-a spus stăpânul țevii.

M-am lăsat împins către un scaun.

— Stai jos. Şi cu mâinile la umeri.

Am ascultat. A îndepărtat țeava de urechea mea şi, continuând să țină pistolul îndreptat spre mine, s-a aşezat pe marginea unei mese.

— Cine eşti?

— N-are importanță, Frank Galinsky.

Bărbatul care ținea un Colt de nouă milimetri îndreptat spre mine avea pe puțin un metru nouăzeci. Era blond, tuns scurt, iar ochii lui albaştri nu reuşeau să disimuleze surprinderea pe care i-o provocaseră vorbele mele.

— De unde ştii cum mă cheamă?

— Ai lăsat multe urme. Prea multe. Maiorul nu va mai avea încredere în tine.

— Văd că ştii multe. Cine naiba eşti?

— Mă numesc Juan Belmonte. Nu ne-am mai văzut niciodată până acum.

— Ca faimosul toreador. Vorbeste-mi despre greşelile pe care le-am făcut.

— Unu: ar fi trebuit să faci curățenie în casa lui Moreira după ce l-ai ucis. Am fost acolo şi am găsit cheia de la căsuța poştală. Doi: i-ai scris folosind inițialele numelui tău militar, *Deckname:* Werner Schroeders. Asta scrie şi în actele tale de la poliția germană. Trei: l-ai lăsat în viață pe bătrânul de la prăvălie. Cam multe greşeli pentru un fost ofițer de spionaj. Prea multe pentru un militar de la Cottbus.

— Îmbătrânim. Dar te asigur că, în ce te priveşte, n-am să greşesc. Presupun că ştii ce caut.

— Bineînțeles. Nu era nevoie s-o omori pe femeie. Şi eu vin din Germania după Colecția Jumătății de Lună Rătăcitoare. Dar există o mare diferență între noi: eu ştiu unde se află monedele.

— Formidabil, înseamnă că putem negocia. Te văd destul de preocupat de propria ta piele. Ce i-am făcut femeii e o joacă de copii în comparație cu ce-am să-ți fac ție.

— Te cred. Unul ca tine, care toată viața n-a fost altceva decât un fascist roşu respingător, nu are nici un fel de scrupule. Dar n-o să-ți fie uşor. Şi ea cunoştea ascunzătoarea monedelor, îți dai seama, *Genosse?* Nu eşti decât un morman de gunoi incapabil să acționeze dacă nu e împins de la spate. Un

gunoi şi nimic mai mult. Asta eşti. Un *Ossi.*

L-am văzut cum strângea patul pistolului. Strălucirea ochilor lui nu lăsa nici o umbră de îndoială că dorința de a-mi înfige un glonț în țeastă făcea să i se crispeze mâinile. Voia să mă omoare, însă nu înainte de a verifica adevărul spuselor mele. Trebuia să câştig timp. Mansur, Aguirre şi Ana erau probabil pe drum.

— Număr până la trei. Unde sunt monedele? Unu.

— Mă crezi idiot? Eşti copleşit de îndoieli. N-o să-mi clinteşti nici un fir de păr până nu mă faci să vorbesc. Toți erau la fel de idioți ca tine la Cottbus? Sau e o problemă de alimentație?

— ...doi...

— Bine. Dacă tot eşti hotărât să mă elimini, s-ar cuveni să afli că îți datorez ceva. Întotdeauna am vrut să bag câteva gloanțe în Moreira. Ne cunoşteam de mult. Probabil că ți-a povestit ce-a făcut în Nicaragua. Am fost şi eu pe-acolo. Ai în fața ta un luptător de gherilă, Galinsky. Unul care nu s-a sfiit să-şi arate curajul, în afară de paradele la care-ți țineai fundul strâns ai intrat vreodată în acțiune?

— ...trei...

Glonțul a intrat prin glezna stângă. Am simțit lovitura care m-a făcut să-mi înfig piciorul în pământ, după aceea arsura şi imediat durerea care urca în picior.

— Am fost în Angola şi în Mozambic. Băieții din Zamora Machel mi-au arătat jocurile astea. Dacă ai fost luptător de gherilă, aşa cum te lauzi, trebuie să ştii despre ce vorbesc. Se începe cu un picior, se continuă cu celălalt şi în felul ăsta te trezeşti treptat cu tot mai mult plumb în organism. Hai să mai facem o tură. Unu...

Durerea continua să urce. Câteva fire de sânge au început să curgă din pantof. Mi-am adus aminte de cei doi câini morți. Un Colt ca acela pe care-l mânuia Galinsky are de regulă un încărcător cu nouă gloanțe. Îi mai rămâneau şase.

— Unde-ai învățat spaniola? O vorbeşti cu accentul din America Centrală. Cunoşti expresia „te-ai dus dracului, ticălosule"? Exact asta ai făcut tu acum. Te-ai dus dracului. Hillermann a ascuns monedele foarte departe de-aici. Va trebui să mă iei în cârcă. Te-ai dus dracului, ticălosule.

— ...doi...

— Limba spaniolă are o listă nesfârşită de insulte şi toate ți se potrivesc ca o mănuşă. Ticălos, mişel, fătălău, fiu de cățea, avorton, puțoi, dobitoc, papă-lapte, însă cea mai potrivită insultă pentru tine vine din propria-ți limbă: *Ossi.*

— N-ai înțeles regulile jocului. De ce mă insulți? La urma urmei, tu şi cu mine suntem tovarăşi de luptă. Tu luptai ca să construieşti socialismul şi eu îl apăram. Trei...

A ridicat pistolul şi m-am aruncat de pe scaun în timp ce zgomotul puştii zguduia încăperea. Galinsky a sărit de pe masă din pricina impactului celor două gloanțe şi s-a prăbuşit la picioarele mele, cu pieptul transformat într-un şuvoi de sânge şi măruntaie.

Carlos Cano a rămas în prag.
— De ce-ai aşteptat atât de mult până să tragi? — m-am plâns eu de pe podea.
— Fiindcă mi-a plăcut lista de înjurături. La naiba. Ți-a ciuruit un picior.
Aguirre, Mansur şi Ana cea mută au intrat în urma lui Cano. Tremurând din toate mădularele în fața acelui măcel, nu ştiau ce să facă. Ana s-a ghemuit la pieptul lui Mansur, acoperindu-şi ochii.
— Strânge din dinți, că-ți scot pantoful — mi-a spus Aguirre.
— Îl țin eu. Ăsta are pielea tăbăcită — a intervenit Cano.
Glonțul intrase şi ieşise frumos. Aguirre a fost de părere că oasele erau întregi. A dezinfectat rana şi după ce m-a bandajat s-a ocupat de trupul Griseldei şi de cel al lui Galinsky.
— Cum ai ajuns aici, Cano?
— Nu ştiu. Presupun că m-a interesat povestea cu comoara. Când te-am văzut ieri îndepărtându-te, m-am gândit că as putea să-ți dau o mână de ajutor şi m-am întors la Puerto Nuevo. Mi-am petrecut noaptea acolo, în zori am ajuns la Tres Vistas, chiar când prietenii noştri se pregăteau să vină încoace. Am văzut câinii morți, i-am cerut lui Mansur puşca şi restul îl ştii.
— Nu-i rău pentru unul care s-a desprins de toate.
— Şi monedele? Nu-i aşa că ştii unde sunt?
— Nemernic ce eşti! Ai fost aici afară tot timpul!
Cano a ridicat din umeri. A aprins două țigări şi mi-a pus una în gură; am început să râdem amândoi în hohote. Aguirre a aşteptat răbdător să ne liniştim.
— Ştiu eu unde sunt. Luați de-aici rahatul ăsta — ne-a spus şi ne-a făcut semn să-l urmăm.
Afară, mai multe păsări negre se roteau în cercuri deasupra capetelor noastre.

Santiago de Chile: ultima cafea

Îmi tremurau picioarele când am trecut pragul micului bar. M-am aşezat pe taburetul cel mai apropiat de ieşire, ca să privesc de acolo strada şi casa. Am cerut o cafea şi ospătarul a răspuns printr-o lungă dezvinovățire, care s-a încheiat cu laude la adresa Nescafe-ului. Am răspuns că nu avea importanță şi în timp ce aşteptam am descoperit că, în pofida căldurii, a soarelui matinal, a copacilor rămuroşi, Santiago era un oraş scufundat într-o atmosferă opacă, în mod evident tristă. Oraşul e trist. Aşa şi-a intitulat Dâaz Eterovic singurul roman negru despre Santiago, pe care l-am citit cândva la Hamburg. Oraşul e trist. La naiba, Belmonte, trebuie să-ți aduni forțele ca să duci la îndeplinire cea mai importantă acțiune. Să-ți aduni forțele ca să ieşi de-acolo şi să traversezi strada.
Să traversez strada. Nimic mai mult, Verdnica, dragostea mea. Să traversez strada, să ating sfârcul negru de bachelită al soneriei şi voi fi cu tine,

înfruntând în sfârşit realitatea ta de absenţă şi tăcere. Mi-e teamă. Lasă-mă să termin de băut ultima cafea din toţi anii ăştia de despărţire.

Din bar m-am uitat lung spre casa doamnei Ana. Rana de la picior mă mai durea încă, dar nu-mi păsa. Întorcând ceaşca, am rememorat pentru ultima oară ceea ce se întâmplase în îndepărtata Ţară de Foc.

Cu trei zile în urmă, Aguirre se cocoţase pe acoperişul strălucitor de calamină al casei lui Hillermann. Cano îl urmase. Cu un ciocan scoseseră cuiele care fixau plăcuţele de zinc şi dintre ele recuperaseră blestematele monede de aur. Şiret neamţul. Le dăduse cu tărâţe ca să le ascundă strălucirea.

Una după alta, au căzut în locul unde mă aflam. Cu un brici am curăţat stratul de tărâţe şi a ieşit la iveală strălucirea celor şaizeci şi trei de monede reci, la fel de reci ca jumătatea de lună care le împodobea, o strălucire păstrată prin ambiţie de-a lungul veacurilor.

— Luaţi de-aici mizeria asta — a spus Aguirre. Şi toată acea bogăţie a rămas împrăştiată pe iarbă, lângă bălegarul cailor vlăguiţi, în timp ce el, Cano, Mansur şi Ana cea mută se ocupau plini de evlavie de morţi.

— Presupun că trebuie să dau seamă pentru toate astea la poliţie — am spus în timp ce luam monedele.

— Plecaţi. Dacă-i anunţăm pe jandarmi o să se ducă vorba, unii vor presupune că mai avem aur şi-atunci locul ăsta se va umple de nedoriţi. Luaţi-o din loc şi aveţi grijă ca rahatul ăsta să se îndepărteze de Ţara de Foc. Noi ştim ce-avem de făcut cu morţii — a precizat Mansur.

— Are dreptate. Comorile nu sunt bune decât ca să stai de vorbă despre ele în timpul iernii — a adăugat Cano.

De pe aeroportul din Punta Arenas l-am sunat pe Kramer.

— Am gunoiul. Pe tot.

— Bravo, Belmonte. Ştiam eu că n-ai să mă dezamăgeşti. A fost greu?

— N-are importanţă. Acum e rândul dumneavoastră să vă ţineţi de cuvânt.

— De îndată ce voi avea obiectele pe biroul meu.

Am lăsat câteva monede pe masă şi am ieşit şchiopătând din bar. Oraşul era în continuare trist, cu toate că era vară, cu toate că nici un nor nu se strecurase între oameni şi cer, cu toate că nici o pasăre neagră nu plana deasupra capului meu, şi am început să traversez strada, gândindu-mă, Veronica, dragostea mea, gândindu-mă de ce ne e atât de teamă să privim în faţă viaţa nouă, celor care am întrezărit scânteierile aurii ale morţii.

Hamburg 1993 — Paris 1994

Probabil cel mai faimos scriitor chilian contemporan, Luis Sepulveda, născut la Ovalle în 1949, a străbătut încă de foarte tânăr teritoriile posibile ale geografiei şi utopiei, din selva amazoniană în deşertul Saharei, din Patagonia până la Hamburg, din celulele dictatorului Pinochet pe navele organizaţiei ecologiste Greenpeace. Din 1997 trăieşte la Gijon, în Spania. Din această viaţă extrem de agitată a dat la iveală povestiri şi romane care l-au impus imediat

drept unul dintre cei mai înzestraţi romancieri şi nuvelişti sud-americani şi nu numai. A debutat cu un volum de versuri pe când avea doar şaptesprezece ani. Trei ani mai târziu îi apărea prima carte de povestiri, intitulată *Cronicile lui Pedro Nimeni.* I-au urmat romanele *Bătrânul care citea romane de dragoste* (1989, recompensat cu Premiul Tigre Juan), *Lumea sfârşitului lumii* (1989), *Nume de toreador* (1994), *Povestea unui pescăruş şi a motanului care l-a învăţat să zboare* (1996), *Jurnalul unui killer sentimental. Yacare* (1996), *Hoţ Line* (2002), volumele de povestiri *Patagonia Express* (1995), *Neîntâlniri* (1997) şi *Istorii marginale* (1999), acestea din urmă apărute mai întâi în ziarul spaniol *El Pais.* A fost distins cu premii literare de mare prestigiu în lumea hispanică şi tradus în numeroase ţări.

Nume de toreador este o poveste ironică, amară, plasată la sfârşitul Războiului Rece. Eroul cărţii, Juan Belmonte (care poartă numele faimosului personaj al lui Hemingway), bodyguard într-un club din Hamburg, pleacă în ţara natală, Chile, în căutarea unei fabuloase comori medievale, furate din Germania nazistă în 1943. Adversarul său este Frank Galinsky, un fost agent Stasi devenit şomer în Germania unificată. Pe lângă înfruntarea palpitantă dintre cei doi, Luis Sepulveda surprinde cu o extraordinară acuitate imaginea unei lumi sfâşiate de totalitarismele secolului XX — nazismul german, regimul dictatorial al generalului Pinochet sau cel comunist din Germania de Est.